

JAARVERSLAG 2020

sph PENSIOENFONDS
VOOR HUISARTSEN

Jaarverslag 2020

van, voor en door huisartsen

huisartsenpensioen.nl

Inhoudsopgave

BESTUURSVERSLAG	5
Voorwoord	6
1. 2020 in het kort	8
2. Kerncijfers 2016 – 2020	10
3. Profiel	14
4. Bestuur	21
5. Pensioenen	32
5.1. Pensioenregeling	33
5.2. Pensioencommunicatie	35
6. Financiële positie	37
7. Balansbeheer en beleggingen	44
8. Risicomanagement	52
9. Uitvoeringskosten	57
10. Vooruitblik 2021	64
11. Verantwoordingsorgaan en Raad van Toezicht	66
11.1. Verslag en oordeel van het Verantwoordingsorgaan	67
11.2. Reactie van het bestuur	73
11.3. Verslag en bevindingen van de Raad van Toezicht	74
11.4. Reactie van het bestuur	78
Bijlage Personalie per 31 december 2020	79

Inhoudsopgave - *vervolg*

JAARREKENING	83
12.1. Balans	84
12.2. Staat van baten en lasten	85
12.3. Kasstroomoverzicht	86
13. Toelichting op de jaarrekening	87
13.1. Inleiding	88
13.2. Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling	88
13.3. Toelichting op de balans	93
13.4. Toelichting op de staat van baten en lasten	113
14. Overige gegevens	118
14.1. Actuariële gegevens	119
14.2. Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	121

BESTUURSVERSLAG

Voorwoord

Niemand kan eromheen; 2020 zal worden herinnerd als het jaar van de Covid-19-pandemie. Een jaar van verlies en verdriet, rouw en eenzaamheid. Maar ook een jaar van reflectie en bezinning, hoop en vooruitkijken. Ook wij huisartsen proberen te anticiperen op wat komen gaat

Pensioen van, voor en door huisartsen

Zo is en blijft de missie van SPH om pensioen van, voor en door huisartsen te waarborgen. Zodat we later een goed pensioen kunnen verwachten, terwijl we nu zorgen voor anderen. We zijn ervan overtuigd dat het nodig is dat huisartsen zich goed voorbereiden op hun financiële toekomst. Daarom organiseren wij een pensioenregeling en ondersteunen huisartsen bij het maken van financiële keuzes, nu en in de toekomst.

Deelnemersbestand

We hebben de huisartsen in opleiding mogen verwelkomen. Vanaf 1 januari 2021 zijn zij ook SPH-deelnemer. Ook dat is vooruitkijken, omdat een huisarts in opleiding nu eenmaal verwacht later huisarts te worden. In 2020 is gewerkt aan de inrichting van de organisatie en de administratie voor deze nieuwe groep van circa 2.200 deelnemers. Ook de statuten van het fonds zijn aangepast. Nog los van de komst van de huisartsen in opleiding is het deelnemersbestand van SPH gegroeid, tot 21.165 deelnemers. Ook zijn er meer gewezen deelnemers en ex-partners. Er zijn inmiddels 5.431 gepensioneerde huisartsen.

Wijzigingen in de pensioenregeling

De ontwikkeling van pensioenregeling 2.0 was een van de speerpunten van 2020. We kijken hierbij vooruit naar de komst van nieuwe pensioenwetgeving. We hebben daarmee waar mogelijk al rekening gehouden in de keuzes die de VvA namens alle huisartsen moest maken afgelopen jaar. Maar omdat nog niet alle wetgeving al bekend is, weten we ook dat de regeling nogmaals zal moeten wijzigen om daaraan te voldoen. Vanaf 2022 voert SPH een premiereregeling uit. Hierin staat de ingelegde premie centraal. De nieuwe regeling past bij de maatschappelijke bewegingen en combineert betaalbaarheid met solidariteit.

Een nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie

SPH besteedt de administratie uit, nu aan PGGM, straks aan Achmea Pensioen Services (APS). We hebben ook hierbij vooruit gekeken. De dienstverlening van APS sluit aan op de nieuwe pensioenregeling en op onze strategie en doelstellingen. Hoe tevreden we ook waren bij PGGM. De overgang naar APS valt samen met de wijziging van de pensioenregeling naar 2.0 en was ook een speerpunt in 2020. In verband hiermee hebben we een nulmeting uitgevoerd naar de kwaliteit van de pensioenadministratiedata. De data is goed gestructureerd opgeslagen en het datamodel is goed beschreven.

Om de kwaliteit van de basisgegevens te kunnen beoordelen is dit jaar ook aan huisartsen die hun eerste inkomensopgave doen, gevraagd om bewijsstukken aan te leveren om hun opgegeven winst uit onderneming (WUO) te onderbouwen met een IB-aangifte. Daarnaast hebben we een uitgebreide steekproef gedaan (circa 20% van het actieve deelnemersbestand: 2.100 deelnemers) om de opgegeven WUO te controleren. Ruim 300 deelnemers hebben aanvullende informatie moeten aanleveren.

lees verder op de volgende pagina

Noodprocedure en Covid-19

Ondertussen werden ons anticiperen en onze wendbaarheid nu ook al op de proef gesteld. Op grond van Covid-19 is van maart tot en met mei de noodprocedure van kracht geweest.

Er was een crisisteam dat wekelijks een risico-analyse maakte en rapporteerde aan het bestuur, de Raad van Toezicht en het bestuursbureau. We werken op een nieuwe manier. We werken thuis, vergaderen digitaal en delen zoveel mogelijk informatie via onze [website](#). In maart publiceerden we twee nieuwsberichten over Covid-19 op onze website: een [bericht](#) over de dienstverlening en de gevolgen voor de deelnemers en een [bericht](#) over de financiële situatie van SPH. Dit laatste bericht werd maandelijks geactualiseerd. Daarnaast hebben we in juni een [filmpje](#) op de website geplaatst waarin de voorzitter antwoord geeft op vragen over de invloed van Covid-19 op het pensioen. We ontvingen een beperkt aantal vragen van deelnemers over de crisis als gevolg van Covid-19.

Onze dienstverlening op het gebied van financiële planning heeft in 2020 grotendeels online plaatsgevonden. De financieel planners verzorgden zowel de individuele gesprekken als de presentaties in het land (onder meer op huisartsopleidingen) digitaal.

Beleggingen en toeslagverlening

In 2020 waren de beleggingsresultaten van SPH redelijk, ondanks de forse impact van Covid-19 op de financiële markten. We hebben een rendement van 5,5% gerealiseerd en haalden daarmee een resultaat dat in overeenstemming is met het gekozen risicoprofiel. Het totaal belegd vermogen oversteeg de €12 mld. Door de verder gedaalde rente stegen de pensioenverplichtingen waardoor per saldo de dekkingsraad verslechterde.

Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB)

We vinden MVB een logisch onderdeel van onze kerntaak 'zorg voor later'. Onze primaire doelstelling is het zorgen voor een goed pensioen. Om dat te bereiken, beleggen we de premies. Door bij onze beleggingskeuzes rekening te houden met milieu-, sociale en bestuurlijke aspecten willen we bijdragen aan een goed leefklimaat en een duurzame wereld. In 2020 hebben we ons MVB-beleid verder ingevuld en aangescherpt. Zo hebben we eind 2020 de beleggingscategorie 'aandelen ontwikkelde landen' doorgelicht. Alleen de 30% meest duurzame beleggingen hebben we in portefeuille gehouden, de overige 70% hebben we verkocht. We stegen in de top-50 ranglijst van VBDO, de Vereniging voor beleggers voor duurzame ontwikkeling, van plaats 46 in 2019 naar plaats 24 in 2020. We zien dit als een bevestiging dat we op de goede weg zijn. Ook al zijn we er nog niet.

Ook in ons MVB-beleid en de uitvoering daarvan houden we zoveel mogelijk rekening met de wensen van onze deelnemers. Die wensen lopen soms (behoorlijk) uiteen. We wegen alle meningen zorgvuldig af bij de keuzes die we maken. We publiceren ieder half jaar op onze [website](#) in welke bedrijven we beleggen.

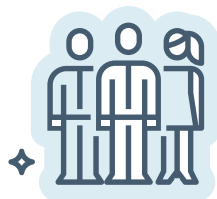
Tot slot is een woord van dank voor de medewerkers van het bestuursbureau en de uitvoeringsorganisaties op zijn plaats. Daarnaast bedanken we alle huisartsen voor het vertrouwen dat zij ook dit jaar in ons hebben gesteld en we doen er alles aan om goed te blijven zorgen voor ieders pensioen. Het pensioen van, voor en door huisartsen.

Bram Stegeman, *huisarts*
Voorzitter SPH

1. 2020 in het kort

1. 2020 in het kort

AANTAL
DEELNEMERS:
12.339

AANTAL
EX-DEELNEMERS:
1.354

AANTAL
GEPENSIONEERDEN:
7.435

BELEIDS-
DEKKINGSGRAAD:
128,1%

BELEGD
VERMOGEN:
13 mld

ONTVANGEN PREMIE:
200 mln

BELEGGINGS-
OPBRENGSTEN:
672 mln

BELEGGINGS-
RENDEMENT:
5,5%

TOTALE KOSTEN:
48,4 mln

VERDELING M/V:

39%

61%

52%
VRIJGEVESTIGD

39%
WAARNEMEND

TYPE
HUISARTS:

9%
DIENSTVERBAND

2. Kerncijfers 2016 - 2020

2. Kerncijfers 2016 - 2020

Figuur 1 - Deelnemers* en kosten

	2020	2019	2018	2017	2016
Opbouw aantal deelnemers					
Actieve deelnemers	12.339	12.018	11.670	11.328	11.029
Gewezen deelnemers	1.354	1.314	1.287	1.250	1.204
Ex-partners met zelfstandig recht op ouderdomspensioen	37	36	36	37	39
Pensioengerechtigden	7.435	7.227	7.095	6.961	6.786
Totaal aantal deelnemers	21.165	20.595	20.088	19.576	19.058
Pensioenuitvoering (in mln. €)					
Uitkeringen	360	352	343	330	324
Feitelijke premie	200	190	180	178	161
Kostendeekkende premie	195	155	145	155	126
Gedempte kostendeekkende premie	134	120	109	105	88
Pensioenuitvoeringskosten	12,7	11,4	11,2	10,8	10,2
Kengetallen					
% Directe kosten vermogensbeheer/gemiddeld belegd vermogen	0,18	0,13	0,1	0,16	0,2
% Totale kosten vermogensbeheer/gemiddeld belegd vermogen	0,21	0,31	0,28	0,32	0,44
Kosten pensioenbeheer/aantal deelnemers (actief + gepensioneerd)	643	590	598	588	570
% Kosten pensioenbeheer/feitelijke premie	6,4	6	6,3	6,1	6,3

* Om dubbel telling te voorkomen, is het aantal pensioengerechtigden opgenomen exclusief deeltijdpensioengerechtigden. Deze zijn opgenomen bij de actieve deelnemers.

Toelichting figuur 1

Bij de kengetallen onderscheiden we directe en indirecte vermogensbeheerkosten. De directe vermogensbeheerkosten zijn de kosten die in de jaarrekening staan. De indirecte vermogensbeheerkosten zijn in de jaarrekening verwerkt ten laste van de beleggingsopbrengsten. Dit is conform de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

De totale vermogensbeheerkosten omvatten zowel directe als indirecte vermogensbeheerkosten. De transactiekosten zijn niet opgenomen in de indirecte vermogensbeheerkosten.

De pensioenbeheerkosten in het overzicht zijn de kosten die ook in de jaarrekening staan. De totale pensioenbeheerkosten stijgen in 2020 naar € 12,7 miljoen.

In hoofdstuk 9, Uitvoeringskosten, lichten we de kosten van vermogensbeheer en pensioenbeheer toe.

Figuur 2 - Financiële kerncijfers

	2020	2019	2018	2017	2016
Vermogen, solvabiliteit en toeslag					
Pensioenvermogen (in mln. €)	12.231	11.781	10.277	10.535	10.141
Pensioenverplichtingen (in mln. €)	9.377	8.644	7.822	7.627	7.687
Dekkingsgraad (in %)	130,8	136,3	131,4	138,1	131,9
Beleidsdekkingsgraad (in %)	128,1	134,5	138,6	137,3	127,1
Vereiste dekkingsgraad FTK (in %)	115,2	116,4	116,3	118,6	118,2
Reële dekkingsgraad (in %)	106,6	110,2	114,6	112,9	105,4
Toegekende verhogingen (in %)	1,41	2	3,1	2,79	1,4
Beleggingsportefeuille (in mln. €)					
Vastgoedbeleggingen	875	1.061	932	1.027	1.014
Aandelen	2.852	2.994	2.035	3.075	2.665
Vastrentende waarden	8.084	7.274	6.962	6.071	6.000
Derivaten*	560	265	61	-56	-7
Overige beleggingen	456	428	349	344	410
Totaal belegd vermogen (ultimo jaar)	12.827	12.022	10.339	10.460	10.082
Gemiddeld belegd vermogen	11.741	11.308	10.513	10.222	9.951
Totale beleggingsopbrengsten	672	1.836	-105	552	822
Nettobeleggingsrendement (in % incl. valutaoverlay)	5,2	16,1	-0,9	5,5	8,5
Benchmark (in %)	5,8	15,8	-1,2	5,115	8,7

* De derivatenpositie is een saldering van positieve en negatieve derivaten.

Toelichting figuur 2

Vanaf 2018 wordt het beleggingsrendement getoond inclusief het resultaat van de afdekking van de valuta. Dit is echter niet te vergelijken met een benchmark. De valuta-afdekking heeft namelijk geen rendementsdoelstelling, maar is het resultaat van de afdekkingsopdracht in combinatie met allocatie en marktbevingen.

Figuur 3 - Opbouw deelnemersbestand naar type deelnemer

Ultimo jaar	2020	2019	2018	2017	2016
Actieve deelnemers	12.339	12.018	11.670	11.328	11.029
Gewezen deelnemers	1.354	1.314	1.287	1.250	1.204
Pensioengerechtigden	7.435	7.227	7.095	6.961	6.786
Ex-partners	37	36	36	37	39
Totaal aantal deelnemers	21.165	20.595	20.088	19.576	19.058

Toelichting figuur 3

Het totaal aantal deelnemers is in 2020 gestegen met 2,77% ten opzichte van 2019.

Het aantal actieve deelnemers steeg met 2,67% ten opzichte van 2019.

Het aantal pensioengerechtigden dat ouderdomspensioen krijgt, is met 162 toegenomen tot 5.431. Van deze pensioengerechtigden is 86% man (2019: 87%) en 14% vrouw (2019: 13%). Het aantal pensioengerechtigden dat partnernpensioen krijgt, nam toe met 38 tot 1.847. Samen met de wezen pensioengerechtigden (toename van 8 in 2020) nam het totaal aantal pensioengerechtigden met 208 toe tot een totaal van 7.435.

Figuur 4 - Opbouw deelnemersbestand naar type huisarts (actief)

Ultimo jaar	2020	2019	2018	2017	2016
Vrijgevestigd huisartsen	6.476	6.484	6.573	6.681	6.711
Huisartsen in dienstverband	1.181	1.139	1.165	1.201	1.169
Waarnemend huisartsen	4.836	4.524	4.075	3.594	3.308
Totaal actieve deelnemers	12.493	12.147	11.813	11.476	11.188
Aantal deelnemers in meerdere regelingen	154	129	143	148	159

Toelichting figuur 4

Op grond van fiscale regelgeving zijn 333 directeur-grotoaandeelhouders (DGA's) opgenomen als huisarts in dienstverband.

Figuur 5 - Ontwikkeling man-vrouwverdeling

Deelnemersgroep	2020	2019	2018	2017	2016
Vrijgevestigden (m)	3.256	3.414	3.573	3.741	3.870
Vrijgevestigden (v)	3.220	3.070	3.000	2.940	2.841
Huisartsen in dienstverband (m)	126	122	134	142	134
Huisartsen in dienstverband (v)	722	708	737	772	767
DGA's (m)	248	238	231	230	216
DGA's (v)	85	71	63	57	52
Waarnemers (m)	1.282	1.173	1.032	885	851
Waarnemers (v)	3.554	3.351	3.043	2.709	2.457
Totaal aantal regelingen	12.493	12.147	11.813	11.476	11.188
Totaal aantal deelnemers	12.339	12.018	11.670	11.328	11.029
Totaal aantal gepensioneerden	7.435	7.227	7.095	6.961	6.777

Toelichting figuur 5

Van het totaal aantal actieve deelnemers (12.493) is in 2020 60,7% vrouw en 39,3% man. In 2019 was de verhouding 59,3% vrouw ten opzichte van 40,7% man. In de categorie vrijgevestigden (m) zien we een lichte daling. De overige categorieën laten een lichte stijging in aantal deelnemers zien.

3. Profil

3. Profiel

Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen (SPH) is opgericht in 1973 en realiseert als beroepspensioenfonds het pensioen voor huisartsen (in opleiding). De beroepspensioenregeling voor huisartsen (in opleiding) is verplicht gesteld. Het fonds kent geen aandeelhouders of andere externe belanghebbenden. Alle nettobeleggingsopbrengsten komen volledig ten goede aan de deelnemers.

Het fonds kent vier categorieën deelnemers:

- vrijgevestigd huisartsen
- huisartsen in dienstverband (sinds 1 januari 2007)
- waarnemend huisartsen (sinds 1 januari 2009)
- huisartsen in opleiding (sinds 1 januari 2021)

Missie en doel

SPH, het pensioenfonds van, voor en door huisartsen, is ervan overtuigd dat het nodig is dat huisartsen zich goed voorbereiden op hun financiële toekomst. Omdat wij zelf huisartsen zijn, kunnen wij ons inleven in het professionele leven en de persoonlijke financiën van onze collega's. Wij luisteren goed naar de wensen en behoeften van onze collega-huisartsen en spelen in op ontwikkelingen in de maatschappij en de wereld van pensioenen. Daarom organiseren wij een pensioenregeling en ondersteunen de

huisarts bij het maken van zijn/haar financiële keuzes, nu en in de toekomst. We staan midden in de samenleving en zetten in op duurzaamheid en leefbaarheid van onze samenleving.

Het doel van het fonds is het realiseren van een betrouwbaar pensioen voor haar deelnemers en in iedere fase van hun carrière de deelnemers ondersteunen in hun keuzes zodat dit pensioen zo goed mogelijk aansluit bij hun levenssituatie.

3.1. Ontwikkelingen in het deelnemersbestand

Binnen het totale deelnemersbestand wordt een onderverdeling gemaakt in vier categorieën deelnemers:

- actieve deelnemers
- gewezen deelnemers
- ex-partners met zelfstandig recht op ouderdomspensioen
- pensioengerechtigden

In het overzicht wordt een deelnemer die in meerdere groepen aan de pensioenregeling deelneemt, bijvoorbeeld als huisarts in dienstverband en als waarnemend huisarts, één keer meegeteld. De deeltijdgepensioneerden zijn in het overzicht niet opgenomen bij de gepensioneerden om dubbeltelling te voorkomen. Het aantal pensioengerechtigden met deeltijdpensioen nam in 2020 toe tot 151.

Figuur 6 - Aantal deelnemers en mutaties in 2020 en 2019

	Actieve deelnemers		Gewezen deelnemers		Ex-partners met zelfstandig recht		Ouderdomspensioengerechtigden		Partnerpensioengerechtigden		Wezenpensioengerechtigden		Totaal	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Stand per 1 januari	12.018	11.670	1.314	1.287	36	36	5.269	5.143	1.809	1.787	149	165	20.595	20.088
Nieuwe toetreders	677	656	7	6	5	0	1	0					690	662
Herintreders	80	88	187	196									267	284
Uittreding deelnemers	-187	-196	-75	-84			-5	-4					-267	-284
Waardeoverdracht/afkoop/beëindiging	-1	-1	-1	-2									-2	-3
Ingang pensioen	-230	-193	-76	-82	-4	0	310	275					0	0
Ingang partnerpensioen									133	113			133	113
Ingang wezenpensioen											30	19	30	19
Expiratie wezenpensioen											-22	-35	-22	-35
Overlijden	-18	-6	-2	-7	0	0	-144	-145	-95	-91			-259	-249
Stand per 31 december	12.339	12.018	1.354	1.314	37	36	5.431	5.269	1.847	1.809	157	149	21.165	20.595

Toelichting figuur 6

- Het totaal aantal deelnemers steeg in 2020 met 570 van 20.595 naar 21.165. Dat is +2,77% ten opzichte van 2019.
- Het aantal actieve deelnemers steeg in 2020 per saldo met 321 tot 12.339. Dat is +2,67% ten opzichte van 2019. Eind 2020 is 61% van de actieve deelnemers vrouw en 39% man. Eind 2019 lag de verhouding bij actieve deelnemers op 59% vrouwen en 41% mannen. Eind 2020 heeft het fonds 12.493 actieve deelnemers aan de regeling: 6.476 vrijgevestigd huisartsen, 1.181 huisartsen in dienstverband en 4.836 waarnemend huisartsen. Per 31 december 2020 zijn 333 vrijgevestigd huisartsen (DGA's) op grond van fiscale regelgeving opgenomen als huisarts in dienstverband. De aantallen bevatten 154 personen die in meerdere regelingen deelnemen. In 2019 waren dat er 129.
- Het aantal gewezen deelnemers nam toe met 40 naar 1.354.
- Het aantal ex-partners met een zelfstandig recht op ouderdomspensioen is met 1 toegenomen tot 37.
- Het aantal pensioengerechtigden dat ouderdomspensioen krijgt nam met 162 toe tot 5.431. Van deze pensioengerechtigden is 86% man (2019: 87%) en 14% vrouw (2019: 13%). Het aantal pensioengerechtigden dat partnerpensioen krijgt nam toe met 38 tot 1.847. Samen met de wezen-pensioengerechtigden (toename van 8 in 2020) nam het totaal aantal pensioengerechtigden met 208 toe tot een totaal van 7.435.

3.2. De organisatie

De organisatie van het pensioenfonds is als volgt schematisch weer te geven.

3.2.1. Beroepspensioenvereniging Huisartsen en Vergadering van Afgevaardigden

De Beroepsvereniging Huisartsen (BPV) is een sinds 2006 wettelijk verplicht ingestelde vereniging. De vereniging representeert de beroepsgroep huisartsen waarvoor de pensioenregeling volgens de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) in stand wordt gehouden.

De BPV behartigt de belangen van de leden en buitengewone leden (gepensioneerden en gewezen deelnemers) die als deelnemer of gewezen deelnemer zijn aangesloten bij de pensioenregeling van SPH. De leden zijn verdeeld in tien clusters. De vrijgevestigd huisartsen zijn verdeeld in zes regio's op basis van postcode. Er zijn vier landelijke clusters voor respectievelijk huisartsen in dienstverband, waarnemend huisartsen, pensioengerechtigden en huisartsen in opleiding.

Om de regeling verplicht te kunnen stellen, moet minimaal 60% van de deelnemers lid zijn van de BPV. Bij de meting in 2020 lag dit cijfer rond 83% en daarmee ver boven de vereiste grens.

De BPV bepaalt de inhoud van de pensioenregeling en geeft SPH de opdracht deze uit te voeren. De afspraken hierover zijn vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst. Het bestuur van

de BPV legt verantwoording af aan de Vergadering van Afgevaardigden (VvA) in een eigen bestuursverslag. De VvA is het hoogste orgaan binnen de BPV en bestaat uit vijftig leden. De VvA heeft als belangrijkste taken:

- het aanvragen, wijzigen of laten intrekken van de verplichtstelling van de pensioenregeling,
- het verkiezen van bestuursleden van SPH,
- het aangaan en eventueel wijzigen van de uitvoeringsovereenkomst met SPH,
- het geven van gevraagd of ongevraagd advies aan het bestuur van SPH.

3.2.2. Raad van Toezicht

Het fonds heeft het intern toezicht geregeld via een Raad van Toezicht (RvT). De RvT bestaat uit tenminste drie en maximaal vijf onafhankelijke en deskundige personen. Deze worden benoemd door het bestuur op bindende voordracht van het Verantwoordingsorgaan. De leden zijn op geen enkele wijze, anders dan als lid van de RvT, actief betrokken bij het functioneren van het fonds.

De RvT houdt toezicht op de beleidsvorming door het bestuur en op de algemene gang van zaken in het fonds. De RvT

ziet specifiek toe op een adequate risicobeheersing en een evenwichtige belangenafweging door het bestuur. Het bestuur en de RvT voeren minimaal viermaal per jaar overleg met elkaar in verband met de uitoefening van de taken van de RvT. De RvT legt verantwoording af over de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden aan het Verantwoordingsorgaan en in het jaarverslag.

Het verslag van de RvT over 2020 is opgenomen in hoofdstuk 11.3 van dit jaarverslag. De samenstelling van de RvT per 31 december 2020 staat in de bijlage.

3.2.3. Verantwoordingsorgaan

Op grond van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) heeft SPH een Verantwoordingsorgaan (VO) ingesteld. De leden zijn (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Zij worden door het bestuur van SPH benoemd. De (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zijn getalsmatig evenredig vertegenwoordigd.

Het VO bestaat uit tien leden: zes vertegenwoordigers van de (gewezen) deelnemers, drie vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden en een onafhankelijk voorzitter. De leden zijn op basis van deskundigheid en ervaring verdeeld over drie commissies: (i) Financiën, (ii) Communicatie en uitbesteding, (iii) Governance en algemeen beleid. Het lidmaatschap van het VO is niet verenigbaar met enige andere functie binnen het fonds.

Het verslag van het VO over 2020 is opgenomen in hoofdstuk 11.1 van dit jaarverslag. De samenstelling van het VO per 31 december 2020 staat in de bijlage.

3.2.4. Toezichthouder

De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) houden extern toezicht op het fonds. DNB houdt prudentieel toezicht, gericht op de soliditeit van financiële ondernemingen en op het bijdragen aan de stabiliteit van de financiële sector. De AFM ziet als gedragstoezichthouder toe op een eerlijke en efficiënte werking van de kapitaalmarkten en op een eerlijke en transparante financiële dienstverlening. Bij pensioenfondsen richt de AFM zich voornamelijk op de communicatie tussen het pensioenfonds en zijn deelnemers.

3.2.5. Bestuur

Het bestuur bestaat uit ten minste vijf en ten hoogste negen leden die worden gekozen door de VvA van de BPV Huisartsen en worden benoemd door het bestuur. Van de leden is er één pensioengerechtigde van het fonds. Maximaal twee bestuursleden kunnen worden gekozen uit externe deskundigen. Het bestuur stelt het beleid

vast en is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenregeling en het vermogensbeheer van het fonds. Het bestuur kan worden uitgebreid met een of meer aspirant-bestuursleden. Het bestuur wordt ondersteund door een bestuursbureau en bijgestaan door adviseurs, onder meer op juridisch en actuariel vlak en op het gebied van vermogensbeheer en risicomanagement.

De samenstelling van het bestuur per 31 december 2020 staat in de bijlage.

3.2.6. Beleidsadviescommissies

Het bestuur heeft beleidsadviescommissies met externe deskundigen ingesteld op het gebied van Balansbeheer en Beleggingen, Pensioenen en Communicatie, Risicomanagement en Compliance en Audit en Governance. Deze commissies brengen gevraagd en ongevraagd adviezen uit aan het bestuur.

De samenstelling van de beleidsadviescommissies per 31 december 2020 staat in de bijlage.

Beleidsadviescommissie Balansbeheer en Beleggingen (BCBB)

De BCBB adviseert het bestuur over de vormgeving en implementatie van het balansbeheer en beleggingsbeleid binnen het risicobudget. Ook heeft de BCBB – bij wijze van pilot - een mandaat om binnen de beleidskaders van SPH besluiten te nemen inzake operationele dossiers, waarbij het bestuur evaluatiecriteria en een evaluatieperiode heeft vastgesteld. De BCBB richt zich op de besturing en inrichting van strategie en beleid. De belangrijkste taak is het goed inrichten van het beleggingsproces en –beleid, de selectie van managers en het vasthouden van de koers tijdens goede en slechte markten.

Beleidsadviescommissie Pensioenen en Communicatie (BCPC)

De BCPC adviseert het bestuur over het pensioen- en communicatiebeleid, en over de uitbesteding van werkzaamheden op het gebied van pensioen en communicatie, actuariële en IT-onderwerpen. De BCPC ziet toe op de naleving van de SLA-afspraken en evalueert de kosten van dienstverleners op het gebied van de uitvoering van de pensioenregeling en communicatie aan de hand van de (periodieke) rapportages van deze dienstverleners.

Beleidsadviescommissie Risicomanagement en Compliance (BCRC)

De BCRC adviseert het bestuur over risicobereidheid en risicobudget op strategisch niveau op zowel financieel als niet-financieel gebied. Op niet-strategisch (operationeel/tactisch) niveau verricht de BCRC jaarlijkse reviews van de aanwezige risicobereidheid en risicobudgetten.

Beleidsadviescommissie Audit en Governance (BCAG)

De BCAG adviseert het bestuur over de invulling en uitvoering van de interne auditfunctie, de werking van het risico-beheersingssysteem en het interne controlesysteem, de financiële verslaggeving van het fonds, de benoeming en het functioneren van de onafhankelijke accountant en certificerend actuaaris, informatiemanagement voor zover discipline-overstijgend, generieke governance-vraagstukken en strategie.

3.2.7. Bestuursbureau

Het bestuursbureau ondersteunt het bestuur en de beleidsadviescommissies. Aan het hoofd van het bestuursbureau staat de directeur. Het bestuursbureau voert zijn werkzaamheden uit op basis van opdrachtverlening van het bestuur. Daarin zijn afspraken vastgelegd tussen het bestuur en de directeur c.q. het bestuursbureau over de dienstverlening aan het bestuur. Het bestuursbureau is primair verantwoordelijk voor:

- beleidsvoorbereiding van het bestuur,
- uitvoering van bestuursbesluiten,
- organisatie van de verschillende beleidsadviescommissies en de procesgang voor besluitvorming binnen SPH,
- mandatering respectievelijk monitoring van uitbesteding aan de uitvoeringsorganisaties,
- rapportage over de uitvoering van bestuursbesluiten aan het bestuur.

Compliance officer

Om de integere bedrijfsvoering te waarborgen, heeft het fonds integriteitsbeleid vastgesteld en een compliance officer benoemd. De gedragscode, de regeling voor klokkenluiders en de regeling incidenten zijn onderdeel van het integriteitsbeleid. Daarnaast is er een systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA), die jaarlijks wordt herzien. Onderdeel van de SIRA is een Integriteitsrisicobereidheidsverklaring. Hierin is opgenomen dat bestuursleden vooraf bedenken of een handeling of besluit al dan niet indruist tegen hetgeen in het maatschappelijk verkeer betamelijk is. De verklaring is in de SIRA verder uitgewerkt voor kapitaalmanagement, regeling en uitvoering, reputatie en besturing.

3.2.8. Externe uitvoering en controle

Uitvoeringsorganisaties

SPH heeft de uitvoering van de beroepspensioenregeling en het coördinerend vermogensbeheer uitbesteed aan meerdere uitvoeringsorganisaties. PGGM verzorgt het pensioenbeheer en asset-liabilitymanagement-advies (ALM-advies). Het coördinerend vermogensbeheer is uitbesteed aan Achmea Investment Management (AIM). De custodian service is belegd bij JP Morgan.

SPH is de opdrachtgever van PGGM en AIM en specificeert de opdrachten in Service Level Agreements (SLA's). Hierin zijn afspraken vastgelegd en prestatie-indicatoren gespecificeerd. Er zijn afzonderlijke SLA's voor pensioenbeheer, vermogensbeheer en beleidsadviesing. De SLA's worden elk jaar geëvalueerd. Daarnaast specificeert SPH opdrachten aan de uitvoeringsorganisaties ook tussentijds in bestuursbesluiten. Voor de custodian geldt dat de toezichtsrol is belegd bij AIM en dat monitoring op afstand plaatsvindt.

In hun kwartaalrapportages gaan de uitvoeringsorganisaties in op de activiteiten die ze hebben ondernomen en leggen zij uit in hoeverre de SLA-afspraken zijn nagekomen.

De uitvoeringsorganisaties leveren jaarlijks een ISAE 3402-verklaring, type II, een internationale standaard voor de rapportage over uitbestede processen.

In het kader van beleidsontwikkeling vindt regelmatig informatie-uitwisseling plaats en wordt samengewerkt met de uitvoeringsorganisaties en het bestuursbureau.

Onafhankelijke accountant

In 2015 heeft het bestuur accountantskantoor Deloitte benoemd en aangesteld als externe accountant.

Certificerend actuaaris

In 2016 heeft het bestuur Milliman Pensioenen benoemd en aangesteld als certificerend actuaaris.

Overige externe adviseurs

Voor juridisch advies schakelt het fonds, afhankelijk van het onderwerp, verschillende kantoren in.

3.3. Sleutelfuncties

In 2019 is de IORP II-richtlijn in werking getreden. Belangrijke wijzigingen voor SPH vormden aanvullende regelgeving ten aanzien van de governance – met de introductie van sleutelfuncties voor risicobeheer, actuariële functie en interne audit – en de invoering van een verplichte, minimaal driejaarlijks uit te voeren eigenrisicobeoordeling. Conform wetgeving beschikt het fonds over drie sleutelfuncties: een risicobeheerfunctie, een interne auditfunctie en een actuariële functie. Er wordt onderscheid gemaakt tussen houders van sleutelfuncties en personen die een sleutelfunctie vervullen. De inrichting van de sleutelfuncties per 31 december 2020 staat in de bijlage.

Risicobeheerfunctie

De sleutelfunctie risicobeheer is verantwoordelijk voor de beoordeling, monitoring en rapportages over het risicobeheersysteem. Ook heeft de risicobeheerfunctie een initiërende en adviserende rol bij het vormgeven van het risicobeheer. De sleutelfunctiehouder is intern belegd, de vervulling van de sleutelfunctie is extern belegd. De sleutelfunctiehouder maakt deel uit van het SPH-bestuur en is voorzitter van de Beleidsadviescommissie Risicomanagement en Compliance (BCRC).

Interne auditfunctie

De sleutelfunctie interne audit is verantwoordelijk voor het periodiek evalueren van de adequaatheid en doeltreffendheid van de interne controlemechanismen en andere procedures en maatregelen ter waarborging van de beheerste en integere

bedrijfsvoering. De functie helpt het fonds zijn doelstellingen te realiseren door de doelmatigheid van de processen van governance, risicomanagement en beheersing te evalueren en te verbeteren door middel van audits.

De sleutelfunctiehouder is intern belegd, de vervulling van de sleutelfunctie is extern belegd. De sleutelfunctie valt rechtstreeks onder het bestuur en de sleutelfunctiehouder heeft zitting in de Beleidsadviescommissie Audit en Governance (BCAG).

Actuariële functie

De sleutelfunctie actuariëel ziet onder meer toe op de berekening van de technische voorzieningen en premiestelling van het fonds. De taken bestaan onder meer uit het beoordelen van methodieken en modellen, de coördinatie van en het toezicht op de berekening van de technische voorzieningen, advies over de adequaatheid van verzekeringsregelingen en het bijdragen aan een doeltreffende toepassing van het risicobeheersysteem.

De sleutelfunctiehouder en de vervulling van de sleutelfunctie zijn extern belegd.

De sleutelfunctiehouders rapporteren materiële bevindingen aan het bestuur en de Raad van Toezicht, en worden hierin gefaciliteerd door de vervullers. De sleutelfunctiehouder interne audit rapporteert via de Beleidsadviescommissie Audit en Governance (BCAG).

3.4. Aansluitingen

Pensioenfederatie

Het fonds is aangesloten bij de Pensioenfederatie, de overkoepelende belangenbehartiger van bijna alle Nederlandse pensioenfondsen. De belangenbehartiging is gericht op zowel Den Haag als Brussel.

De voorzitter van SPH is een van de twee leden die namens de beroepspensioenfondsen zitting hebben in het bestuur van de Pensioenfederatie.

Kring van Beroepspensioenfondsen

Leden van de Pensioenfederatie ontmoeten elkaar ook in zogenoemde kringen. Kringen bestaan veelal uit vertegenwoordigers van fondsen uit eenzelfde sector of met een vergelijkbare positie. SPH participeert in de Kring van Beroepspensioenfondsen. Naast onderlinge informatie-uitwisseling worden relevante ontwikkelingen op het gebied van pensioenen besproken.

4. Bestuur

4. Bestuur

De samenstelling van het bestuur is in 2020 niet veranderd. Van Bram Stegeman eindigde zijn eerste zittingstermijn. Na te zijn gekozen door de VvA van de BPV en met goedkeuring van de RvT, heeft het bestuur hem herbenoemd voor een tweede zittingstermijn van vier jaar.

Het bestuur vergaderde maandelijks. De agenda van de bestuursvergaderingen kent besluitvormende en informerende onderwerpen. Opiniërende onderwerpen komen aan de orde in de maandelijkse bestuursoverleggen. Richtinggevend voor de agenda van het bestuur is het jaarplan van het fonds. Het plan wordt jaarlijks samen met de begroting aan het eind van het jaar voor het daaropvolgende jaar vastgesteld.

4.1. Speerpunten en agenda 2020

In 2020 had het bestuur de volgende speerpunten:

- Pensioenregeling 2.0: *besluitvorming over een nieuwe regeling (doel)regeling ontwikkelen, zorgdragen voor draagvlak voor besluitvorming en een bijbehorend transitietraject voorbereiden*
- Nieuw pensioenadministratieplatform: *nieuw platform selecteren en een bijbehorend implementatietraject voorbereiden*
- Pensioenfonds huisartsen in opleiding: *deelnemers van het pensioenfonds huisartsen in opleiding per 1 januari 2021 als SPH-deelnemer welkom heten in het fonds*
- Risicobereidheid: *een uitgewerkte financiële en niet-financiële risicobereidheidsverklaring opstellen en afstemmen met stakeholders*
- Deelnemerscommunicatie/draagvlak: *ervoor zorgen dat minstens 50% van de deelnemers bekend is met de maatregelen in het licht van de vele veranderingen op het gebied van pensioenen*

Het bestuur monitort de voortgang in de uitvoering van het jaarplan aan de hand van rapportages van het bestuursbureau die het bestuur na afloop van elk kwartaal ontvangt. Aan het einde van het jaar was de conclusie dat de beoogde doelen van de speerpunten waren bereikt, met uitzondering van het laatste speerpunt. Of dit doel is bereikt is niet gemeten, maar is niet te verwachten gezien de planning en voortgang van Pensioenregeling 2.0.

In het overzicht op de volgende pagina staan de belangrijkste besluitvormende onderwerpen die in 2020 op de bestuursagenda stonden. Bij ieder onderwerp staat een verwijzing naar het hoofdstuk van dit jaarverslag waarin de onderwerpen terugkomen.

Bestuursagenda 2020

Onderwerp	Toelichting
Strategisch plan SPH 2020 - 2025 Eerstelijns financiële zorg voor later, op maat	Hoofdstuk 4
Covid-19 Aangepaste besluitvormingsprocedure bij noodsituaties (noodprocedure)	Hoofdstuk 4
Verantwoordingsorgaan Hervorming: nieuwe omvang, samenstelling en werkwijze	Hoofdstuk 4
Beleidsadviescommissie Balansbeheer en Beleggingen Pilot met mandatering van operationele beleggingsdossiers	Hoofdstuk 4
Uitbestedings- en inhuurbeleid Compliant beleid in lijn met onze strategie en risicobereidheid	Hoofdstuk 4
Balansbeheer Doorontwikkeling van het raamwerk	Hoofdstuk 7
MVB-beleid Onderdeel van onze kerntaak 'zorg voor later'	Hoofdstuk 5,2 Hoofdstuk 7
Pensioenregeling 2.0/ Pensioenakkoord Op weg naar een nieuwe pensioenregeling tegen de achtergrond van de hervorming van het pensioenstelsel	Hoofdstuk 5 Hoofdstuk 7 Hoofdstuk 8
Nieuw pensioenadministratieplatform Selectie van een nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie	Hoofdstuk 5,1
Huisartsen in opleiding Nieuwe deelnemers van het fonds	Hoofdstuk 5,1
Toeslagbeleid Een realistischer toeslagbeleid	Hoofdstuk 6
Niet-financiële risicobereidheid (pro)actief integraal risicomanagement	Hoofdstuk 8
Eigenrisicobeoordeling (ERB) Risicomanagementproces met uit wetgeving (IORP II en FTK) verplichte elementen	Hoofdstuk 8
Cyberrisico Voorkomen dat deelnemers worden getroffen door cybercriminaliteit	Hoofdstuk 8

4.2. Geschiktheid

Naast de maandelijkse bestuursvergaderingen en bestuursoverleggen waren er in 2020 ook regelmatig kennissessies en bijeenkomsten van het bestuur voor deskundigheidsbevordering. De basis daarvoor vormt het geschiktheidsbeleidsplan 2020-2023 dat eind 2019 is vastgesteld. Dat plan gaat uit van de geschiktheidseisen die DNB en AFM stellen en van de geschiktheidsnormen uit de

Code Pensioenfondsen. Jaarlijks wordt met een gap-analyse een plan van aanpak gemaakt. In 2020 is dat niet gebeurd als gevolg van de lopende, grote projecten en de beperkingen door Covid-19. Er heeft wel deskundigheidsbevordering plaatsgevonden. Die was met name gericht op de lopende projecten; onder meer de nieuwe pensioenregeling, het MVB-beleid en het toeslagbeleid zijn aan bod gekomen.

4.3. Diversiteit

Bij de samenstelling en opvolging van het bestuur en de diverse organen, zoals het Verantwoordingsorgaan, wordt naast de vereiste deskundigheid, competenties en professioneel gedrag, rekening gehouden met diversiteit zoals beschreven in de Code Pensioenfondsen. Dit wordt onder meer ondersteund door te werken met een bestuurderspool

met aspirant-bestuurders, het HR-beleid, het SPH-geschiktheidsbeleidsplan en door vereisten en voorkeuren nadrukkelijk vast te leggen in het functieprofiel en de vacatureteksten.

Eind 2020 bestaat het bestuur uit twee vrouwen en vijf

mannen. Er is geen bestuurslid jonger dan 40 jaar; het jongste bestuurslid is 43 jaar. Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit drie vrouwen en zeven mannen. Het jongste VO-lid is 40 jaar.

4.4. Zelfevaluatie

Het fonds opereert in een voortdurend veranderende omgeving. Daarom stellen we onszelf jaarlijks de vraag of de organisatie nog optimaal aansluit bij de (veranderende) doelstellingen. In het SPH-evaluatiebeleid is vastgelegd hoe de organisatie zichzelf evalueert. Met 'de organisatie' bedoelen we het bestuur, de Raad van Toezicht, de beleidsadviescommissies, het Verantwoordingsorgaan en het bestuursbureau. Eens in de drie jaar wordt voor de zelfevaluatie gebruik gemaakt van een onafhankelijke externe partij. In 2020 heeft dit plaatsgevonden. Omdat het Verantwoordingsorgaan per 1 september een nieuwe samenstelling heeft gekregen, is besloten de zelfevaluatie van

De gemiddelde leeftijd waarop een huisarts afstudeert ligt rond 30 jaar, waardoor een deelnemer met een bestuurlijke functie binnen het fonds als jong kwalificeert met een leeftijd tussen de 40 en 45 jaar.

het Verantwoordingsorgaan voor de eerste maal in het najaar van 2021 te houden.

Door Covid-19 heeft de zelfevaluatie later plaatsgevonden dan gepland en zijn eind 2020 nog geen conclusies getrokken. Dit is gebeurd in het eerste kwartaal van 2021. De belangrijkste aandachtspunten voor het bestuur zijn het blijven besturen op hoofdlijnen, het optimaliseren van de processen tussen bestuur (opdrachtgever) en bestuursbureau (opdrachtnemer) en de terugkoppeling aan de beroepspensioenvereniging over de uitvoering van de regeling.

4.5. Beleidsadviescommissies

De beleidsadviescommissies voorzien het bestuur gevraagd en ongevraagd van advies. Dat advies en de overwegingen daarbij betreft het bestuur in zijn besluitvorming. Zoals in hoofdstuk 3 staat, kent het fonds vier commissies. De agenda's van deze commissies weerspiegelden de veelheid aan onderwerpen waarmee het bestuur in 2020 te maken had.

4.5.1. Beleidsadviescommissie Balansbeheer en Beleggingen (BCBB)

De BCBB vergaderde zeven keer. De invoering van beleggingsbeleid voor de nieuwe pensioenregeling is verschillende malen opiniërend besproken. Adviezen verstrekte de BCBB aan het bestuur over onder meer het toepassen van positieve selectie met een ESG-benchmark op basis van 30% best-in-class voor aandelen ontwikkelde markten. Aan de hand van de daarvoor opgestelde evaluatiekalender heeft de BCBB het bestuur geadviseerd over het al dan niet voortzetten van beleggingen. Alle commissie-adviezen zijn door het bestuur overgenomen. Daarnaast heeft de commissie in haar monitoringrol stilgestaan bij de onderliggende managers; dit jaarlijkse proces geeft inzicht in de beoordeling van alle beheerders.

Het bestuur besloot aan het einde van het jaar tot een pilot om de commissie te mandateren voor operationele beleggingsdossiers. Hierdoor wordt de agendadruk van

het bestuur gereduceerd en kan het zich meer focussen op strategische vraagstukken en besturen op hoofdlijnen. De mandaatverlening doet recht aan de kwalitatieve verzwaring van zowel de commissie als het bestuursbureau en leidt tot kortere doorlooptijden. De pilot wordt geëvalueerd in het voorjaar van 2022 aan de hand van de bij de start van de pilot vastgestelde criteria. Aan de hand van deze evaluatie zal het bestuur besluiten of en hoe deze pilot verbeterpunten oplevert voor andere beleidsadviescommissies en/of voor de gehele governance.

4.5.2. Beleidsadviescommissie Pensioenen en Communicatie (BCPC)

De BCPC vergaderde zes keer. De BCPC adviseerde het bestuur onder meer over het projectplan voor de selectie van een nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie, onderdelen van de nieuwe pensioenregeling, de wijziging van de verplichtstellingsbeschikking in verband met de toetreding van de huisartsen in opleiding tot het fonds en de daarvoor benodigde reglementswijzigingen, het wetsvoorstel pensioenverdeling bij scheiding, het beleid premieovername bij arbeidsongeschiktheid, de jaarlijkse haalbaarheidstoets, de wijziging van de indexatie van het tijdelijk aanvullend partnerpensioen en het extra aanvullend wezenpensioen, de pensioenbeheerovereenkomst met Achmea Pensioen Services (APS) per 1 januari 2022, het wetsvoorstel 'Bedrag ineens' en het grondslagenonderzoek

2021. Op het gebied van communicatie zijn adviezen gegeven over het communicatieplan maatschappelijk verantwoord beleggen, het voeren van een dialoog met belangenorganisaties en het uniform pensioenoverzicht 2021.

4.5.3. Beleidsadviescommissie Risicomanagement en Compliance

De BCRC vergaderde acht keer en adviseerde onder meer over de niet-financiële risicobereidheid, de systematische integriteitsrisico-analyse (SIRA), de Gedragslijn verwerking persoonsgegevens, de aanpak en eindrapportage ERB, Compliance statuut en -beleid, ICT-risicoanalyse, cyberrisico, de evaluatie van het financieel crisisplan en noodprocedure, nader te onderzoeken IT-aspecten bij potentiële leveranciers voor pensioenplatform, Uitbestedings- en inhuurbeleid, het strategisch plan 2020 – 2025 en de selectie van de leverancier voor het pensioenplatform, inclusief contractuele en implementatie-aandachtspunten.

4.6. Sleutelfunctiehouders

Naast de beleidsadviescommissies vervullen de sleutelfunctiehouders een rol in het besluitvormingsproces van het bestuur door het leveren van 'countervailing power'. Hoe het fonds de bij wetgeving verplichte functies heeft ingericht, staat in hoofdstuk 3. In deze paragraaf vermelden we de belangrijkste activiteiten in 2020 van de sleutelfunctiehouders.

4.6.1. Risicobeheer

Het bereik van de sleutelfunctie risicobeheer beslaat alle financiële en niet-financiële risico's, met uitzondering van de compliancerisico's die door de compliance officer worden gemonitord en onderwerp zijn van een afzonderlijke compliance-rapportage. De werkzaamheden hadden in 2020 betrekking op het risicobeleid van het fonds, de inrichting en het onderhoud van het risicoraamwerk, risicomanagement en besluitvorming door het bestuur, het controleren van de risicobeheersing, het bevorderen van risico-alertheid en het inrichten en onderhouden van risicorapportages.

De conclusie is dat in 2020 de laatste stappen zijn gezet om het risicoraamwerk volledig in te richten. Het raamwerk is nagenoeg af en zal onderhouden worden door de 'foto's' van risico's regelmatig te verversen en door kritisch te blijven op de beheersing van onderkende risico's.

4.5.4. Beleidsadviescommissie Audit en Governance

De BCAG vergaderde drie keer in het verslagjaar. In de vergaderingen zijn adviezen aan het bestuur voorbereid over de systematische integriteitsrisicoanalyse, de niet-financiële risicobereidheid van het fonds, de kostenverantwoording door het fonds, de aanpak van een quickscan naar de beheersing van cybersecurity- en IT-risico's, het jaarverslag 2019 inclusief het accountantsverslag en het actuariële rapport over 2019 en de herijking van het meerjaren interne auditplan 2020 – 2022. Naast deze adviserende onderwerpen zijn verslagen besproken van de bestuursvergaderingen, van de andere commissievergaderingen en de rapportages van de uitvoeringsorganisaties die de BCAG ter informatie ontvangt.

4.6.2. Interne audit

Het verslagjaar was het eerste jaar van uitvoering en inbedding van de interne auditfunctie. Het uitvoeren van de audits conform het interne auditplan is gestart. Deze audits zijn deels conform plan uitgevoerd. Er heeft een audit plaatsgevonden op de beheersing van cybersecurity- en IT-risico's. In de audit zijn diverse bevindingen geconstateerd. Deze bevindingen zijn opgepakt en onderhanden. De audit inzake de beheersing en monitoring van het uitbestedingsproces is eind 2020 gestart en is begin 2021 afgerond. De conclusie is dat het uitbestedingsbeleid volledig is en voldoet aan alle eisen vanuit de wetgeving en de Guidance Uitbesteding van DNB. De geplande audit naar de risicobeheerfunctie en het risicobeheersysteem is doorgeschoven naar 2021.

4.6.4. Actuariële

In het verslagjaar zijn reviews uitgevoerd van het proces van de totstandkoming van het grondslagenonderzoek, het (groot) grondslagenonderzoek zelf en de berekening van het vereist eigen vermogen. Ook is het proces van de risicobereidheid voor niet-financiële risico's beoordeeld. Het oordeel was in alle gevallen voldoende. Er zijn geen concrete aanbevelingen gedaan.

4.7. Covid-19

Op grond van de maatschappelijke en financiële gevolgen van de pandemie is van maart tot en met mei de noodprocedure van kracht geweest. Deze procedure voorziet in een crisisteam dat dagelijks de ontwikkelingen volgt, en kan en mag handelen met verantwoording achteraf naar het voltallige bestuur. Het team bestond uit drie bestuursleden, de directeur van het bestuursbureau, de risicomanager en het hoofd Communicatie van het bestuursbureau. Aan de hand van een wekelijkse risicoanalyse zijn de situatie en de impact op het fonds besproken en zijn de gevolgen van de pandemie zoveel mogelijk gemitigeerd. Als onderdeel van de risicoanalyse zijn analyses gemaakt voor projecten Pensioenregeling 2.0, Pensioenfonds HAI0 en Nieuw pensioenadministratieplatform. De bijbehorende rapportages zijn gedeeld met het bestuur, de Raad van Toezicht en het bestuursbureau. Ook was er regelmatig contact met toezichthouder DNB en is het Verantwoordingsorgaan geïnformeerd over de situatie.

Onder meer de volgende onderwerpen zijn besproken waarna actie is ondernomen.

- Zekerheid van uitbetaling van pensioenen
- (regeling voor) Premiebetaling door deelnemers in financiële problemen
- Communicatie met deelnemers

4.8. Strategisch plan 2020-2025

Zowel binnen het fonds als in onze omgeving zijn ontwikkelingen die ons ertoe dwingen ons te bezinnen op de toekomst van het fonds en de organisatie daarop aan te passen. De pensioensector is immers sterk aan het veranderen. Het huidige stelsel staat ter discussie, vooral omdat dekkingsgraden onder druk staan. Veel pensioenfondsden staan 'onder water'. Ook aan de fiscaliteit wordt gesleuteld. De verwachting is dat het pensioengevend inkomen steeds lager wordt en daarmee het fiscale voordeel van de aftrekbare premie verder afneemt. Hierdoor verliest de omkeerregeling haar effectiviteit voor de pensioenfondsdeelnemer. Ook SPH wordt geconfronteerd met ontwikkelingen binnen de pensioensector die ervoor zorgen dat we de huidige ambities voor de deelnemers moeilijk kunnen waarmaken.

We willen dat het fonds ook op de lange termijn een bepalende rol vervult in het verzorgen van een oudedagsvoorziening voor collega-huisartsen. Vanuit die ambitie hebben we in 2020 nagedacht, onder meer tijdens de strategiedagen

- Herbalancering en liquiditeit van financiële markten
- Tegenpartij- en liquiditeitsrisico
- Overige kernprocessen bij uitvoeringsorganisaties

Het crisisteam heeft beleidsmatig het mandaat expliciet en gemotiveerd af te wijken van het staande beleid. Daarvan is geen gebruikgemaakt.

In mei hebben we besloten de noodprocedure te beëindigen. Er waren geen openstaande acties van het crisisteam meer en eerder geïdentificeerde risico's waren in kaart gebracht en zo mogelijk ook gemitigeerd. Er was ook sprake van een 'nieuw normaal' waarbij sommige maatregelen, zoals digitaal vergaderen, ingebed of zelfs standaard waren. Daarom is ook besloten dat een 'slaap-' of 'stand-by'-functie van het crisisteam niet nodig was, en wat we ook vanuit governance-oogpunt niet wenselijk vonden.

Na afloop is de noodprocedure geëvalueerd. De evaluatie heeft niet geleid tot grote beleidsaanpassingen.

In de periode dat de noodprocedure van kracht was, hebben bestuursleden en medewerkers van het bestuursbureau zo veel mogelijk hun werk vanuit huis verricht. Overleggen en vergaderingen vonden digitaal plaats. Deze situatie is ook na het beëindigen van de noodprocedure van kracht gebleven.

die jaarlijks in het voor- en najaar plaatsvinden, over hoe het fonds zich wil ontwikkelen en organiseren, met als doel een wendbare en toekomstbestendige organisatie, passend bij de missie. De uitkomst ervan hebben we vastgelegd in een strategisch plan 2020-2025: Eerstelijns financiële zorg 'voor later', op maat.

Pensioendienstverlening kan beter, goedkoper en veel meer op maat. Daarom willen we transformeren naar een online pensioendienstverlener. We kunnen dat als geen ander omdat we als collega's huisartsen en hun werkveld diepgaand kennen. We willen ons primair blijven richten op huisartsen maar sluiten onze ogen niet voor samenwerking binnen de zorg en met andere beroepspensioenfondsden. We bieden deelnemers een pensioen en informatie die ondersteunend is voor het maken van eigen keuzes. Voor onze dienstverlening gelden de volgende kenmerken: digitaal, maatwerk, configureerbaar, zorgeloos en 'ontzorgd'.

Om vanuit de huidige situatie de gewenste situatie te bereiken, zijn twee strategische speerpunten benoemd.

1. Uitwerking van de integrale propositie: het gaat hierbij om de integrale uitwerking van de combinatie van producten en het bedieningsconcept vanuit de marketingpositionering. Een en ander voor zover dit overeenkomt met de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van de taakuitoefening door het fonds.

2. Transitie van de SPH-organisatie: de aanpassing van de organisatie aan de nieuwe situatie en een 'toekomstbestendige' governance van het fonds.

Tijdens de strategiedagen van het bestuur in november is een eerste uitwerking van deze strategische speerpunten besproken, waaronder de haalbaarheid van verschillende governance modellen.

4.9. Compliance

In 2020 is het compliancebeleid van het fonds geëvalueerd, aangepast op basis van nieuwe inzichten en waar nodig aangepast aan wet- en regelgeving. In het beleid zijn het integriteitsbeleid, de gedragscode en de regelingen voor incidenten en voor klokkenluiders opgenomen. Aan de basis van het integriteitsbeleid ligt een systematische analyse van integriteitsrisico's (SIRA). In het verslagjaar is de SIRA aangepast aan het door de toezichthouder, DNB, gewenste stramien. Er hebben zich binnen het fonds geen grote wijzigingen voor-

gedaan, waardoor in de SIRA geen belangrijke nieuwe inzichten naar voren zijn gekomen. Voor de jaarlijkse integriteitstraining van bestuursleden en medewerkers van het bestuursbureau worden de integriteitsrisico's als leidraad gebruikt. Als gevolg van Covid-19 hebben deze trainingen in 2020 niet plaatsgevonden. Naast de jaarlijkse integriteits-risicoanalyse heeft ook de jaarlijkse inventarisatie plaatsgevonden van de naleving van de Code Pensioenfondsen. De rapportage daarover staat verderop in dit hoofdstuk.

4.10. Toezicht en toezichthouders

4.10.1. Raad van Toezicht (RvT)

He bestuur vergaderde vier keer met de RvT. In deze vergaderingen stonden de speerpunten van het toezicht centraal: pensioenregeling 2.0, nieuw pensioenadministratieplatform, pensioenfonds HAIO en het raamwerk balansbeheer. Aan de hand van presentaties van de betrokken portfeuillehouder(s) heeft het bestuur de RvT geïnformeerd over de voortgang op deze speerpunten en zijn dilemma's gedeeld. Naast de speerpunten zijn informerend besproken het MVB-beleid, de zelfevaluatie van het bestuur, het SPH-jaarplan, de rapportage van de sleutelfunctiehouders, de ontwikkelingen en stand van zaken met betrekking tot Covid-19, het strategisch plan en de vierjaarlijkse beoordeling van het functioneren van de certificerend actuaris.

Het bestuur heeft voorgenomen besluiten ten aanzien van het internal auditplan 2020-2022, het jaarverslag 2019, de statutenwijziging in verband met de toetreding per 1 januari 2021 tot het fonds van de huisartsen in opleiding en de herbenoeming van de heer Stegeman als bestuurslid ter goedkeuring aan de RvT voorgelegd. Aan alle voorgenomen besluiten heeft de RvT goedkeuring gegeven.

Er is opvolging gegeven aan de aanbevelingen van de RvT naar aanleiding van de bevindingen over 2019, met uitzondering van de aanbeveling om de governancewijzigingen als gevolg van IORP II eind 2020 te evalueren en daarbij aandacht te geven

aan efficiëntie en kosten. Deze evaluatie is eind 2020 niet gestart en zal in 2021 worden afgerond in de uitwerking van de strategische koers van het fonds. De transitie van de SPH-organisatie is een van de strategische speerpunten.

4.10.2. Verantwoordingsorgaan (VO)

In 2019 is een discussie gestart tussen bestuur en VO over de inrichting van het VO. Medio 2020 heeft het bestuur met een positief advies van het VO besloten tot een hervorming per 1 september 2020. Als onderdeel van deze hervorming zijn de profielschets voor VO-leden en het VO-reglement aangepast. De omvang, samenstelling en werkwijze van het VO zijn gewijzigd. Het nieuwe VO bestaat uit negen leden en een onafhankelijke voorzitter. Bij het bepalen van de omvang was een belangrijk criterium dat het aantal leden uitnodigt tot een goede dialoog binnen het VO en van het VO met het bestuur. Daarnaast is gekozen voor een getalsmatige relatie met het aantal VO-commissies en zijn kosten meegewogen. Vanwege de continuïteit hebben we ervoor gekozen de nieuwe VO-leden te rekruteren uit de huidige VO-leden. Zij konden hun interesse kenbaar maken en uit de ontvangen reacties heeft het bestuur negen leden (zes deelnemers en drie gepensioneerden) geselecteerd aan de hand van vooraf bepaalde criteria en benoemd. Daarnaast heeft het bestuur op voordracht van het VO de onafhankelijke voorzitter, Roeland van Vledder, en de secretaris, Dick Koster, benoemd.

In overleg met het nieuwe VO hebben we een keuze gemaakt voor een traject van deskundigheidsbevordering dat in het vierde kwartaal van start is gegaan.

Het VO heeft drie keer vergaderd, waarvan een keer in de nieuwe samenstelling met het bestuur. In alle vergaderingen is een update gegeven van het balansbeheer en de beleggingen, waaronder maatschappelijk verantwoord beleggen. Daarnaast is het VO in de vergaderingen onder meer geïnformeerd over de voortgang in het project pensioenregeling 2.0, het pensioenakkoord, de strategische heroriëntatie van het fonds, de impact van de Covid-19-pandemie en de noodprocedure die van kracht was. Onderwerpen waarvan het VO ook in zijn oordeel over 2019 heeft aangegeven graag geïnformeerd te blijven. Naar aanleiding van het oordeel over 2018 is in de eerste vergadering van 2020 gesproken over de kosten per deelnemer en de kostenopbouw van het fonds.

We hebben het VO om advies gevraagd over de profiel-schetsen van VO-voorzitter en -lid, het VO-reglement en de premie voor de nieuwe premierregeling. Het VO heeft in alle gevallen positief geadviseerd.

4.10.3. De Nederlandsche Bank (DNB)

Aan het begin van het jaar ontvingen we de jaarlijkse toezichtagenda. DNB stelt de agenda vast op basis van de thema's die voor het toezicht op de pensioensector zijn vastgesteld en de DNB-risico-analyse van het fonds.

In het toezicht van DNB stonden in 2020 de volgende thema's centraal.

- De financiële opzet van pensioeninstellingen
- De voorbereiding op de pensioenhervorming
- Datakwaliteit
- ESG- en cyberrisico's
- De invulling en werking van de sleutelfuncties/ implementatie IORP II

DNB hanteert in haar toezicht op pensioenfondsen vier toezichtsklassen: T1 tot en met T4, van laag naar hoog risico. De klasse wordt bepaald met variabelen als het belegde vermogen, het aantal deelnemers en de risico's. SPH zit in klasse T3. Het fonds was betrokken bij de volgende onderzoeken en uitvragen.

Onderzoek	Omschrijving
Liquiditeitsrisico's	<p>Het fonds is (risicogebaseerd) geselecteerd voor een onderzoek om vast te stellen hoe het liquiditeitsrisico wordt beheerst.</p> <p>Een generieke terugkoppeling waaronder good practices wordt in 2021 met de pensioensector gedeeld. De door SPH ingevulde vragenlijst heeft geen aanleiding gegeven tot opmerkingen. Wel deed DNB een tweetal observaties.</p>
Niet-financiële risico's	<p>Sectorbreed onderzoek onder pensioeninstellingen naar de beheersing van niet-financiële risico's (operationele, IT-, integriteitsrisico's) bij pensioeninstellingen en hun pensioenuitvoeringsorganisatie en naar de invloed van de governance en het gedrag en cultuur op het risicoprofiel van pensioeninstellingen.</p> <p>Via een artikel in de Nieuwsbrief Pensioenen wordt een terugkoppeling gegeven op de sectorbrede analyse. Eind 2020 is deze terugkoppeling er nog niet.</p>
Rentebenchmarks	<p>Er vindt een wereldwijde transitie plaats naar alternatieve rentebenchmarks. Om de voortgang van de transitie bij pensioenfondsen te monitoren, is een data-uitvraag gedaan. De data heeft betrekking op de waarde van uitzettingen uitgesplitst naar rentebenchmarks en de producttypes voor contracten. Hiermee wordt inzichtelijk welk deel van de contracten i) moet worden aangepast, ii) reeds is overgezet naar alternatieve rentebenchmarks en iii) moet worden voorzien van een terugvaloptie.</p> <p>Er is geen terugkoppeling ontvangen op deze uitvraag.</p>
Sleutelfunctiehouder risicobeheer	<p>DNB vormt zich een oordeel in hoeverre alle T4- en T3-fondsen een goed georganiseerde sleutelfunctiehouder risicobeheer hebben die conform de Wet verplichte beroepspensioenregeling zijn of haar houderschap uitoefent. DNB heeft het oordeel gevormd op basis van een gesprek met een afvaardiging van het bestuur en de sleutelfunctiehouder risicobeheer. Het uiteindelijke oordeel zal DNB gebruiken bij het aanscherpen van het risicobeeld op het fonds.</p> <p>DNB koppelt haar oordeel samenvattend en mondeling terug in een overleg met het bestuur dat eind 2020 nog niet heeft plaatsgevonden.</p>
Woninghypotheken	<p>Het fonds is geselecteerd voor een uitvraag naar de uitzettingen op Nederlandse hypotheken op het niveau van individuele leningen. Ruim een kwart van alle nieuwe hypotheken wordt tegenwoordig verstrekt door pensioeninstellingen (en verzekeraars). Gedetailleerde informatie over deze leningen helpt DNB bij een zorgvuldige monitoring van ontwikkelingen in de hypothecaire kredietverlening met het oog op de risico's die een excessieve hypothecaire kredietgroei met zich mee kan brengen voor de financiële stabiliteit. Na eerdere uitvragen heeft DNB de uitvraag in 2020 herhaald.</p> <p>Er is geen terugkoppeling ontvangen op deze uitvraag.</p>

Ook is er een jaargesprek geweest; het jaarlijkse overleg van DNB met het bestuur van het fonds waarin de actuele ontwikkelingen in en om het fonds zijn besproken. Naast het jaargesprek is er een aparte bijeenkomst geweest over pensioenregeling 2.0 waarmee het fonds voorsorteert op de aangekondigde hervorming van het pensioenstelsel.

4.10.4. Autoriteit Financiële Markten (AFM)

De AFM houdt risicogestuurd toezicht op de pensioensector en baseert zich daarbij onder meer op toezichtrapportages van instellingen die onder haar toezicht vallen. In 2020 hebben we een informatieverzoek ontvangen ten behoeve van inzicht in de tweedepijlerpensioenmarkt. Gevraagd is om informatie op portefeuille- en op deelnemersniveau. Daarbij ging het onder meer om de keuzes die deelnemers maken en over

4.11. Uitbestedingen

Sinds enkele jaren besteedt DNB veel aandacht aan de uitbesteding van werkzaamheden. Gekeken wordt naar kosten- en beloningsstructuur en functiescheiding van de organisatie waaraan is uitbesteed maar ook naar hoe uitbestedingsrisico's worden beheerst en de mate waarin concentratierisico's ontstaan door samenvoeging van pensioenuitvoeringsorganisaties.

We hebben dit jaar ons uitbestedings- en inhuurbeleid geëvalueerd. Dat gebeurt om de drie jaar. Op basis van de evaluatie is het beleid verder aangescherpt. Zo hebben we onder meer de resultaten van de niet-financiële risicobereidheidsverklaring in het beleid vastgelegd, net als het beleid over onderuitbesteding door uitbestedingsrelaties. Verder zijn vastgelegd het monitoren van de dienstverlening van de uitbestede werkzaamheden en van de marktontwikkelingen met betrekking tot uitbestede activiteiten.

Daarnaast zijn de kernfuncties van SPH gedefinieerd die niet voor uitbesteding in aanmerking komen en altijd in eigen beheer blijven. Dat zijn de volgende kernfuncties.

- Het ontwerpen, onderhouden en monitoren van de uitvoering van de pensioenregeling

de informatie over de pensioenregeling. Doel was inzicht te krijgen in de risico's bij onder meer keuzebegeleiding en in de kwaliteit van de pensioenregeling.

4.10.5. Autoriteit Persoonsgegevens (AP)

Er zijn in 2020 negen datalekken geweest. Zes daarvan hadden te maken met het couverteren van enveloppen bij uitvoeringsorganisatie PGGM waarbij een brief in een verkeerde envelop terecht kwam. Deze datalekken zijn gemeld bij de AP. De andere lekken betroffen onder meer het e-mailen van een medewerker van SPH. Er is contact met de geadresseerde opgenomen en de e-mail is ongelezen verwijderd. Dit datalek is niet gemeld bij de AP omdat de ontvanger de data niet heeft gezien. Ook bij de twee andere datalekken waren geen persoonsgegevens betrokken.

- Het ontwerpen en onderhouden van het beleggingsbeleid en de monitoring van de uitvoering ervan
- Het ontwerpen, onderhouden en monitoren van de uitvoering van het bedieningsconcept
- Het ontwerpen en onderhouden van de propositie en de positionering van (het merk) SPH

We monitoren actief de organisaties waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed: PGGM voor de uitvoering van de pensioenadministratie en Achmea Investment Services (AIM) voor het vermogensbeheer. Belangrijke thema's hierbij zijn de strategische oriëntatie van de leverancier, de kostenstructuur en de rentabiliteit. We letten ook op de beloningsstructuur en de variabele beloning. Tot slot is de operationele dienstverlening een belangrijk onderwerp bij de monitoring. De rapportages van de uitvoeringsorganisaties en de jaarlijkse verklaringen over de werking van de interne beheersingsmaatregelen van de uitvoeringsorganisaties zijn vaste agendapunten op bestuursvergaderingen.

In 2020 is besloten alle pensioenbeheeractiviteiten, waaronder ook communicatie-activiteiten, vanaf 1 januari 2022 over te dragen aan APS.

4.12 Overige zaken

4.12.1. Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Naar aanleiding van de AVG is een voor de pensioensector breed kader opgesteld: Gedragslijn verwerking persoonsgegevens. Op basis van deze gedragslijn zijn in 2020 drie verwerkerovereenkomsten opgesteld. Deze hadden betrekking op de beoogde nieuwe groep deelnemers van het fonds, de pensioenbeheerovereenkomst met de nieuwe pensioen-uitvoeringsorganisatie per 1 januari 2022 en een onderzoek naar datakwaliteit.

In 2020 zijn, net als in voorgaande jaren, geen verzoeken ontvangen van deelnemers die gebruik maken van het recht op vergetelheid en het verwijderen van persoonlijke data. Ook hebben zich geen deelnemers gemeld om een van hun Rechten van Betrokkenen uit te oefenen.

4.12.2. Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen is in 2013 opgesteld door de

Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid. Het is een gedragscode voor de pensioensector en bestaat uit 65 normen die de sector zichzelf oplegt. De Code is wettelijk verankerd in de Wet verplichte beroepspensioenregeling.

De normen zijn gegroepeerd aan de hand van acht thema's: Vertrouwen waarmaken, Verantwoordelijkheid nemen, Integer handelen, Kwaliteit nastreven, Zorgvuldig benoemen, Gepast belonen, Toezicht houden en inspraak waarborgen, Transparantie bevorderen. Het zijn de thema's waar goed pensioenfondsbestuur om draait.

Net als in voorgaande jaren hebben we in 2020 een analyse gemaakt van de naleving van de normen uit de Code. De uitkomst is dat het fonds in hoge mate compliant is met het normenkader. Er zijn geen verbeteracties gepland.

Hieronder rapporteren we over de normen – de rapportagenormen – waarover met de Pensioenfederatie is afgesproken deze altijd toe te lichten in het jaarverslag.

<i>Rapportagenormen Code Pensioenfondsen</i>	<i>Vindplaats in jaarverslag</i>
Norm 5 Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de belangen af van de groepen die bij het fonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte- en langetermijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	<i>Hoofdstukken 4 t/m 9</i>
Norm 31 De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	<i>Hoofdstuk 4</i>
Norm 33 In zowel het bestuur als in het VO is er ten minste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	<i>Hoofdstuk 4</i>
Norm 47 Het intern toezicht betreft de Code Pensioenfondsen bij de uitoefening van zijn taak.	<i>Hoofdstuk 11.3</i>
Norm 58 Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	<i>Hoofdstuk 3 (en www.huisartsenpensioen.nl)</i>
Norm 62 Het bestuur legt zijn overwegingen over verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	<i>Hoofdstuk 5 (en www.huisartsenpensioen.nl)</i>
Norm 64 Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en de Code Pensioenfondsen, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	<i>Hoofdstuk 4</i>
Norm 65 Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	<i>Hoofdstuk 4 (en www.huisartsenpensioen.nl)</i>

4.12.3. Klachten en geschillen

Als deelnemers ontevreden zijn over de dienstverlening van het fonds, kunnen zij gebruikmaken van de klachtenprocedure. Er zijn in 2020 zes klachten ontvangen en afgehandeld. In relatie tot de omvang van het deelnemersbestand is het aantal klachten zeer laag. De meeste klachten gaan over te lange doorlooptijden en fouten in de administratieve afhandeling van doorgegeven wijzigingen.

Voor de behandeling van geschillen hebben we een reglement geschillenregeling en een geschillencommissie. Een geschil ontstaat als er een welomlijnd en voor beslissing vatbaar verschil van inzicht bestaat tussen het fonds en een belanghebbende over de wijze waarop het pensioenreglement is of zal worden toegepast. Het gaat dan niet over de uitvoering van de regeling, maar over de regeling zelf. In 2020 heeft de geschillencommissie geen geschillen behandeld. De samenstelling van de geschillencommissie staat in de bijlage.

4.12.4. Juridische procedures

In 2015 is tegen SPH, als oud-aandeelhouder, een vordering ingesteld van Amerikaanse curatoren en schuldeisers van een onderneming. SPH heeft in het verleden betreffende aandelen verkocht in een 'leveraged buy-out', waarna de onderneming failliet is gegaan. Deze zaak is in 2020 nog niet afgerond. In 2020 liepen geen gerechtelijke procedures en zijn geen gerechtelijke procedures ontstaan.

4.12.5. Hardheden

Het bestuur heeft de bevoegdheid om in bijzondere gevallen af te wijken van de bepalingen van het pensioenreglement. Deze zogenoemde hardheidsclausule kan alleen in werking treden als het bestuur vindt dat deze afwijking in het voordeel is van een deelnemer, gewezen deelnemer, gepensioneerde, de nagelaten (gewezen) partner of kind(eren), en deze afwijking niet nadelig is voor de rechten van anderen. In 2020 zijn drie casussen door het bestuur behandeld. In alle gevallen is de hardheid toegekend. Twee van de casussen hadden betrekking op premieovername bij arbeidsongeschiktheid. In de derde situatie is een fout van het fonds uit het verleden niet hersteld ten gunste van de deelnemer.

4.12.6. Bestuurlijke overleggen

Beroepspensioenvereniging huisartsen (BPV)

In 2020 hebben de besturen van SPH en BPV acht keer een bestuurlijk overleg gevoerd. De belangrijkste gespreksonderwerpen waren de uitvoering van de opdrachten die de BPV aan SPH heeft gegeven om de pensioenregeling aan te passen en om de mogelijkheid tot toetreding van het pensioenfonds voor huisartsen in opleiding tot SPH te onderzoeken. Daarnaast vond afstemming plaats over de uitvoering van de uitvoeringsovereenkomst tussen BPV en SPH en informeerden de besturen elkaar over relevante actuele ontwikkelingen.

Landelijke Huisartsenvereniging (LHV)

De besturen van SPH en LHV spraken elkaar in 2020 één keer. Er werd informerend gesproken over de ontwikkelingen in cao's waarbij de LHV als werkgeversorganisatie is betrokken, Covid-19, het pensioenfonds voor huisartsen in opleiding en de inkomensontwikkeling van huisartsen in relatie tot pensioenopbouw. Ook werd teruggeblikt op een gezamenlijk gehouden webinar over de nieuwe pensioenregeling.

5. Pensioenen

5. Pensioenen

5.1. Pensioenregeling

De SPH-pensioenregeling is een uitkeringsregeling in de vorm van vaste bedragen. Deelnemers bouwen jaarlijks een vast bedrag op, het normpensioen. Het bedrag wordt jaarlijks verhoogd met de opbouwcoëfficiënt. De opbouwcoëfficiënt volgt in principe de maximale fiscale pensioengrondslag en is in 2020 bepaald op 2,28%.

Het ouderdomspensioen wordt levenslang uitgekeerd vanaf de pensioendatum. De standaardleeftijd om met pensioen te gaan is 68 jaar, maar de deelnemer heeft de mogelijkheid te kiezen voor een andere datum. Het pensioen kan naar keuze tussen de 60^e en 73^e verjaardag ingaan.

De regeling bestaat uit twee delen. Een redelijk zeker deel is het normpensioen, een minder zeker deel is de voorwaardelijke toeslag. Het redelijk zekere deel is kleiner dan bij andere pensioenfondsen. Het onzekere deel is groter dan bij andere pensioenfondsen. Een deel van de betaalde premies wordt gereserveerd in een buffer, waaruit de voorwaardelijke toeslagen worden gefinancierd. Er wordt alleen een toeslag gegeven als de financiële positie van het fonds dat toelaat.

Naast het ouderdomspensioen verzorgen we ook een partnerpensioen, een tijdelijk aanvullend partnerpensioen, een wezenpensioen, een extra aanvullend wezenpensioen en premieovername bij arbeidsongeschiktheid. Voor huisartsen in dienstverband is ook een arbeidsongeschiktheidspensioen verzekerd.

5.1.1. Pensioenreglement

In 2020 hebben reglementswijzigingen plaatsgevonden die beperkt van aard zijn en voor het merendeel een verduidelijking van de regeling inhouden. De verduidelijkingen betreffen de volgende onderwerpen.

- De keuzemogelijkheid van het aanvangsjaar voor pensioenpremie op basis van de lagere winst uit onderneming
- Het moment van aanvang van premieovername
- De termijn voor het doorgeven van de definitieve winst uit onderneming
- De keuzemogelijkheid voor het vaststellen van de toeslagcoëfficiënt

Het gewijzigde pensioenreglement is te vinden op www.huisartsenpensioen.nl.

5.1.2. Verhogingen

We streven ernaar de al opgebouwde aanspraken jaarlijks te verhogen. Deze verhoging is voorwaardelijk. Hierbij volgen we in principe de ontwikkeling van het CBS-cijfer van de cao-lonen van de overheid. Als de financiële positie van het fonds en andere omgevingsfactoren dat toelaten, kan daarnaast een extra verhoging worden toegekend van maximaal 2,25%. In 2020 is de inkomensontwikkeling vastgesteld op 2,83%, namelijk het CBS-cijfer van de cao-lonen van de overheid. Gezien de financiële positie van het fonds is besloten de totale verhoging vast te stellen op 1,41%.

5.1.3. Pensioenregeling 2.0

De huidige pensioenregeling kent een hoge toeslagambitie. Namelijk om elk jaar de al opgebouwde rechten te verhogen met de loonontwikkeling plus 2,25%. Deze ambitie wordt echter al jaren niet gehaald, en naar verwachting zal deze in de toekomst ook niet gehaald worden. Terwijl juist deze toeslag voor een groot gedeelte bijdraagt aan de uiteindelijke hoogte van de pensioenen. Daarnaast verandert de samenstelling van het deelnemersbestand in rap tempo: van overwegend fulltime werkende mannen naar meer parttime werkende vrouwen. Ook maken de langdurig lage rente en het pensioenakkoord, dat inmiddels heeft geresulteerd in een conceptwetsvoorstel, een wijziging naar een meer toekomstbestendige pensioenregeling noodzakelijk. Dit was voor de beroepsvereniging huisartsen (BPV) aanleiding om SPH de opdracht te geven een kritische evaluatie van de huidige pensioenregeling uit te voeren en op basis van de uitkomsten voorstellen te doen voor aanpassing van de pensioenregeling. Daarom is in 2018 het project Pensioenregeling 2.0 van start gegaan. Het doel van het project is om te komen tot een toekomstbestendige regeling voor huisartsen waarbij behoud en verbetering van draagvlak noodzakelijk zijn.

Om dit te bereiken heeft de BPV in 2020 op advies van het bestuur van SPH besloten om de pensioenregeling vanaf 1 januari 2022 te wijzigen. We kunnen hierbij nog niet volledig aansluiten op het Pensioenakkoord en de nieuwe pensioencontracten die daaruit voortkomen. Hier wordt nog hard aan gewerkt in Den Haag, dus nog niet alles is bekend. Dat betekent dat we overstappen op een tijdelijke nieuwe regeling. Zodra de nieuwe wetgeving en pensioencontracten volledig bekend zijn, zullen we de

regeling, uiterlijk per 2026, nogmaals aanpassen om daaraan te voldoen. Waar mogelijk sluit de tijdelijke regeling alvast aan op de toekomstige situatie.

Er is besloten om de huidige pensioenregeling premievrij te maken en vanaf 31 december 2021 een premieregeling in te voeren. Hierin staat de ingelegde, leeftijdsonafhankelijke, premie centraal. Die premie vormt een persoonlijk pensioenkapitaal en beweegt direct mee met de financiële markten. Uiterlijk bij pensionering wordt het pensioenkapitaal omgezet in een levenslang pensioen. De deelnemer kan kiezen tussen een stabiel of een variabel pensioen. Eerst is er de voorlopige keuze, grofweg tien jaar voor pensionering, en bij pensionering volgt het definitieve keuzemoment. Bij voorsorteren op stabiel pensioen start de geleidelijke ingroei in de huidige regeling. Ieder jaar wordt een deel van het kapitaal omgezet in een aanspraak op een uitkering. Bij pensionering is het hele kapitaal omgezet en krijgt men een 'stabiele' uitkering. Die kan alleen variëren door toeslag of korting (als uiterste maatregel).

Bij voorsorteren op variabel pensioen blijft het kapitaal belegd in de lifecycle voor variabel pensioen. Bij pensionering kan de deelnemer de definitieve keuze maken: als men alsnog stabiel pensioen wil, wordt het kapitaal in een keer omgezet in een stabiele uitkering. Als men variabel pensioen wil, dan wordt een variabel pensioen ingekocht.

We willen graag op termijn zelf een collectief variabel pensioen aanbieden. Dat betekent dat iemand bij keuze voor een variabel pensioen in een collectief terecht komt waarin wordt doorbelegd, maar wel risicodeling plaatsvindt. Zolang we zelf nog geen variabel pensioen aanbieden, hebben deelnemers shoprecht. Zij mogen met hun kapitaal (uit premie-inleg in de nieuwe regeling) gaan shoppen bij andere aanbieder. Naar verwachting kunnen we vanaf 2023 zelf variabel pensioen aan onze deelnemers aanbieden.

De nieuwe regeling past bij de maatschappelijke beweging die gaande is; met meer eigen potjes en individuele keuzemogelijkheden. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is een regeling die betaalbaar en solidair is.

Het project is eind 2020 nog niet afgerond. Medio 2021 zal het bestuur een voorstel doen aan de BPV voor de laatste elementen in de nieuwe pensioenregeling.

5.1.4. Toetreding Huisartsen in opleiding

Stichting Pensioenfonds Haio, het pensioenfonds van de huisartsen in opleiding, heeft in 2019 besloten te liquideren. Eind 2019 hebben de eerste gesprekken plaatsgevonden tussen

pensioenfonds Haio, stichting SBOH (de werkgever van de huisartsen in opleiding) en SPH. Deze draaiden om de mogelijkheid huisartsen in opleiding per 1 januari 2021 op te nemen in de pensioenregeling van SPH. Hiervoor was een uitbreiding van de verplichtstelling noodzakelijk. Om deze uitbreiding mogelijk te maken, moet een meerderheid van de groep waarmee de verplichtstelling wordt uitgebreid, in dit geval de huisartsen in opleiding, voorstander zijn van deze uitbreiding. Begin 2020 heeft SBOH, in samenwerking met de BPV en SPH, aan de huisartsen in opleiding gevraagd of zij voorstander zijn van aansluiting bij SPH door middel van een lidmaatschap van de BPV. Een overgrote meerderheid (circa 95%) van de huisartsen in opleiding heeft hierop positief gereageerd. Hierop heeft de BPV een verzoek ingediend bij de minister van Sociale Zaken om de verplichtstelling uit te breiden met deze groep nieuwe deelnemers. De minister heeft dit verzoek gehonoreerd en op 5 oktober 2020 de nieuwe verplichtstellingsbeschikking gepubliceerd in de Staatscourant. Hiermee zijn met ingang van 1 januari 2021 de huisartsen in opleiding deelnemer in onze pensioenregeling. In 2020 is gewerkt aan de inrichting van de organisatie en de administratie voor deze nieuwe groep van circa 2.200 deelnemers. Ook de statuten van het fonds zijn hierop aangepast.

5.1.5. Pensioenuitvoering

De pensioenadministratie is uitbesteed aan PGGM. PGGM heeft in 2018 aangegeven dat het huidige pensioenadministratiesysteem PAS per 1 januari 2022 niet langer wordt ondersteund. PGGM heeft voorgesteld om na een systeem migratie de administratie op een ander administratiesysteem uit te voeren. Deze situatie was de aanleiding voor een heroriëntatie; in 2019 is een marktverkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden voor uitbesteding van de pensioenuitvoering en naar de beschikbare pensioenadministratiesystemen. Ook de mogelijkheid van het in eigen beheer voeren van de administratie is daarbij verkend. Het resultaat van de verkenning is dat het bestuur de uitbesteding van de pensioenadministratie bij een externe partij voortzet. Op basis van de begin 2020 ontvangen offertes is bij drie partijen een zogenoemde site visit georganiseerd en is een strategische SWOT-analyse uitgevoerd voor die drie partijen. Daarmee is het langetermijnperspectief van de verschillende partijen beter in kaart gebracht. Door de maatregelen in verband met Covid-19 konden de site visits pas medio 2020 plaatsvinden. Voor de site visits zijn user cases opgesteld die zowel betrekking hadden op de huidige regeling als op de nieuwe regeling. Zo konden partijen laten zien in hoeverre ze aan de eisen en wensen van SPH konden voldoen.

In september is besloten het contract met PGGM niet te verlengen en een nieuw contract af te sluiten met APS voor

de uitvoering van de pensioenadministratie per 1 januari 2022. Eind 2020 zijn de voorbereidingen voor de transitie gestart.

5.1.6. Datakwaliteit

In verband met de transitie per 2022 van de pensioenadministratie naar een nieuw pensioenadministratieplatform en een nieuwe uitvoeringsorganisatie, hebben we een nulmeting uitgevoerd van de kwaliteit van de pensioenadministratiedata bij PGGM. De meting heeft plaatsgevonden in twee verschillende domeinen van het administratiesysteem:

- tabellen met premie en aanspraken van (gewezen) deelnemers,
- tabellen met uitkeringsinformatie van (gewezen) deelnemers.

5.2. Pensioencommunicatie

Een belangrijke taak van het fonds is het zorgen voor goede communicatie tussen het fonds en de deelnemers. In het Beleidsplan Communicatie en Financiële Planning 2019-2022 is opgenomen hoe we daaraan invulling geven.

5.2.1. Communicatiedoelstellingen

Uitgangspunt zijn de volgende vier langetermijn-doelstellingen.

- Deelnemers van SPH zijn goed voorbereid op hun financiële situatie
- Deelnemers van SPH ervaren een optimale dienstverlening door SPH
- Deelnemers hebben gefundeerd vertrouwen in SPH en in de pensioenregeling
- SPH is in control wat betreft de pensioenuitvoering op het gebied van communicatie en financiële planning

Voor de periode 2019-2022 zijn vijf subdoelstellingen geformuleerd.

- Actieve deelnemers weten welke ondersteuning SPH aanbiedt op het gebied van financiële planning en maken hier ook gebruik van.
- Het is gemakkelijk, snel en zo aantrekkelijk mogelijk voor deelnemers om met hun pensioen aan de slag te gaan.
- Startende deelnemers voelen zich welkom bij SPH en weten waarvoor ze bij SPH terecht kunnen.
- Deelnemers begrijpen waarom de pensioenregeling gewijzigd wordt en wat deze wijzigingen voor hen betekenen.
- Deelnemers zien de toegevoegde waarde van SPH.

Een van de conclusies was dat de data goed gestructureerd zijn opgeslagen en dat het datamodel goed en eenduidig is beschreven. De bevindingen van de analyses zijn met PGGM besproken. Op basis van deze bevindingen heeft PGGM op de bevindingen projectmatig opgelost. Hiermee is een grote stap gezet in de voorbereiding van de systeem migratie in 2021.

Om de kwaliteit van de basisgegevens te kunnen beoordelen is dit jaar ook aan huisartsen die hun eerste inkomensopgave doen, gevraagd om bewijsstukken aan te leveren om hun opgegeven winst uit onderneming (WUO) te onderbouwen met een IB-aangifte. Daarnaast hebben we een uitgebreide steekproef gedaan (ca. 20% van het actieve deelnemersbestand: 2.100 deelnemers) om de opgegeven WUO te controleren. Ruim 300 deelnemers hebben aanvullende informatie aangeleverd.

Per subdoelstelling hebben we een strategie ontwikkeld en zijn indicatoren en doelen geformuleerd om het effect van de communicatie-initiatieven inzichtelijk te maken.

5.2.2. Speerpunten 2020

Pensioenregeling 2.0

Vanaf 2022 krijgt SPH een nieuwe pensioenregeling. In 2020 is er veel aandacht besteed aan de ontwikkeling van deze nieuwe regeling. Het bestuur adviseerde de BPV onder meer over de uitlegbaarheid van de nieuwe pensioenregeling. Er is in overleg met de BPV een meerjarig communicatieplan opgesteld zodat alle deelnemers tijdig weten wat de nieuwe regeling voor hen betekent. In aanvulling op het brede deelnemersonderzoek dat we uitvoerden in 2019, is eind 2020 een kwalitatief productonderzoek uitgevoerd om te toetsen in hoeverre de conceptpensioenregeling aansloot bij de wensen en behoeften van de deelnemers.

In september organiseerden we voor alle deelnemers een webinar over het wijzigen van de pensioenregeling. Dat deden we in samenwerking met de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV) en www.medischescholing.nl. Ruim 2.400 deelnemers namen deel aan het webinar. Gedurende het jaar hielden we onze deelnemers op de hoogte van de laatste ontwikkelingen via de Huisarts & Pensioen en via onze website.

Covid-19

In maart publiceerden we twee nieuwsberichten over Covid-19 op onze website: een [bericht](#) over de dienstverlening en de gevolgen voor de deelnemers en een [bericht](#) over de financiële

situatie van SPH. Dit laatste bericht werd maandelijks geactualiseerd. Daarnaast hebben we in juni een filmpje op de [website](#) geplaatst waarin de voorzitter antwoord geeft op vragen over de invloed van Covid-19 op het pensioen. We ontvingen een beperkt aantal vragen van deelnemers over de crisis als gevolg van Covid-19.

Onze dienstverlening op het gebied van financiële planning heeft in 2020 grotendeels online plaatsgevonden. De financieel planners verzorgden zowel de individuele gesprekken als de presentaties in het land (onder meer op huisartsopleidingen) digitaal.

Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB)

MVB is een belangrijk thema voor SPH en haar deelnemers. Het onderwerp is dan ook een van de communicatie-speerpunten. In maart 2020 hebben we het nieuwe MVB-beleid en onze thema's 'klimaat' en 'gezondheid' in de schijnwerpers gezet. We publiceerden een nieuwsbericht en verschillende documenten en rapportages op onze [website](#),

en besteedden in de Huisarts & Pensioen ruim aandacht aan het onderwerp. Daarnaast ondertekenden we een investor statement over Covid-19. Hierin riepen SPH en andere institutionele beleggers farmaceuten op samen te werken bij de bestrijding ervan. We ontwikkelden beleid om onze contacten met belangengroeperingen te stroomlijnen.

In het najaar informeerden we onze deelnemers over de toepassing van het 30% best-in-class beleid voor de categorie 'aandelen ontwikkelde landen'. Ook maakten we inzichtelijk welke uitdagingen MVB met zich meebrengt.

5.2.3. Financiële planning

De FFP-gecertificeerde financieel planners van SPH helpen onze deelnemers bij het krijgen van inzicht in hun financiële toekomst. In 2020 hebben zij 141 persoonlijke financieel planningsgesprekken gevoerd. Deelnemers waardeerden de gesprekken met 8,3 als gemiddeld rapportcijfer. Daarnaast verzorgden de financieel planners 26 presentaties, zowel op locatie als digitaal.

6. Financiële positie

6. Financiële positie

Het jaar 2020 was een turbulent jaar. De kapitaalmarktrente daalde verder en het beleggingsrendement op aandelen werd beïnvloed door de Covid-19-pandemie. Desondanks beschikt SPH over een ruim surplus boven het vereiste eigen vermogen.

Dekkingsgraad

Een veelgebruikte indicator voor de 'gezondheid' van een pensioenfonds is de dekkingsgraad. Dit is de verhouding tussen het aanwezige pensioenvermogen en de waarde van de pensioenverplichtingen. De dekkingsgraad daalde van 136,3% eind 2019 naar 130,8% eind 2020. Bij de berekening van deze dekkingsgraad is uitgegaan van het deelnemersbestand eind 2020 en is rekening gehouden met de toeslagverlening van 1,41% per 1 januari 2021. In figuur 7 staan de belangrijkste wijzigingen in de dekkingsgraad in 2020.

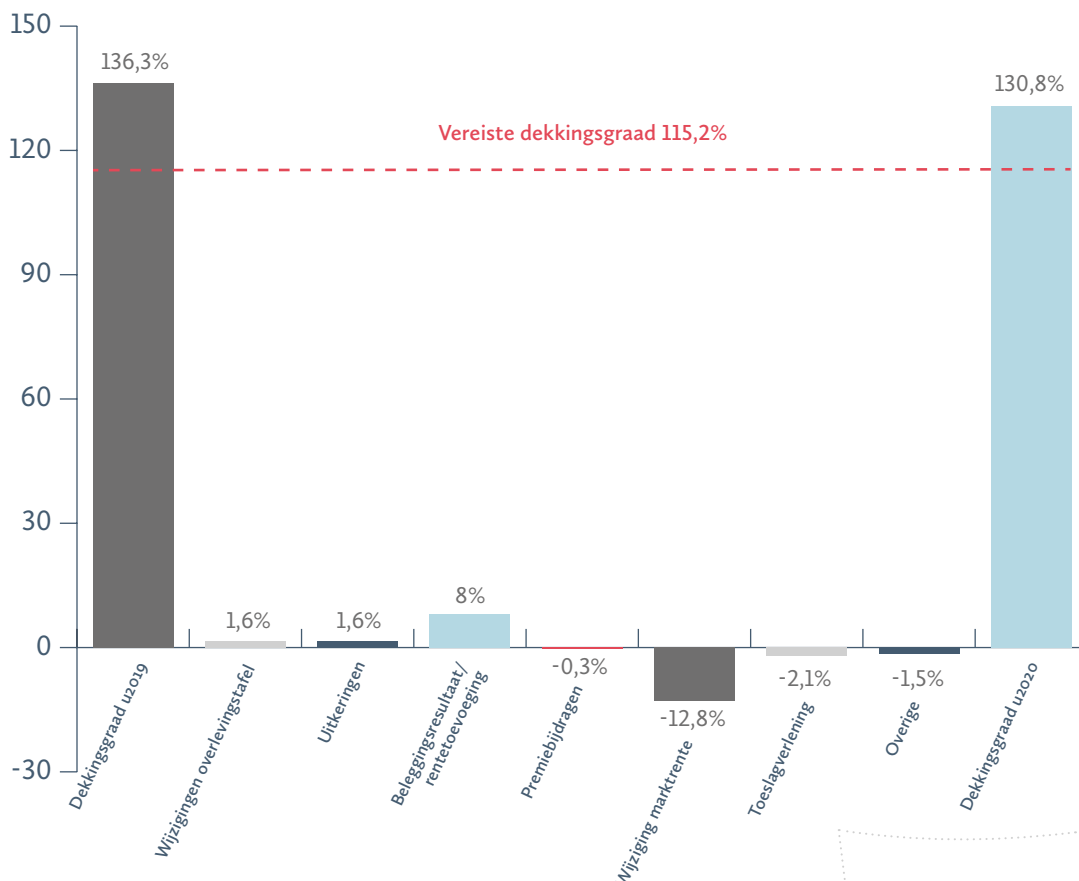
Rentebewegingen

De waardering van de pensioenverplichtingen is gevoelig voor rentebewegingen. De daling van de marktrente eind 2020 ten opzichte van de marktrente eind 2019 en de daaruit volgende stijging van de voorziening pensioenverplichtingen (VPV) heeft een negatief effect op de dekkingsgraad gehad van ongeveer 12,8 procentpunt (2019: daling 13,6 procentpunt).

Solvabiliteit

De vereiste dekkingsgraad die voortvloeit uit de solvabiliteitsvoorschriften volgens de Wet verplichte beroepspensioen-

Figuur 7 - Ontwikkeling dekkingsgraad 2020

regeling (Wvb) en het Financieel toetsingskader (FTK) bedraagt 115,2% (2019: 116,4%). De beleidsdekkingsgraad ultimo 2020 (het voortschrijdend gemiddelde van de gerapporteerde DNB-dekkingsgraden van de afgelopen twaalf maanden) bedraagt 128,1%. Daarmee is sprake van een toereikende solvabiliteit.

Huidige versus reële dekkingsgraad

De wettelijk voorgeschreven waarde van de reële dekkingsgraad is de verhouding tussen de huidige beleidsdekkingsgraad enerzijds en de beleidsdekkingsgraad waarbij volledig toekomstbestendig met prijsinflatie geïndexeerd kan worden anderzijds. De reële dekkingsgraad is in 2020 106,6% (2019: 110,2%).

Figuur 8 - Samenvatting financiële positie fonds en ontwikkelingen

(in mln. €)	Pensioenvermogen	Pensioenverplichtingen	Dekkingsgraad (in %)
Stand per 1 januari 2020	11.781	8.644	136,3
Premiebijdragen	200	165	-0,3
Uitkeringen	-360	-358	1,6
Toeslagverlening		136	-2,1
Wijziging marktrente		894	-12,8
Beleggingsresultaten/rentetoevoeging	652	-28	8
Wijziging overlevingstafel		-100	1,6
Overige	-8	24	-1,5
Stand per 31 december 2020	12.265	9.377	130,8

Toelichting

In de kolom 'Pensioenvermogen' wordt de brutopremie vermeld. In de kolom 'Pensioenverplichtingen' is sprake van de actuariel benodigde premie op basis van de DNB-rentetermijnstructuur (conform kostendekkende premie) voor toevoeging aan de VPV. Dat is de waarde van de onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen die het fonds heeft aan deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. De premiedekkingsgraad (120,0%) is lager dan de dekkingsgraad primo 2020 (136,3%). De premiebijdragen resulteren daardoor in een verlaging van de dekkingsgraad.

Onder 'Uitkeringen' is de afname van de VPV door het uitkeren van ingegane pensioenen opgenomen. Omdat de aanvangsdekkingsgraad hoger is dan 100% valt ook een deel in het eigen vermogen vrij. Daardoor neemt de dekkingsgraad met 1,6 procentpunt toe.

De waarde van de pensioenverplichtingen verandert door veranderingen in de marktrente. Door de daling van de marktrente steeg de VPV in 2020 met € 894 miljoen.

Onder 'Overige' zijn onder meer de volgende technische effecten opgenomen:

- vrijgevallen excassokosten over de uitkeringen,
- saldo inkomende en uitgaande waardeoverdrachten,
- wijziging parameters vervroeging en conversie.

De mutatie van de dekkingsgraad 'Overige' omvat onder meer de mutatie van de dekkingsgraad op basis van de bovengenoemde technische effecten en een correctie voor het weglaten van alle kruiseffecten tussen de verschillende oorzaken.

In hoofdstuk 6.3 'Actuariële analyse' worden de verschillende onderdelen verder toegelicht.

6.1. Voorziening pensioenverplichtingen (VPV)

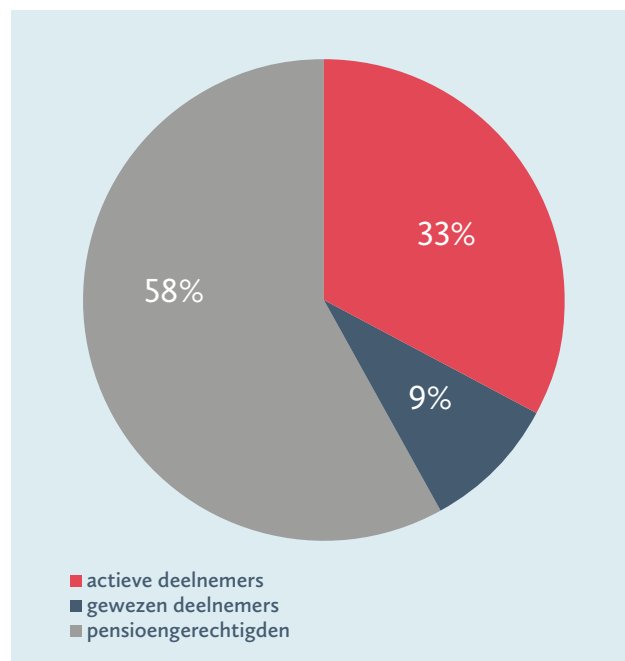
De VPV is de waarde van de onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen die het fonds heeft aan deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Naast de VPV worden reserves aangehouden. Het gaat om een solvabiliteitsreserve om fluctuaties in beurswaarde en marktrente op te vangen en om een bestemmingsreserve voor onder meer financiering van toekomstige pensioenverhogingen.

Voor de vaststelling van de solvabiliteitsreserve worden de regels van het FTK gevolgd. De bestemmingsreserve is de uitkomst van de financiële ontwikkelingen van het fonds. Deze komt tot uiting in het eigen vermogen en de voorgeschreven solvabiliteitsreserve. De VPV steeg in 2020 met 8,5% naar € 9,4 miljard.

Bij de bepaling van de VPV wordt uitgegaan van de marktrente. Deze is gebaseerd op de voorgeschreven rentetermijnstructuur. Daarbij wordt de looptijd van een verplichting afgezet tegen de geldende rente voor die termijn.

In figuur 9 is de verdeling van de VPV naar deelnemersgroepen eind 2020 weergegeven. De verdeling eind 2020 is nagenoeg gelijk aan de verdeling eind 2019. Het percentage pensioengerechtigden nam met 1 procentpunt af ten gunste van het percentage gewezen deelnemers.

Figuur 9 - Opbouw VPV naar deelnemersgroep ultimo 2020

6.2. Toeslagbeleid

De pensioenregeling kent een toeslagbeleid met een voorwaardelijke toeslagverlening. Vanaf 2015 is de toeslagverlening gebonden aan het fiscale kader, dat ook wel bekend is als het Witteveenkader. Dit kader en vooral de fiscale aanwijzing geven een randvoorwaarde voor de hoogte van de jaarlijkse toeslagverlening.

In 2020 is besloten de toeslagverlening met ingang van 1 januari 2022 te wijzigen. De aanleiding daarvoor is de constatering dat de huidige ambitie niet meer als realistisch bestempeld kan worden. Een toeslagperspectief dat beter past bij de gewijzigde marktomstandigheden is daarom gewenst. In het gewijzigde beleid wordt het toeslagperspectief gerelateerd aan de ontwikkelingen op de financiële markten. Toeslagverlening zal plaatsvinden op basis van de wettelijke systematiek van toekomstbestendig indexereren (TBI). Het blijft mogelijk bij eventuele financiële meevallers meer toeslag toe te kennen. De toeslag is maximaal de loonontwikkeling plus 2,25% per jaar.

6.2.1. Normpensioen en voorwaardelijke toeslag

Het bestuur definieert de ambitie sinds 1 januari 2015 als een combinatie van de opbouw van een jaarlijks normpensioen van € 820,32 (2015) en een voorwaardelijke toeslag van 2,25% boven de toeslagcoëfficiënt. De toeslagcoëfficiënt is gebaseerd op de ontwikkeling van het CBS-indexcijfer cao-lonen overheid. De toeslagcoëfficiënt heeft geen impact op de hoogte van het normpensioen en de pensioenpremie, maar wordt gebruikt om de geambieerde verhoging (de toeslagambitie) en daarmee de fiscale ruimte vast te stellen.

Het bestuur stelt jaarlijks de hoogte van de toeslag vast op basis van de financiële positie en omgevingsindicatoren. De toeslag mag niet hoger zijn dan de geambieerde verhoging. De winstdeling over de verzekerde normpensioenen wordt standaardwinstdeling genoemd. Het fonds kende over 2020 geen standaardwinstdeling toe.

Voorbeeldberekening: wat is het aandeel van de toeslag in het pensioen

De pensioenaanspraken en -rechten worden sinds 2015 jaarlijks per 1 januari aangepast op basis van de toeslagcoëfficiënt (voorheen de aanpassingscoëfficiënt). De toeslagcoëfficiënt is per 1 januari 2021 vastgesteld op 2,83% (1 januari 2020: 2,91%). Bij de start van de pensioenregeling op 1 januari 1973 is de aanpassingscoëfficiënt (AC) vastgesteld op 1,000.

Door de jaarlijkse wijziging van de AC en toeslagcoëfficiënt (TC) steeg deze tot 2,9209 per 1 januari 2021. Daarbij is rekening gehouden met de TC per 1 januari 2021 van 2,83%. Dit betekent dat een normpensioen van € 326,72 per jaar dat per 1 januari 1973 werd ingekocht, inmiddels is aangegroeid tot een bedrag van € 954,32.

Als ook rekening wordt gehouden met de toegekende extra verhogingen, steeg dit ingekochte bedrag van € 326,72 in de periode van 1 januari 1973 tot en met 1 januari 2021 met een factor 15,67081 tot een totaalbedrag van € 5.119,97.

Figuur 10 toont de ontwikkeling van een in 1973 ingekocht normpensioen tot en met 1 januari 2021. Het laat ook de relatie zien met de ontwikkeling van de CBS-index in diezelfde periode. De getoonde CBS-reeks die de cao-loonstijgingen van de overheid laat zien, is niet de index die alle jaren precies is gevolgd bij de bepaling van het normpensioen. Maar deze geeft wel een goede indicatie.

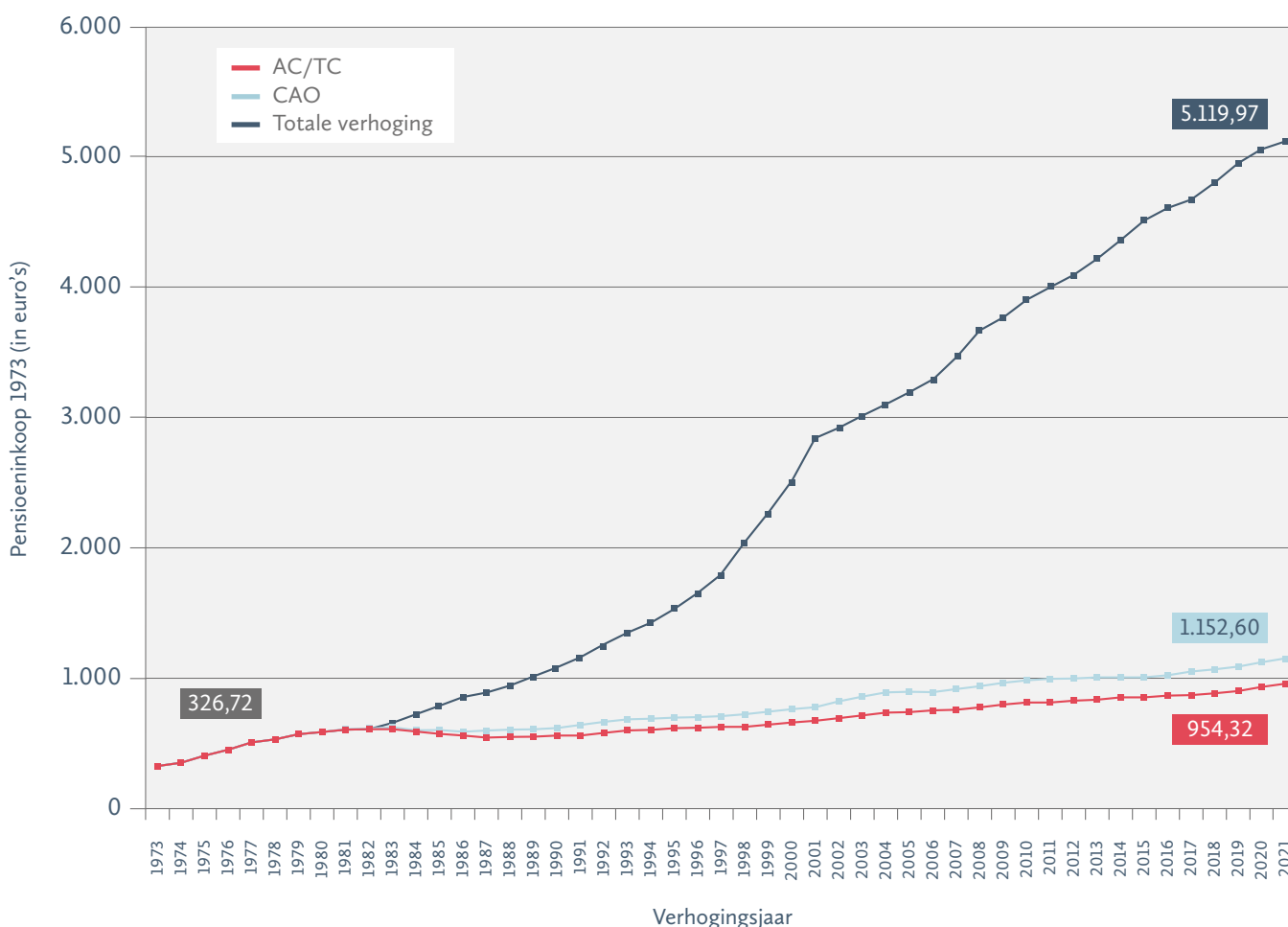
6.2.2. Backservicepensioenen

De backservicepensioenen uit de periode vóór 1 januari 1967 zijn per 1 januari 2021 verhoogd met 1,41%.

Figuur 11 – Ontwikkeling van het back-servicepensioen per 1 januari

Wijziging aanpassings-/ toeslagcoëfficiënt backservicepensioen (in %)				
2021	2020	2019	2018	2017
1,41	2	1,95	1,6	0,44

Figuur 10 – Ontwikkeling normpensioen

6.3. Actuariële analyse

De Voorziening pensioenverplichtingen neemt een centrale plaats in het financiële beleid van een pensioenfonds in. Om de VPV te berekenen, maken we gebruik van actuariële grondslagen. Dit zijn vaak veronderstellingen van de verwachte ontwikkelingen in de bouwstenen van de VPV. De werkelijke realisatie tijdens een boekjaar leidt in de regel tot verschillen ten opzichte van de gehanteerde grondslagen. Via een actuari-

ële analyse wordt gekeken waar de verschillen precies zitten en worden de veronderstellingen voor de vaststelling van de VPV geactualiseerd.

Bij het resultaat op premiebetaling wordt uitgegaan van een actuarieel benodigde premie. Hierdoor ontstaat meer inzicht in wat feitelijk bij het fonds binnenkomt en wat echt nodig is

Figuur 12 - Actuariële analyse van baten en lasten

(in mln. €)	2020	2019
Premieresultaat		
Feitelijke premie	200	190
Kostenopslag premie	-4	-4
Pensioenopbouw	-165	-131
Totaal premieresultaat	31	55
Intrestresultaat		
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	652	1.665
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	28	19
Wijziging marktrente	-894	-901
Totaal intrestresultaat	-214	783
Toeslagverlening	-136	-180
Overig resultaat		
Resultaat op waardeoverdrachten	-1	-2
Resultaat op kanssystemen (technisch resultaat)	4	1
Resultaat op kosten	-	1
Resultaat op arbeidsongeschiktheidspensioen	-1	-
Resultaat op conversie, vervroeging en uitstel	4	-2
Resultaat op uitkeringen	-2	-1
Wijziging overlevingstafel	100	-
Wijziging overige actuariële grondslagen	-34	-
Wijziging grondslagen flexibiliseringsfactoren	-	27
Totaal overig resultaat	70	24
Totaal saldo van baten en lasten	-249	682

Toelichting

Het premieresultaat is het verschil tussen de feitelijke premie en de som van de actuarieel benodigde premie op basis van de DNB-rentetermijnstructuur (conform kostendekkende premie) voor toevoeging aan de VPV en de kostenopslag. Het premieresultaat wordt voornamelijk gevormd door de in de feitelijke premie opgenomen opslag voor de voorwaardelijke toekomstige verhogingen. Deze opslag wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

voor toevoeging aan de VPV. De toets of de feitelijke premie kostendekkend is, vindt plaats op basis van de gedempte kostendekkende premie.

De premiedekkingsgraad geeft aan in hoeverre de ontvangen pensioenpremie in een jaar voldoende is om de nieuwe pensioenaanspraken te kunnen financieren in dat jaar. De premiedekkingsgraad voor SPH is gelijk aan de feitelijk overeengekomen premie voor de onvoorwaardelijke onderdelen van de pensioenovereenkomst en de voorwaardelijke jaarlijkse toeslag (ambitie) gedeeld door het actuariel benodigde bedrag voor de onvoorwaardelijke onderdelen. De premiedekkingsgraad ultimo 2020 bedraagt 120%.

Het fonds kent een toeslagambitie van 2,25% boven de loonontwikkeling. Als bij de berekening van het actuariel benodigde bedrag rekening wordt gehouden met een toeslagambitie van 2,25% dan bedraagt de premiedekkingsgraad 60%.

Twee factoren zijn van grote invloed op het intrestresultaat.

- De beleggingsrendementen. In 2020 is dit een belangrijke factor voor het totale resultaat. De rendementen zijn lager dan in 2019. Het jaar 2020 kent een positief beleggingsresultaat (2019: positief beleggingsresultaat).
- Het effect van de gedaalde marktrente. In 2020 is sprake van een negatief resultaat door een gedaalde rentecurve. In 2019 was eveneens sprake van een negatief resultaat door een gedaalde rentecurve.

De toeslagverlening is een belangrijk onderdeel van de pensioenregeling. De voorwaardelijke toeslagverlening is niet direct afgeleid van het beleggingsresultaat in een jaar, maar wordt gefinancierd vanuit de bestemmingsreserve. Deze voorwaardelijke toeslagverlening is afhankelijk van de financiële positie van het fonds.

Onder 'Toeslagverlening' wordt de toevoeging aan de VPV op grond van toegekende toeslagen getoond. Per 1 januari 2021 is de verhoging 1,41% (per 1 januari 2020: 2,00%). Het tijdelijk aanvullend partnerpensioen dat is ingegaan, wordt jaarlijks per 1 januari verhoogd met 2,00%, tot een maximum van het gezamenlijke bedrag van 8/7 keer de nominale ANW-uitkering op 1 juli van het voorafgaande kalenderjaar verhoogd met de vakantie-uitkering. Het extra aanvullend wezenpensioen dat is ingegaan, wordt jaarlijks per 1 januari verhoogd met 2,00% tot respectievelijk een maximum van 50% voor een wees en 100% voor een volle wees van het gezamenlijke bedrag van 8/7 keer de nominale ANW-uitkering op 1 juli van het voorafgaande kalenderjaar verhoogd met de vakantie-uitkering. Het arbeidsongeschiktheidspensioen kent een gegarandeerde toeslag van 2,00%. Aanspraken en rechten uit waardeoverdracht kennen een gegarandeerde toeslag van 3,75% of 2,25%. Bij de bepaling van de VPV wordt hiermee rekening gehouden.

Voor het verschil tussen de gehanteerde grondslagen van de flexibiliseringsfactoren (conversie, vervroeging en uitstel) en de grondslagen die worden gehanteerd bij de bepaling van de VPV, is in 2009 een voorziening gevormd. Jaarlijks leidt het verschil tussen de actuele grondslagen en de getroffen voorziening tot een resultaat. In 2020 is dit resultaat positief (2019: resultaat negatief).

Het overig resultaat in 2020 wordt veroorzaakt door het resultaat op waardeoverdrachten en het technisch resultaat. Onder het technisch resultaat vallen onder meer sterfte en arbeidsongeschiktheid. In 2020 vallen daaronder ook de wijziging van de overlevingstafel en de wijziging van de opslag voor toekomstige uitvoeringskosten van 2,25% naar 2,6%.

6.4. Premieovername bij arbeidsongeschiktheid

De pensioenregeling kent premieovername bij arbeidsongeschiktheid. Als een deelnemer arbeidsongeschikt is voor het beroep van huisarts, neemt het fonds de premiebetaling tijdens de arbeidsongeschiktheid geheel of gedeeltelijk over. De pensioenopbouw voor de deelnemer wordt daarmee voortgezet.

Eind 2020 is bij 301 deelnemers (2019: 280) sprake van arbeidsongeschiktheid waarbij de premiebetaling deels of geheel is overgenomen. De daarmee gepaard gaande lasten voor premieovername waren in 2020 € 4,1 miljoen (2019: € 4,2 miljoen).

Premieovername voor pensioenopbouw van arbeidsongeschikten	2020	2019
5 - 20 %	35	30
21 - 40 %	82	67
41 - 60 %	61	60
61 - 80 %	38	39
81 - 100 %	85	84
Totaal aantal deelnemers met premie-overname	301	280

7. Balansbeheer en beleggingen

7. Balansbeheer en beleggingen

In 2020 waren de beleggingsresultaten redelijk, ondanks de forse impact van Covid-19 op de financiële markten. We hebben een rendement van 5,5% gerealiseerd en haalden daarmee een resultaat dat in overeenstemming is met het gekozen risicoprofiel. Het totaal belegd vermogen oversteeg de €12 mld. Door de verder gedaalde rente stegen de pensioenverplichtingen waardoor per saldo de dekkingsraad verslechterde.

7.1. Strategisch beleggingsbeleid

Voor het fonds is beleggen een middel om onze doelen zo goed mogelijk te halen. Onze beleggingsovertuigingen staan op onze [website](#). De risicobereidheid vormt - naast de doelstelling van het fonds - een belangrijke basis voor de balanssturing en het beleggingsbeleid. Enerzijds hebben beleggingen een lange horizon nodig om hiermee een goed rendement te kunnen realiseren. Anderzijds kunnen de beleggingen op korte termijn stevig schommelen, wat de langetermijnambitie kan raken. Op de website staan onze beleggingsovertuigingen; de uitgangspunten die centraal staan in ons beleggingsbeleid.

Drie uitgangspunten

Om zo goed mogelijk keuzes te maken hebben we strategisch beleid ontwikkeld dat stoelt op de volgende drie uitgangspunten.

1. We leggen moeilijke keuzes in ons beleggingsbeleid vooraf vast. Door moeilijke keuzes vooraf te maken en vast te

leggen en hieraan vast te houden in moeilijke omstandigheden, worden bewezen valkuilen uit de gedragseconomie voorkomen.

2. We sturen op het voorkomen van (grote) kortingen. Een korting heeft verstrekende gevolgen. Naast financiële zorgen bij deelnemers kan ook het draagvlak voor het fonds onder druk komen te staan. Het bestuur houdt daarom rekening met een plausibel stress-scenario (het stuurscenario) en neemt bij een dalende dekkingsgraad automatisch minder risico.
3. We nemen voor onze deelnemers niet meer, maar ook niet minder risico dan nodig is voor het behalen van de (reële) ambitie. Er is een scenario denkbaar waarbij de dekkingsgraad zo hoog is dat we de pensioenen naar verwachting volgens de toeslagambitie kunnen waarmaken. Dan is het zinvol om beleggingsrisico's geleidelijk af te bouwen.

7.2. Raamwerk balansbeheer

We hebben deze drie uitgangspunten uitgewerkt in een duidelijk beleid voor balansbeheer. Met dat raamwerk willen we bereiken dat op elk moment, afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad, bewust meer of minder risico wordt genomen met het belegd vermogen. Concreet betekent dit dat vooraf is vastgesteld hoeveel risicobudget we willen en kunnen inzetten bij welke dekkingsgraad. Het te nemen risico is uitgedrukt in het aantal dekkingsgraadpunten dat we kunnen verliezen in een streng maar aannemelijk stress-scenario. We vertalen dit risicobudget vervolgens naar een combinatie van strategische assetallocatie en renteafdekking.

In 2020 is het raamwerk doorontwikkeld. De doorontwikkeling bestond uit het toevoegen van inflatieafdekking en het aanscherpen van de risicoverdeling bij dekkingsgraden boven de 155. Dit levert een robuuste beheersing op van de balansrisico's. We zijn hiermee voorbereid op de moeilijke keuzes die ook bij hogere dekkingsgraden genomen moeten worden.

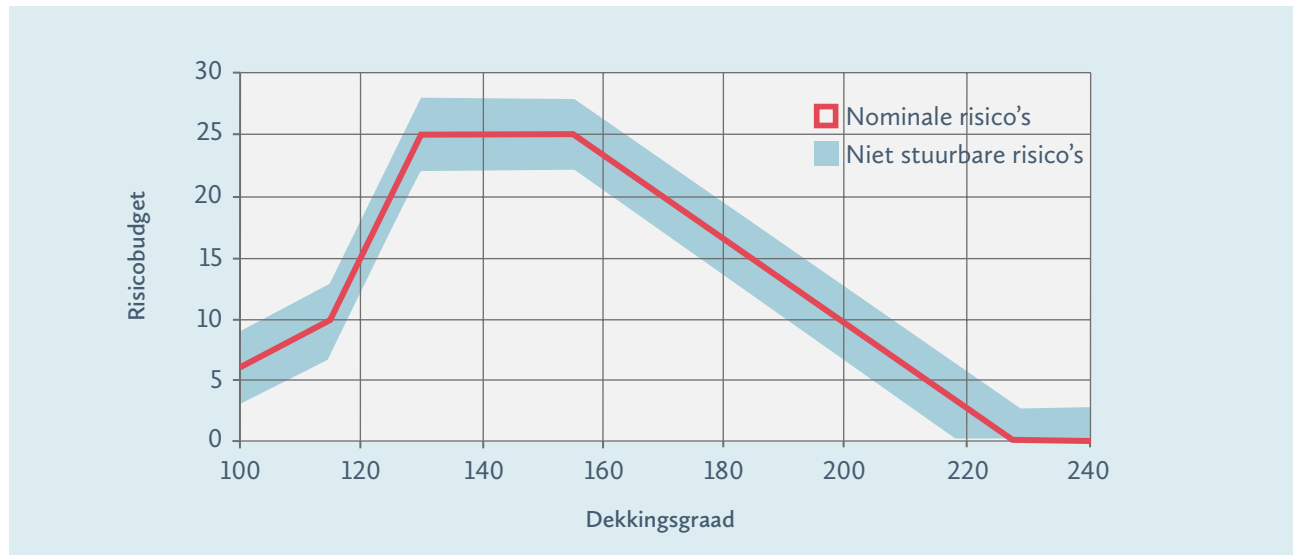
De jaarlijkse herijking van de scenarioset heeft in 2020 geen aanpassing van het raamwerk balansbeheer of wijzigingen van strategische doelweginen tot gevolg gehad.

7.2.1. Strategische assetallocatie-matrix

Op basis van de drie uitgangspunten van het raamwerk balans-beheer is een strategische assetallocatie-matrix vastgesteld. Deze matrix geeft per dekkinggraad aan welke doelallocaties

de beleggingscategorieën kennen. De doelgewichten zijn gebaseerd op het gegeven risicobudget bij een bijbehorende dekkinggraad. De verkorte strategische verdeling van beleggingen is weergegeven in figuur 14.

Figuur 14 - Risicoprofiel SPH op basis van dekkinggraad

Figuur 15 - Verdeling beleggingen ultimo 2020 en de strategische doelgewichten eind 2020

Economische dekkinggraad	Risicobudget	Rendements-portefeuille	Liquide zakelijke waarden	Liquide krediet	Illiquide zakelijke waarden	Illiquide krediet	Matching portefeuille	Rente-afdekking (verplichtingen)
115%	10%	41,0%	15,9%	11,4%	7,7%	6,0%	59,0%	79%
130%	25%	68,0%	26,3%	18,9%	12,8%	10,0%	32,0%	63%
155%	25%	57,0%	22,1%	15,9%	10,7%	8,4%	43,0%	83%
210%	6%	11,0%	4,2%	3,0%	2,0%	1,6%	89,0%	192%

Toelichting

De doelgewichten van de portefeuille voor dekkinggraden tussen de genoemde dekkinggraden uit de tabel zijn te interpoleren.

In figuur 16 staan de gewichten van de beleggingsportefeuille in 2020 in euro's en in percentages. Daarnaast is het strate-

gische doelgewicht per eind 2020 inclusief bandbreedtes opgenomen.

Figuur 16 - Gewichten beleggingsportefeuille en strategisch doelgewicht

Beleggingscategorie	Beleggingsportefeuille		Strategische doelallocatie		Beleggingsportefeuille*	
	2020	2019	Strategische gewichten	Bandbreedtes	2020 (x eur 1 mln.)	2019 (x eur 1 mln.)
Economische dekingsgraad	126,40%	133,10%	126,40%	-		
Risicobudget	21,70%	25,00%	21,00%	2,00%		
Renteafdekking van de verplichtingen	67,90%	62,30%	68,00%	5,00%		
Renteafdekkingsportefeuille	43,70%	37,50%	39,20%	2,00%	5.349,40	4.406,50
Rendementsportefeuille	56,30%	62,30%	60,80%	2,00%	6.882,90	7.320,00
Liquide zakelijke waarden	24,30%	27,90%	23,50%	2,50%	2.966,90	3.271,50
Liquide krediet	14,40%	19,10%	16,90%	1,50%	1.758,60	2.243,20
Illiquide zakelijke waarden	9,90%	10,20%	11,40%	-	1.210,00	1.790,10
Illiquide krediet	7,30%	5,00%	8,90%	-	888,9	587,8
Liquide middelen	0,03%	0,10%	0,00%	2,50%	3,3	15,2
Valuta-afdekking	0,50%	0,10%	0,00%	-	55,2	16,8
Totaal	100,00%	100,00%	100,00%	-	12.232,30	11.743,30

* De tabel volgt de indeling van de strategische benchmark van het fonds, waarbij door de bijbehorende vorderingen, schulden en kasposities heen wordt gekeken. Hierdoor sluiten bedragen uit deze tabel niet aan op de balans in de jaarrekening, waar een rubricering volgens de richtlijnen voor de Jaarverslaggeving wordt toegepast. En door afronding zijn niet alle bedragen exact bij elkaar op te tellen.

Toelichting

De categorie hypotheek is verplaatst qua categorisering van illiquide zakelijke waarden naar illiquide krediet. Er heeft geen wijziging van het strategisch gewicht in de beleggingsportefeuille plaatsgevonden.

In de laatste maanden van 2020 was sprake van een sterke stijging van de waarde van verschillende beleggingscategorieën. Hierdoor wijkt de feitelijke allocatie af van de strategische doelallocatie. Daarmee wijkt ook het risicobudget licht af. Hoewel de bandbreedtes op onderdelen zijn overschreden, heeft eind december beleidsmatig geen herbalancering plaatsgevonden. Dit houdt verband met de lage liquiditeit op het jaareinde en de aanpassing van de verplichtingen voor nieuwe grondslagen en toeslagen. In de maandelijkse herbalancering in de rest van het kalenderjaar wordt de feitelijke portefeuille wel bijgestuurd naar de strategische doelallocatie, als de feitelijke allocatie buiten de bandbreedtes valt.

De categorie krediet wordt jaarlijks in juni bijgestuurd naar de strategische doelallocatie. Gedurende het jaar wordt binnen gestelde bandbreedtes de over- of onderweging risico gewogen verdeeld naar liquide zakelijke waarden en de matchingportefeuille.

7.3. Beleggingsresultaat

De beleggingsportefeuille wordt passief ingevuld, waardoor de beleggingsresultaten vergelijkbaar zijn met de resultaten van de benchmarks. In 2020 behaalde de portefeuille een totaalrendement van 5,5%. Het rendement van de renteafdekking was 12,3%. De rendementsportefeuille behaalde een rendement van 0%. De impact van Covid-19 was aan het begin van

het jaar groot, maar de rendementsportefeuille is gedurende het jaar weer hersteld. Onderliggend is dit vooral het gevolg van het herstel binnen liquide zakelijke waarden. Illiquide beleggingen reageren vertraagd op een crisis maar ook op herstel. Dit is te zien in figuur 16.

Figuur 17 - Rendement per beleggingscategorie afgezet tegen de vastgestelde benchmark (in %)

Beleggingscategorie	Portefeuilles	SPH	Benchmark*	Rendementsverschil*
Matching		12,3	12,3	0
Rente-afdekkingsportefeuille**	Black Rock: Staatsobligaties + rente swaps	12,3	12,3	0
Rendementsportefeuille		0	0,6	-0,6
Liquide zakelijke waarden	Aandelen Wereld	4,2	4,1	0,1
	Aandelen Opkomende markten	8,1	8,6	-0,5
	Aandelen Small cap	6,8	6,8	-0,1
Liquide krediet	Investment Grade (corporates)	2,4	2	0,4
Illiquide zakelijke waarden	Opkomende markten	-5,4	-5,2	-0,2
	High Yield	-0,8	-1,6	0,8
	Infrastructuur	-3,9	3,8	-7,7
Illiquide krediet	Private Equity	-26,4	-34,5	8,2
	Direct Vastgoed	-3,2	-4,1	0,9
	Impactbeleggingen/ Zorgvastgoed	2,1	1,2	0,9
	Hedgefonds	10	11,4	-1,5
	Hypotheke	2,8	2,6	0,2
Liquide middelen	Cash	-		
Totaal beleggingsportefeuille (exclusief valuta-afdekking)		4,4	4,6	-0,3
Totaal beleggingsportefeuille (inclusief valuta-afdekking)		5,5	5,8	-0,3

* Niet alle benchmarks zijn tijdig beschikbaar. Benchmarks van illiquide categorieën, zoals Vastgoed en Hypotheken, worden pas bepaald na oplevering van deze tabel. De benchmark voor Infrastructuur is gebaseerd op de driejaars gemiddelde inflatie + 3% en is daarmee een langetermijnbenadering van het rendement van de categorie.

** Op de rente-afdekkingsportefeuille en de valuta-afdekking is de benchmark gelijkgesteld aan het portefeuillerendement omdat er geen rendementsdoelstelling is.

7.3.1. Beleggingsbeleid pensioenregeling 2.0

Met de nieuwe pensioenregeling verandert de huidige uitkeringsregeling in een premieregeling. Voor de premieregeling wordt een strategisch beleggingsbeleid ontwikkeld voor de opbouwfase van het pensioenkapitaal. Het strategisch beleggingsbeleid van het raamwerk balansbeheer blijft

gehandhaafd voor het uitkeringscollectief voor deelnemers die vanuit de opbouwfase naar de stabiele uitkeringsfase gaan en wordt gesloten voor nieuwe opbouw. De ontwikkeling van het beleggingsbeleid voor de premieregeling is in de zomer van 2020 opgestart en zal in 2021 samen met het beleid voor het uitkeringscollectief verder doorontwikkeld worden.

7.4. Vereist eigen vermogen (VEV)

Het vereist eigen vermogen (VEV) is gedaald van 16,4% per eind 2019 naar 15,2% per eind 2020.

7.5. Haalbaarheidstoets

Jaarlijks voeren we de wettelijk verplichte haalbaarheidstoets uit. De wetgever heeft voorgeschreven hoe deze moet worden uitgevoerd. Zo moet er gerekend worden met een voorgeschreven, uniforme scenario'set van DNB over een horizon van 60 jaar. Met de haalbaarheidstoets monitoren we of het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in het slechtweersscenario (zoals voorgeschreven in de Wet verplichte beroepspensioenregeling) in lijn zijn met de door het fonds zelfgekozen ondergrenzen. Het pensioenresultaat wordt in de

haalbaarheidstoets gemeten ten opzichte van de prijsinflatie en is een gemiddelde van het pensioenresultaat van alle cohorten, gewogen naar het aantal deelnemers per cohort.

De conclusie van de toets in 2020 was dat we voldoen aan de eigen risicohouding. Het verwachte pensioenresultaat is met 165% hoger dan de vastgestelde ondergrens van 150%. Ook is de afwijking in een slechtweersscenario van 33% lager dan het gekozen maximum van 40%.

7.6. Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB)

Het fonds ziet MVB als een logisch onderdeel van zijn kerntaak 'zorg voor later'. Het zorgen voor goede pensioenen gaat hand in hand met het leveren van een maatschappelijke bijdrage. Door bij onze beleggingskeuzes rekening te houden met milieu-, sociale en bestuurlijke aspecten willen we bijdragen aan een goed leefklimaat en een duurzame wereld. In 2020 is verdere invulling gegeven aan de implementatie van het MVB-beleid en zijn opnieuw stappen gezet om het beleid verder aan te scherpen.

Naast de thema's gezondheid en klimaat vormen de principes van de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights belangrijke uitgangspunten voor het MVB-beleid. Deze raamwerken zijn onder meer gerelateerd aan de thema's mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie en vinden hun oorsprong in internationaal breed geaccepteerde verdragen zoals de Universele Verklaring inzake de Rechten van de Mens en de conventies van de Internationale Arbeidsorganisatie.

Nadat in 2019 een nieuw MVB-beleid is vastgesteld, stond 2020 in het teken van de realisatie daarvan. Er zijn diverse acties uitgevoerd om invulling te geven aan onze intenties op het gebied van environment, social and governance (ESG). Voor ons zijn de kernthema's gezondheid en klimaat.

In dit proces wordt nauw samengewerkt met Achmea IM als uitvoerder van het MVB-beleid. Achmea IM is net als wij ondertekenaar van de Principles for Responsible Investment (PRI), waarmee zij zich committeert aan het toepassen van ESG-integratie in de beleggingsprocessen en zich inzet voor de promotie ervan. Dit sluit aan bij de visie van het fonds ten aanzien van ESG.

7.6.1. Focus op gezondheid en klimaat

We willen, door in elke beleggingskeuze rekening te houden met milieu-, sociale en bestuurlijke risico's, bijdragen aan een goed leefklimaat en een duurzame wereld. We leggen daarbij de focus op gezondheid en klimaat. Deze thema's passen bij onze deelnemers en kerntaak. We passen het MVB-beleid toe met beschikbare en toepasbare oplossingen.

Met zorgvastgoed hebben we een impactbelegging. Zorgvastgoed combineert een goede risico/rendementverhouding met doelgericht en meetbaar bijdragen aan oplossingen op het gebied van gezondheidszorg in Nederland. Hierdoor dragen wij bij aan de financierbaarheid van toegang tot zorg in eerstelijns-zorgcentra, verpleeghuizen en begeleid wonen. In 2020 hebben ook andere investeerders zich aangesloten bij dit zorgvastgoedfonds.

7.6.2. Integratie van duurzaamheid in het beleggingsproces

Het MVB-beleid is integraal onderdeel van het strategisch balansbeheer en beleggingsbeleid. In het strategische beleid zijn alle beleidsaspecten opgenomen die van invloed zijn op balansbeheer en beleggingen.

In 2020 hebben wij een stap gezet op het gebied van ESG-integratie. Wij hebben een ESG-benchmark geïmplementeerd in de aandelenportefeuille ontwikkelde markten. Het is mogelijk om op basis van data-analyse bedrijven te rangschikken op hun MVO-gedrag. Er zijn gespecialiseerde bedrijven die data van en over beursgenoteerde bedrijven analyseren. Op basis van deze informatie kennen zij een ESG-score toe. Deze ESG-score maakt het mogelijk om de bedrijven te selecteren op hun MVO-gedrag.

Omdat van deze categorie het meest bekend is, is begonnen met aandelen ontwikkelde markten. Hierin beleggen we alleen nog in bedrijven die bij de beste 30% binnen hun sector horen op het gebied van MVO. In de nabije toekomst willen we dit ook bij andere beleggingscategorieën gaan doen. Zo stimuleren we verantwoord gedrag bij bedrijven en dragen we met onze beleggingen bij aan een gezondere toekomst. Wij willen verdere stappen zetten en doen onderzoek naar de mogelijkheden om ook op andere beleggingscategorieën positieve selectie toe te passen.

7.6.3. Uitsluitingen

Ook in 2020 is er uitvoering gegeven aan het uitsluitingsbeleid van het fonds. We beleggen niet in bedrijven die betrokken zijn bij:

- tabak
- controversiële wapens
- wapens ten behoeve van de consumentenmarkt
- kolenmijnbouw en teerzandolie
- structurele schendingen van internationale normen.

Daarnaast beleggen we niet in landen waartegen relevante VN-sancties zijn uitgevaardigd. Op onze [website](#) staat een overzicht van de 199 uitgesloten bedrijven.

7.6.4. Actief in gesprek, bewust stemmen

Achmea IM voert namens ons een engagementprogramma uit. We hebben engagements gevoerd met bedrijven die de Global Compact-principes, de OESO-richtlijnen of de VN Guiding Principles on Business & Human Rights schenden. Per eind 2020 werden er namens het fonds met 90 unieke bedrijven 131 dialogen gevoerd met als doel het voorkomen en/of opheffen van schendingen van internationale normen. Gedurende het jaar is met 79 bedrijven een nieuwe dialoog op het gebied van schendingen geïnitieerd. Ook is met bedrijven gesproken over thema's zoals de impact van de klimaattransitie, waterrisico's, gezonde voeding en goede en beschikbare medicijnen. Op aandeelhoudersvergaderingen hebben we gebruik gemaakt van ons stemrecht. In 2020 is op 7.584 aandeelhoudersvergaderingen op 81.550 agendapunten gestemd. Op 16% van de agendapunten is een stem tegen het management uitgebracht.

7.6.5. IMVB Convenant

Het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB) Convenant Pensioenfondsen (voorheen IMVO Convenant), is het resultaat van onderhandelingen tussen niet-overheidsorganisaties, vakbonden, overheid en pensioenfondsen. Pensioenfondsen die het convenant ondertekenen kiezen voor een aanpak waarbij de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de VN-richtlijnen over omgaan met mensenrechten dienen als basis om risico's voor samenleving en milieu te identificeren, prioriteren en adresseren. Daarmee wordt ook een bijdrage geleverd aan de Sustainable Development Goals, de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. Deze doelen zijn in 2015 vastgesteld door de VN om tot een betere wereld te komen in 2030.

In 2020 zijn er veel stappen gezet (zie paragrafen 7.6, 7.6.1 en 7.6.2) en komen het MVB-beleid en de uitvoering daarvan in grote mate overeen met de verwachtingen uit het convenant.

7.6.6. Communicatie en transparantie

Onze deelnemers hechten aan transparantie en communicatie over beleggen. Zij vinden veel informatie terug op de [website](#). Zo zijn er in 2020 meerdere communicatieberichten op de website geplaatst. Ook is aandacht besteed aan MVB in Huisarts & Pensioen, ons deelnemersmagazine. In de media zijn verschillende berichten geweest over SPH en de initiatieven op het gebied van MVB.

Naast de toegankelijke berichten is er ook verdiepende informatie te raadplegen. Er verschijnt elk half jaar een MVB-halfjaarverslag waarin verantwoording wordt afgelegd over de inzet van de verschillende MVB-instrumenten (uitsluiten, engagement, stemmen en ESG-integratie).

Daarnaast wordt elk kwartaal ook separaat gerapporteerd over stemgedrag. In die rapportage staat in detail aangegeven hoe er namens het fonds is gestemd op aandeelhoudersvergaderingen. Verder publiceren we op onze [website](#) het MVB-beleid, het stembeleid, een actuele stemrapportage, een verslag verantwoord aandeelhouderschap, de uitsluitingslijsten voor landen en bedrijven en een overzicht van de portefeuille.

8. Risicomanagement

8. Risicomanagement

Om de toeslagambitie en de betaalbaarheid van het pensioen te kunnen realiseren, gaan we bewust financiële risico's aan. Een voorbeeld hiervan is het risico dat beleggen in aandelen met zich meebrengt. Het verwachte rendement moet daarbij opwegen tegen het risico en de kosten. De activiteiten van het fonds brengen ook ongewenste risico's met zich mee die geen rendement opleveren. Die ongewenste risico's kunnen financieel van aard zijn, zoals het wisselkoersrisico op buitenlandse beleggingen, of de kans dat een contractuele tegenpartij failliet gaat. De ongewenste risico's kunnen ook van niet-financiële aard zijn. Deze risico's manifesteren zich bijvoorbeeld op het gebied van integriteit, juridische afspraken of binnen IT-systemen. Het identificeren van en verantwoord omgaan met risico's die onze doelen kunnen raken, wordt integraal risicomanagement genoemd en omvat zowel financiële als niet-financiële risico's.

Het doel van risicomanagement is tweeledig. Aan de ene kant is het doel dat het fonds op een afgewogen, transparante en beheersbare manier de risico's neemt die nodig zijn om de pensioenambitie te realiseren.

De risicobereidheid van het fonds is de belangrijkste beperking voor de te nemen risico's. Deze risico's worden integraal bekeken. Aan de andere kant is het doel dat het fonds de risico's vermijdt of beheerst die niet bijdragen aan het realiseren van de pensioenambitie.

8.1. Risicomanagementsysteem; three lines of defence

In het door ons gehanteerde model bestaat risicomanagement uit drie verdedigingslijnes of -lijnen. De eerste lijn zorgt voor advisering, voorbereiding van beleid en aansturing van de uitvoeringsorganisaties. De tweede lijn monitort en bewaakt of de eerste lijn zijn verantwoordelijkheden ook daadwerkelijk neemt. Ook het organiseren van risk assessments is een taak van de tweede lijn. De derde lijn beoordeelt het samenspel tussen de eerste en tweede lijn.

Eerste lijn: Uitvoering en beleidsvoorbereiding

De eerste lijn wordt gevormd door het bestuursbureau. Dat zorgt deels voor de uitvoering en houdt deels toezicht op de uitvoering van onder meer de uitbestede vermogens- en pensioenbeheeractiviteiten. De uitvoering gebeurt binnen de mandaten die het bestuur verstrekt aan de uitvoerders en de door het bestuur geaccordeerde beleidskaders. Naast (monitoring van) uitvoering is de eerste lijn verantwoordelijk voor beleidsvoorbereiding, zowel op verzoek van het bestuur als op eigen initiatief.

Tweede lijn: Intern risicomanagement en compliance

Tegenwicht bieden aan de uitvoering, de opdrachtformulering beoordelen, risk assessments organiseren en toezichhouden op

de naleving van gedragsrichtlijnen en wet- en regelgeving zijn taken van de tweede lijn. De bestuurder risicomanagement, die tevens houder van de sleutelfunctie risicobeheer is, geeft functioneel leiding aan de Chief Risk Officer (CRO), die de vervuller van de sleutelfunctie risicobeheer is. De vervuller heeft een directe rapportagelijijn met de sleutelfunctiehouder. De CRO is verantwoordelijk voor het tegenwicht aan de uitvoering. De CRO beoordeelt adviezen en monitort of de uitvoeringsorganisatie binnen de verleende mandaten opereert. Ook binnen het bestuursbureau is de CRO verantwoordelijk voor beoordeling en risicomonitoring. Monitoring van naleving van wettelijke regels en gedragsrichtlijnen is belegd bij de compliance officer.

Derde lijn: Intern toezicht

De derde lijn wordt ingevuld door de sleutelfunctiehouder Internal Audit ondersteund door de Beleidsadviescommissie Audit en Governance (BCAG) en de sleutelfunctievervuller BDO. De sleutelfunctiehouder Internal Audit beoordeelt onder meer opzet, bestaan en werking van de risicomanagement-functie en de effectiviteit van besluitvormingsprocessen.

8.2. Eigenrisicobeoordeling (ERB)

Een nieuw instrument uit de IORP II-richtlijn is de invoering van een verplichte, minimaal driejaarlijks uit te voeren ERB. In 2019 heeft de BCRC een plan van aanpak voor het uitvoeren van die ERB opgesteld. In 2020 is de eerste ERB uitgevoerd. De vastlegging hiervan is beschreven in de ERB Eindrapportage. Als onderdeel van de ERB, en in het kader van de actualisatie

van het strategisch plan van het fonds, hebben we een analyse van de strategische risico's uitgevoerd. De uitkomsten hiervan zijn beschreven in het strategiedocument. Concrete vervolgtacties uit de ERB, zoals vastgelegd in de eindrapportage, zijn het opstellen van een implementatieplan van de strategie en de ontwikkeling van een klimaatrisico-scenario.

8.3. IRM-beleid

We hanteren een integraal risicomanagementbeleid (IRM). Dat betekent dat risico's in samenhang beoordeeld worden. Dit voorkomt dat risico's over het hoofd worden gezien en houdt rekening met het feit dat verschillende risico's elkaar kunnen beïnvloeden en versterken. Risicomanagement is geen op zichzelfstaand proces, maar een geïntegreerd onderdeel van de beleidsvorming. In alle bestuursvergaderingen, commissies, projecten en beleidsdocumenten wordt aandacht besteed aan risicomanagement en is het integraal onderdeel van de besluitvorming. In 2020 is het IRM-beleid geactualiseerd onder

meer op grond van de niet-financiële risicobereidheid (zie ook hierna).

8.3.1. Financiële risicobereidheid

In de financiële risicobereidheidsverklaring stellen we grenzen aan de mate waarin het fonds financiële risico's wil lopen. De financiële risicobereidheidsverklaring heeft de volgende hoofdpunten.

- Het pensioenresultaat kan niet worden gegarandeerd. We accepteren het risico dat de ambitie niet voor iedere

- generatie deelnemers onder alle omstandigheden kan worden behaald.
- We streven naar evenwichtigheid tussen generaties.
 - Het bestuur gaat in gesprek met het VO om de ambitie en de risicobereidheid te herzien als de dekkingsgraad in een door het bestuur te bepalen stressscenario lager wordt dan 105% en/of er moet worden gekort op de onvoorwaardelijke pensioenen.
 - We streven naar behoud van de opgebouwde pensioenen en daarmee naar het voorkomen van kortingen.

- We hebben een vooraf vastgesteld beleid dat beschrijft wanneer en hoe het beleggingsrisico wordt aangepast om:
 - het neerwaartse risico op de korte termijn, en daarmee ook de kans op korten, te beperken, en
 - het realiseren van de ambitie niet onnodig in gevaar te brengen.

In zeer extreme scenario's kan het fonds terecht komen in een situatie die niet past binnen de risicobereidheid. In dat geval treedt het crisisplan in werking.

Figuur 18 - Invloed van financiële risico's

		Zakelijke waarde						
		-50%	-30%	-10%	0%	10%	30%	50%
Rente	+150bp	111	122	134	140	146	157	169
	+100bp	108	119	130	135	141	151	162
	+50bp	106	116	126	131	136	146	156
	0bp	103	113	122	126	131	140	149
	-50bp	101	109	118	122	126	135	143
	-100bp	99	107	114	118	122	130	138
	-150bp	97	104	111	114	118	125	132

Toelichting

De figuur laat zien dat, per eind 2020, een rentestijging van 1%-punt de dekkingsgraad zou hebben laten stijgen van 126% naar 135%. Een koersstijging van zakelijke waarden, zoals aandelen en vastgoed, met 50% zou tot een stijging naar 149% hebben geleid. In een (zeer) slecht scenario waarin de rente 1%-punt en zakelijke waarden 50% zouden zijn gedaald, zou de dekkingsgraad naar 98% zijn gedaald

8.3.2. Niet-financiële risicobereidheid

SPH handelt zo dat de pensioenen van de deelnemers toekomstbestendig blijven en het vertrouwen in het fonds bij zowel deelnemers als niet-deelnemers gefundeerd en goed blijft. Daarom brengen we de potentiële niet-financiële risico's die dit kunnen ondermijnen in kaart en ondernemen we doelgericht actie om deze risico's blijvend te beheersen. We hanteren een integrale blik op risicomanagement. Dit impliceert dat zowel financiële als niet-financiële risico's (pro-)actief worden geadresseerd. Deze risico's worden geïdentificeerd en beoordeeld en waar nodig nemen we beheersmaatregelen. De insteek hierbij is dat de potentiële impact van risico's leidend is. Dit is overeenkomstig de risk beliefs zoals opgenomen in het IRM-beleid.

Zoals de financiële risicobereidheidsverklaring het ankerpunt is voor de sturing van de balans, vormt de niet-financiële risicobereidheid het beoordelingskader voor de niet-financiële risico's. Deze risicobereidheid is in 2020 vastgelegd in het beleidsdocument Niet-financiële Risicobereidheid. Het bestuur heeft de risicobereidheid vastgesteld met betrokkenheid van de BCRC, het bestuursbureau en de sleutelfunctiehouder en -vervuller risicomanagement. Het maakt de identificatie en beoordeling van risico's expliciet en toont aan dat de beheersmaatregelen zijn afgestemd op de risicobereidheid.

De hoofdpunten van de niet-financiële risicobereidheidsverklaring zijn:

- Het fonds heeft een lage mate van risicobereidheid voor de

risico's die gerelateerd zijn aan de bedrijfsvoering omdat de blootstelling hieraan geen toegevoegde waarde oplevert voor de deelnemers.

- Risico's voortvloeiend uit onze strategie worden bewust genomen omdat deze inherent zijn aan de realisatie van de strategie.
- Niet-financiële risico's zijn dynamisch van aard, met name omgevingsrisico's en ict-risico's.

8.4. Pensioenregeling 2.0 en Nieuw Pensioenadministratieplatform

Onze integrale blik op risicomanagement toont zich onder meer bij de twee grote projecten: Pensioenregeling 2.0 en Nieuw Pensioenadministratieplatform. Voor deze twee projecten geldt dat ze belangrijke dwarsverbanden hebben en vergelijkbare tijdslijnen.

In project Nieuw Pensioenadministratieplatform is daarom veel aandacht geweest voor de samenhang met project Pensioenregeling 2.0. Er zijn vragen gesteld aan de potentiële leveranciers over de mogelijkheden om niet alleen de bestaande regeling uit te voeren op het nieuwe administratieplatform, maar daarnaast óók de mogelijke nieuwe pensioenregeling. Ook is de impact op de uitvoeringskosten gevraagd voor de situatie waarin de bestaande en de nieuwe pensioenregeling worden uitgevoerd op een nieuw platform.

In project Pensioenregeling 2.0 speelt omgevingsrisico een belangrijke rol, specifiek de onzekerheid rondom de introductie van nieuwe wet- en regelgeving vanuit het Pensioenakkoord. De mogelijkheden en beperkingen vanuit wet- en regelgeving kunnen randvoorwaarden opleveren voor het kunnen realiseren van de beoogde nieuwe regeling van SPH. Dit speelt onder meer rondom de hervorming van het nabestaandenpensioen, waarover ook na publicatie van de consultatiewetgeving in december 2020 nog onduidelijkheid bestaat. SPH heeft ervoor gekozen om niet te wachten op de komst van nieuwe wetgeving, en mitigeert daarmee het risico

8.5. Cyberrisico

Cybercriminaliteit staat hoog op de agenda van het bestuur. Het heeft in 2020 ten aanzien van het cyberrisico een risicobereidheid vastgelegd. We accepteren niet dat ten gevolge van een laag niveau van beheersing deelnemers worden geconfronteerd met cybercriminaliteit. We hebben zelf beheersmaatregelen getroffen en hebben geverifieerd dat

Het doel van risicobereidheidsverklaring is drieledig.

1. Doorlopende beeldvorming van relevante niet-financiële risico's
2. Vastlegging per risicocategorie van hoeveel risico SPH bereid is te dragen en daadwerkelijk draagt
3. Periodieke evaluatie en aansturing van de aansluiting van de beheersmaatregelen op de risicobereidheid

dat de knelpunten van de bestaande regeling (te) lang blijven voortbestaan. De bestuurlijke risicobereidheid speelt hierin een belangrijke rol, waarbij het bestuur heeft uitgesproken dat het niet acceptabel is dat de knelpunten van de huidige regeling nog enkele jaren blijven voortbestaan. Belangrijke knelpunten van de huidige regeling zijn de (on)haalbaarheid van de toelagambitie en het niet benutten van de fiscale ruimte. Deze knelpunten brengen juridische risico's en draagvlakrisico met zich mee. De nieuwe pensioenregeling moet in 2022 in werking zijn getreden, waarmee deze knelpunten worden opgelost. Er heeft in het eerste kwartaal van 2021 besluitvorming plaatsgevonden ten aanzien van premiehoogte, nabestaanden- en wezenpensioen van de nieuwe regeling.

Tegelijk met de introductie van de nieuwe pensioenregeling speelt de transitie naar een nieuw pensioenadministratieplatform (RAP) en een nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie (APS). Deze gelijktijdige transitie brengt de nodige (operati-onele) risico's met zich mee. Als details van de pensioenregeling bijvoorbeeld niet tijdig genoeg helder zijn, verhoogt dit het risico dat de inrichting van de systemen in de keten niet tijdig, juist en/of volledig gereed is. Ultimo december was het verhoogde operationeel risico zichtbaar in de risicoanalyses van de projectgroepen, vanwege kritieke aspecten die op korte termijn moeten worden geadresseerd. Vanwege deze wederzijdse afhankelijkheid kennen beide projecten één gezamenlijke stuurgroep die het mandaat heeft de projecten te monitoren en zo nodig bij te sturen.

de ketenpartners dat ook hebben gedaan. We hebben onder meer regelmatig aandacht besteed aan het cyberbewustzijn binnen de organisatie en beschikken sinds 2020 over een cyberverzekering, waarbij eveneens professionele expertise beschikbaar is in het geval van een calamiteit

9. Uitvoeringskosten

9. Uitvoeringskosten

In dit hoofdstuk worden de ontwikkelingen in de uitvoeringskosten toegelicht. Daarbij worden de aanbevelingen van de Pensioenfederatie als leidraad gebruikt, die als doel hebben inzicht te geven in de kosten van pensioenfondsen.

SPH probeert de kosten van de pensioenuitvoering zo laag mogelijk te houden. Iedere euro die we uitgeven aan kosten kunnen we niet besteden aan het pensioen van onze deelnemers. We kijken daarom kritisch naar de kosten in relatie tot de opbrengsten.

De totale kosten bedroegen in 2020 € 48,4 miljoen. Deze totale kosten kunnen we verdelen in de volgende drie soorten kosten.

1. **Pensioenbeheerkosten** (€ 12,7 miljoen): de kosten voor het uitvoeren van de pensioenadministratie, de communicatie met deelnemers, het SPH-bestuur, het bestuursbureau, de BPV en de VvA.
2. **Vermogensbeheerkosten** (€ 25 miljoen): de kosten voor het beheer en beleggen van het pensioenvermogen.
3. **Transactiekosten** (€ 10,7 miljoen): de kosten voor het uitvoeren van transacties in de beleggingen.

Kengetallen	2020	2019	2018	2017	2016
Pensioenbeheerkosten					
Pensioenbeheerkosten / aantal deelnemer (actief + gepensioneerden)	643	590	598	588	570
Pensioenbeheerkosten gecorrigeerd / aantal deelnemers	482	442	449	441	427
Vermogensbeheerkosten					
% totale vermogensbeheerkosten / gemiddeld belegd vermogen	0,21	0,31	0,28	0,32	0,44
Transactiekosten					
% transactiekosten / gemiddeld belegd vermogen	0,09	0,06	0,06	0,1	0,09
Gemiddeld belegd vermogen	11.624	11.308	10.513	10.222	9.951
Rendement beleggingen voor vermogensbeheerkosten	5,5	16,5	-0,6	5,8	8,8
Rendement beleggingen na vermogensbeheerkosten	5,2	16,2	-0,9	5,5	8,5

Toelichting

De pensioenbeheerkosten per deelnemer zijn opgenomen in twee kengetallen:

- Op basis van de kosten uit de jaarrekening, gecorrigeerd voor bijzondere baten en lasten.
- Een gecorrigeerd cijfer waarin rekening is gehouden met de voor een beroepspensioenfonds specifieke kosten. Dit laatste kengetal is bedoeld om te kunnen vergelijken met andere pensioenfondsen.

De totale kosten zijn in 2020 € 4,8 miljoen lager dan in 2019 (€ 53,2 miljoen). Dit komt vooral door een daling van de kosten voor het vermogensbeheer. De kosten voor pensioenbeheer en de transactiekosten zijn gestegen.

In hoofdstuk 9.4 'Benchmarking' is een vergelijking met andere pensioenfondsen opgenomen.

Totale kosten 2020

* bedragen in miljoenen euro

TOTAAL BELEGD VERMOGEN:
12,8 mld

AANTAL DEELNEMERS:
21.165
(19.811 excl. slapers)

KOSTEN ALS % VAN BELEGD VERMOGEN:
0,41%
(= 41 basispunten)

TOTALE KOSTEN	2020	2019	2018
(in mln. euros)	48,4	53,2	46,7
Vermogensbeheer	25	35,1	29,1
Pensioenbeheer	12,7	11,4	11,2
Transactiekosten	10,7	6,7	6,4

Benchmark: totale kosten en pensioenbeheerkosten

(bron LCP publicatie 'Werk in uitvoering bij pensioenfondsen 2020')

TOTALE KOSTEN (%)

Gemiddeld pensioenfonds	0,62%
SPH	0,41%

PENSIOENBEHEERKOSTEN (€)

Gemiddeld pensioenfonds (2019)	€106,-
Beroepspensioenfondsen (2019)	€410,-
SPH	€482,-

Kosten per deelnemer

9.1. Pensioenbeheerkosten

Kosten pensioenbeheer (x € 1.000,-)*	2020	2019
Kosten deelnemer en gepensioneerde	4.827	4.653
Kosten werkgever	2.459	2.370
Kosten bestuur en financieel beheer	5.457	4.349
Totale Kosten pensioenbeheer	12.743	11.372

Toelichting

Het onderscheid tussen kosten voor deelnemers en voor werkgevers is voor een beroepspensioenfonds minder relevant. De kosten voor werkgevers bij ondernemings- en bedrijfstakpensioenfondsen hebben betrekking op de premie-incasso en gerelateerde activiteiten. Bij SPH vallen die kosten vaak samen omdat de meeste deelnemers tegelijkertijd ook premiebetaler zijn. We volstaan daarom met een globale inschatting van de kostenverdeling.

We proberen de pensioenbeheerkosten zo laag mogelijk te houden. Zo sloten we in 2020 een nieuw contract met een uitvoeringsorganisatie, dat ingaat per 1 januari 2022. Het nieuwe contract resulteert in lagere kosten voor de uitvoering van het pensioenbeheer. Voor de transitie naar het nieuwe pensioenadministratieplatform en de ontwikkeling van de nieuwe pensioenregeling zijn in 2020 eenmalig, extra kosten gemaakt. Dat zal ook in 2021 nog het geval zijn.

Daarnaast zijn de huisartsen in opleiding vanaf 1 januari 2021 toegetreden tot de SPH-pensioenregeling. Dit betekent dat SPH ruim 2.200 nieuwe deelnemers heeft verwelkomd, wat onder meer leidt tot minder kosten per deelnemer. Ook zijn we actief betrokken bij de discussie over het betalen van btw over de uitvoeringskosten. Hierover gaat ook hoofdstuk 9.6 'Btw-problematiek'.

9.2. Vermogensbeheerkosten

Totale kosten vermogensbeheer in % t.o.v. gemiddeld belegd vermogen	2020	2019	2018	2017	2016
Totale kosten vermogensbeheer	0,21%	0,31%	0,28%	0,32%	0,44%
Prestatieafhankelijke vergoeding %	0,02%	0,07%	0,01%	0,02%	0,03%
Nettorendement na kosten	5,2%	16,2%	-0,86%	5,50%	8,51%
Benchmark rendement na kosten	5,8%	15,8%	-1,13%	5,47%	8,65%

Toelichting

Bij de bepaling van de vermogensbeheerkosten hanteren we het 'look through' principe. Hierbij worden de kosten voorvermogensbeheer en transactiekosten van beleggingen via beleggingsfondsen of zogeheten fund of funds, meegenomen in de totale kosten. Deze beleggingsstructuren hinderen het zicht op de totaal gemaakte kosten daardoor niet. De vermogensbeheerkosten (exclusief transactiekosten) dalen van 0,31% in 2019 naar 0,21% in 2020. De daling komt enerzijds door een incidentele prestatieafhankelijk vergoeding in 2019 en anderzijds door de stijging van het vermogen van SPH.

Kosten vermogensbeheer per beleggingscategorie x € 1.000,-	2020				2019			
	Gemiddeld belegd vermogen	Beheer vergoeding	Prestatie afhankelijke vergoeding	Netto rendement	Gemiddeld belegd vermogen	Beheer vergoeding	Prestatie afhankelijke vergoeding	Netto rendement
Matching Portefeuille	5.309.736	1.089		12,3%	4.459.110	963		15,9%
Black Rock: Staatsobligaties + rente swaps	5.309.736	1.089		12,3%	4.459.110	963		15,9%
Return Portefeuille	7.915.514	13.657	2.822	-0,1%	8.754.072	19.415	7.920	18,2%
Liquide zakelijke waarden	3.997.936	945		5,4%	4.845.170	1.171		28,2%
Aandelen Wereld	1.577.849	297		4,1%	1.887.202	367		30,1%
BlackRock Developed Markets Index	1.507.874	268		4,1%	1.618.790	247		30,6%
Aandelen Opkomende Markten	507.893	203		8,1%	582.692	233		21,1%
Aandelen Small Cap	404.321	178		6,7%	474.795	203		29,0%
Krediet	1.936.382	2.474		-0,5%	2.149.006	2.793		13,8%
Investment Grade (corporates)	1.028.131	1.045		2,3%	1.145.679	1.198		11,6%
Opkomende Markten	498.783	281		-5,5%	551.971	354		15,3%
High Yield	409.467	1.148		-1,1%	451.357	1.241		17,5%
Illiquide Zakelijke Waarden	1.221.312	8.843	2.822	-4,2%	1.176.495	14.325	7.920	9,2%
Infrastructuur	418.221	3.035	1.158	-4,9%	404.854	3.553	5.235	11,9%
Private Equity	1.899	155		-34,5%	3.017	166	30	-23,7%
Direct Vastgoed	727.605	4.958	1.664	-4,1%	713.213	9.549	2.655	9,3%
Impactbeleggingen/Zorgvastgoed	70.513	670		1,2%	50.659	871		6,9%
Hedge funds	3.073	25		9,2%	4.752	186		-1,9%
Illiquide Krediet	753.506	1.395		2,6%	561.370	1.126		7,6%
Hypotheke	753.506	1.395		2,6%	561.370	1.126		7,6%
Liquide Middelen	6.379				22.031			
Cash	6.379				22.031			
Valuta Afdekking	22.572	200			-19.577	200		
Black Rock: Valuta afdekking	22.572	200			-19.577	200		
Vergoeding uitvoeringsorganisatie		2.425				1.985		
Doorbelaste algemene kosten		5.000				5.000		
Totaal	11.741.509			5,2%	11.307.981			
Kosten in %		0,19%	0,02%			0,24%	0,07%	

Toelichting

De kosten in % zijn afgerond op twee decimalen achter de komma. De in de tabel weergegeven vergoedingen voor het beheer van de beleggingen zijn gebaseerd op geïnvesteerde of toegezegde bedragen. Onder beheervergoeding vallen de vaste overeengekomen vergoedingen exclusief bewaarloon. In sommige gevallen worden door SPH prestatieafhankelijke vergoedingen afgesproken met externe vermogensbeheerders voor specifieke beleggingsportefeuilles.

9.3. Transactiekosten

Transactiekosten per beleggingscategorie* (in € x 1.000)	2020	2019
Rente- en valuta-afdekkingsportefeuille	2.985	2.295
Liquide Zakelijke Waarden	1.763	564
Krediet	3.203	2.160
Illiquide Beleggingen	2.772	1.665
Liquide Middelen**	n.v.t.	n.v.t.
Totale Transactiekosten	10.723	6.684

* Inclusief toe- en uitredingskosten

** Kosten liquide middelen worden binnen de verschillende mandaten meegenomen waar de kosten gemaakt worden.

Toelichting

Transactiekosten vormen een aparte kostensoort binnen de uitvoeringskosten. De omvang van de transactiekosten wordt bepaald door de aard en omvang van de beleggingstransacties. Over het vierde kwartaal zijn de transactiekosten veelal gebaseerd op schattingen of op voorlopige opgaves. Transactiekosten binnen beleggingsfondsen worden meegenomen in dit kostenoverzicht.

De transactiekosten bedroegen in 2020 € 10,7 miljoen. Dat komt neer op 0,091% van het gemiddeld belegd vermogen. In 2019 was dit € 6,7 miljoen, dat is 0,059% van het gemiddeld belegd vermogen. De transactiekosten zijn lastig met elkaar te vergelijken. Dat komt door de afhankelijkheid van de omvang en het volume dat in een jaar wordt verhandeld.

9.4. Benchmarking

In vergelijking met andere pensioenfondsen zijn de totale kosten van SPH relatief laag. Bij SPH zijn de totale kosten in 2020 0,41% van het gemiddeld belegd vermogen. Gemiddeld waren de totale kosten van pensioenfondsen in 2019 0,62% van het belegd vermogen.

Kijkend naar de drie soorten kosten zien we dat met name de vermogensbeheerkosten van SPH als percentage van het belegd vermogen laag zijn ten opzichte van andere pensioenfondsen (0,21% versus 0,46% gemiddeld). Dat is gunstig aangezien dit de grootste kostenpost betreft.

De transactiekosten bedragen 0,09%. Dit percentage is gelijk aan het gemiddelde percentage uit de benchmark.

De pensioenbeheerkosten zijn relatief hoog (0,11% versus 0,07 % gemiddeld), zeker wanneer deze worden weergegeven in kosten per deelnemer. SPH heeft immers een relatief klein aantal deelnemers. Bij SPH bedragen de kosten € 643 en € 482 rekeninghoudend met specifieke kosten voor beroepspensioen-

fondsen. De gemiddelde kosten bij andere pensioenfondsen bedragen in 2019 € 106. Bij andere beroepspensioenfondsen bedragen deze in 2019 € 410.

De pensioenbeheerkosten worden onder meer bepaald door het serviceniveau en een aantal bijzondere factoren die van invloed zijn op de hoogte van de pensioenbeheerkosten voor beroepspensioenfondsen.

- Beroepspensioenfondsen moeten wettelijk een beroepspensioenvereniging organiseren en bekostigen.
- Beroepspensioenfondsen hebben geen informatiepunten bij de werkgevers. Alle vragen van deelnemers en gepensioneerden komen bij de uitvoeringsorganisatie van het fonds terecht. Bij ondernemings- en bedrijfstakpensioenfondsen handelen de personeelsafdelingen van de aangesloten bedrijven veel vragen af. De kosten daarvan worden niet doorberekend aan de pensioenfondsen.
- Het aantal werkgevers, dat wil zeggen het aantal premiebetalers, heeft invloed op de hoogte van de kosten. Hoe meer verschillende incassopunten, hoe meer de

uitvoeringsorganisatie gericht moet zijn op het innen van premies. Beroepspensioenfondsen hebben een relatief groot aantal 'werkgevers' en daarmee een groot aantal premie-incassopunten. SPH heeft met ruim 12.000 actieve deelnemers een groot aantal premie-incassopunten.

- Ook het serviceniveau van het pensioenfonds en de kwaliteit daarvan spelen een rol. Een fonds dat veel investeert in vernieuwende manieren om met de achterban te communiceren, of werkt met IT-systemen die veel directe communicatie met deelnemers toelaten, is naar verwachting

duurder dan een fonds dat met verouderde of beperktere systemen werkt. SPH heeft een complexe regeling en een hoog serviceniveau, met onder meer financieel planners, beeldbellen over pensioen, en MijnSPH om deelnemers te begeleiden bij hun keuzes.

- De pensioenbeheerkosten zijn in 2020 (en naar verwachting ook in 2021) hoger door eenmalige kosten in verband met de transitie naar een nieuw pensioenadministratiesysteem en de ontwikkeling van een nieuwe pensioenregeling.

9.5. Aansluiting met jaarrekening

(x € 1.000,-)	Vermogensbeheerkosten (excl. prestatieafhankelijk)	Prestatie afhankelijke vergoeding	Transactie- kosten	Totaal
Beheervergoeding	15.196	-	153	15.349
Bewaarloon	602	-	-	602
Overige kosten	5.218	-	-	5.218
Directe kosten in jaarrekening	21.016	-	153	21.169
Indirecte kosten, onderdeel waardeverandering	1.113	2.822	10.574	14.509
Totaal vermogensbeheer en transactiekosten	22.129	2.822	10.727	35.678

Voor de kosten in de jaarrekening volgt SPH de Richtlijnen voor Jaarverslaggeving. De jaarrekening toont daarom alleen de kosten die direct bij SPH in rekening zijn gebracht of nog worden gebracht. De niet-zichtbare kosten maken in de jaarrekening onderdeel uit van de indirecte beleggingsopbrengsten.

In de verantwoording door het bestuur worden – conform de Aanbevelingen Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie – ook de indirecte kosten meegenomen. De indirecte vermogensbeheer- en transactiekosten maken in de jaarrekening onderdeel uit van de waardeverandering van de beleggingen en hebben daardoor invloed op het behaalde rendement. Daarom zijn de totale kosten van het vermogensbeheer in de jaarrekening lager. Bovendien wordt expliciet onderscheid gemaakt tussen vermogensbeheerkosten en transactiekosten.

9.6 Btw-problematiek

Al geruime tijd is er onduidelijkheid over de Btw-behandeling voor de diensten verleend aan pensioenfondsen. Het gaat daarbij zowel om vermogensbeheer, pensioenbeheer, bestuursondersteunende als beleidsadviserende diensten die het pensioenfonds inkoop. Vanaf 1 januari 2016 is het fonds niet langer vrijgesteld van Btw en wordt Btw in rekening gebracht op alle door ons uitbestede diensten.

Bezwaar ingediend

Wij hebben bezwaar gemaakt tegen de Btw-heffing en de Belastingdienst verzocht om de toepassing van een vrijstelling op grond van de criteria zoals die door het Europese Hof van Justitie zijn gesteld in de zogenaamde ATP-casus. De definitieve zienswijze van de Belastingdienst ten aanzien van dit bezwaar is ook in 2020 nog niet ontvangen.

In Nederland vindt de overheid dat pensioenfondsen niet voldoen aan de criteria als genoemd in het ATP-arrest. De enige uitzondering is de individuele premieregeling. In andere Europese landen worden pensioenfondsen wel vrijgesteld van Btw. We ondersteunen initiatieven om dit vraagstuk onder de aandacht van de politiek te brengen. Het bestuur volgt de ontwikkelingen rondom de Btw op de voet en heeft aandacht voor de mogelijke gevolgen voor SPH.

Met de overgang naar een premieregeling in het nieuwe pensioenstelsel, komt er mogelijk een volledige Btw-vrijstelling over diensten van beheer en administratie. Uit de toelichting bij het conceptwetsvoorstel blijkt dat dit onderzocht gaat worden.

10. Vooruitblik 2021

10. Vooruitblik 2021

We blijven ook in 2021 vooruitkijken.

De pensioensector verandert sterk, net als SPH en de huisartsen. Ook op de lange termijn wil SPH een bepalende rol vervullen in het zorgen voor en door huisartsen. Ons doel is een wendbare, toekomstbestendige online pensioendienstverlener te worden. We zorgen voor een pensioenproduct, aanvullende pensioendiensten en keuze-ondersteunende informatie. Alles zoveel mogelijk digitaal, passend en ontzorgend. Een van de bestuurlijke speerpunten ziet dan ook op de uitwerking van deze nieuwe strategische koers.

1. Strategie SPH

We werken aan binding met onze deelnemers en bieden dienstverlening die aansluit op hun behoeften. Dat doen we met een stevig fonds met passende governance.

Doel: de pensioendiensten van SPH sluiten aan op de behoeften van deelnemers en het governance-model is geëvalueerd aan de hand van heldere criteria.

Ondertussen blijven we oplettend als het gaat om duurzaamheid, mogelijke samenwerking met andere beroepspensioenfondsen, de politieke ontwikkelingen en de uitwerking van wetgeving voor pensioenen. De overige bestuurlijke speerpunten voor 2021 zien daarom op een soepele transitie naar de nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie, implementatie van de nieuwe pensioenregeling en maatschappelijk verantwoord beleggen.

2. Transitie naar nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie

We sluiten een periode af en starten aan een nieuwe periode, waarin we toekomstbestendig kunnen focussen op online pensioendienstverlening. Dat doen we op basis van een nieuw systeem bij een nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie.

Doel: de implementatie van de pensioenregeling – zowel de nieuwe premiereregeling als de huidige vaste bedragenregeling – is op 31 december 2021 succesvol afgerond.

3. Een nieuwe pensioenregeling

We nemen afscheid van de huidige pensioenregeling en implementeren een nieuwe premiereregeling, passend bij maatschappelijke trends. We willen graag zelf een collectief variabel pensioen gaan aanbieden.

Doel: de Vergadering van Afgevaardigden van de Beroepspensioenvereniging huisartsen heeft op ons advies de nieuwe pensioenregeling vastgesteld.

4. Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

We hebben grote stappen gezet, maar zijn er nog niet. Eind 2020 hebben we de beleggingscategorie ‘aandelen ontwikkelde landen’ doorgelicht, en alleen de 30% meest duurzame beleggingen in de portefeuille gehouden. We werken in 2021 aan een vergelijkbare actie voor de beleggingscategorie ‘aandelen opkomende markten’.

Doel: bijdragen aan een goed leefklimaat en een duurzame wereld met focus op gezondheid en klimaat, door

- een uitgewerkte concrete doelstelling voor deze thema's,
- inzicht in het ESG-risico in de portefeuille.

We sluiten met deze speerpunten onder meer aan op de toezichtthema's van De Nederlandsche Bank (DNB) en Autoriteit Financiële Markten (AFM). DNB noemt als toezichtthema's voor 2021 duurzaamheid, cybersecurity en uitbesteding. AFM vraagt onder meer aandacht voor kostentransparantie, duurzaamheid, uitlegbaarheid en passende keuzebegeleiding.

Terugkijkend concludeerden we dat 2020 het jaar van de Covid-19-pandemie was. Vooruitkijkend blijven we het pensioenfonds van, voor en door huisartsen en blijven we voor elkaar zorgen. Laten we hopen dat we dat in 2021 en daarna vol overtuiging kunnen blijven doen zonder de donkere wolken van Covid.

11. Verantwoordingsorgaan en Raad van Toezicht

11. Verantwoordingsorgaan en Raad van Toezicht

11.1 Verslag en oordeel van het Verantwoordingsorgaan

Inleiding

2020 is het jaar van de Covid-19-pandemie met mondiaal grote impact en veranderingen. Voor het Verantwoordingsorgaan (VO) is 2020 het jaar waarin de in 2019 gestarte discussie over noodzakelijke veranderingen in het functioneren en de werkwijze van het VO zijn beslag krijgt. Als gevolg van de pandemie is het niet mogelijk geweest fysiek bijeen te komen en hebben overleggen en deskundigheidsbevordering digitaal plaatsgevonden. Hoewel niet ideaal, is dat geen belemmering geweest in de uitvoering van onze taken en in de onderlinge communicatie of in de communicatie met het bestuur. Het bestuur heeft het VO geïnformeerd over de genomen maatregelen en het in werking treden van de noodprocedure. Nadat de noodprocedure is beëindigd, is het verslag over de periode waarin de procedure heeft gegolden met ons besproken.

Het VO maakt jaarlijks een verslag met daarin het oordeel over het door het bestuur (voorgenomen) beleid en de uitvoering. De indeling is als volgt.

- Verantwoording werkwijze
- Bevindingen over het bestuursverslag
- Oordeel van toezichthouders, accountant en actuaris
- Bevindingen over (voorgenomen) beleid en uitvoering
- Oordeel over (voorgenomen) beleid en uitvoering
- Speerpunten 2021

Verantwoording werkwijze

Taak

Het VO is bevoegd een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, het gevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst. Het VO doet dit aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatie, waaronder de bevindingen van het intern toezicht. Daarnaast heeft het VO een aantal wettelijke adviesrechten en doet het een bindende voordracht voor de benoeming en het ontslag van leden van de Raad van Toezicht (RvT).

Hervorming VO

Om pragmatische redenen waren de leden van de Vergadering van Afgevaardigden (VvA) van de beroepspensioenvereniging huisartsen (BPV) dezelfde personen als de leden van het VO. Leden van de VvA werden in beginsel op verzoek van het bestuur van SPH benoemd tot VO-lid tenzij het betreffende lid hiervoor bedankte. Het VO telde 50 leden. Eind 2019 is het gesprek gestart tussen VO en bestuur over een herinrichting, naar aanleiding van geluiden van onvrede over het functioneren van het VO van zowel het bestuur als het VO zelf. Ook de RvT vroeg zich af of de inrichting en werkwijze optimaal waren. Begin 2020 heeft het bestuur besloten tot een hervorming van het VO. De voorstellen daarvoor zijn gedaan door een gezamenlijke werkgroep van VO en bestuur. Het voorgenomen besluit is voorgelegd aan het VO dat unaniem positief adviseerde. Als gevolg van het besluit is de omvang van het VO gewijzigd van vijftig naar negen leden, is er een onafhankelijk voorzitter en werkt het VO met commissies: Financiën, Communicatie en uitbesteding, Governance en algemeen beleid.

Samenstelling

Als gevolg van de hervorming van het VO eindigde het lidmaatschap van alle VO-leden per 1 september 2020 en zijn per die datum negen nieuwe leden door het bestuur benoemd. Daarnaast zijn op voordracht van het VO een onafhankelijk voorzitter en een secretaris benoemd. Ten behoeve van de continuïteit heeft het bestuur besloten de nieuwe leden te selecteren uit de VvA van de BPV. In het vervolg kunnen alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zich kandidaatstellen.

Naast de onafhankelijk voorzitter hebben zes deelnemers en drie pensioengerechtigden zitting in het VO. De vrouw-/manverhouding is 30:70.

Verantwoordingsorgaan

Roeland (R.H.A.) van Vledder (1959)
Herber (H.E.) Barkema (1971)
Marloes (M) Bosker-van Rossum (1980)
Bop (R.H) Dijkstra (1955)
Dick (T.G.C) Koster (1959)
Carlijn (C.J.M.) Laauwen (1963)
Peter (P.J.A.) van Liere (1957)
Jaap (J.L.M.) Schreuder (1946)
Marjon (M.A.H.) Vrouwenvelder (1965)
Paul (P.P.) van de Vijver (1954)

Functie

Voorzitter
Lid
Lid
Lid
Secretaris
Lid
Lid
Lid
Lid
Lid

Zittingsduur

1^e termijn t/m 29 februari 2024
1^e termijn t/m 31 augustus 2024
1^e termijn t/m 31 augustus 2024
1^e termijn t/m 31 augustus 2024
1^e termijn t/m 31 augustus 2024
1^e termijn t/m 31 augustus 2024
1^e termijn t/m 31 augustus 2024
1^e termijn t/m 31 augustus 2024
1^e termijn t/m 31 augustus 2024
1^e termijn t/m 31 augustus 2024

De VO-leden die niet meer terugkeren in het nieuwe VO zijn: Bas Aldewereld, Theo Bakker, Rick Besijn, Jaap Boersma, Bart Braken, Jurriaan Doets, Gerrit Eising, Jeroen Eurlings, Sander Gaal, Hylke Gjaltema, Leen Gorissen, Sander Gransjean, Michiel van Heel, Peter Heukels, Wout Klappe, Margriet Koot, Bernard Kral, Michael Kuntzel, Eric Luiten, Cees Mosch, Leo Nijessen, Henri Nijhof, Jan Schipper, Menno Slot, Stefan Snieders, Paul Stigter, Marcel van Tiel, Rob Vrenken, Ruud Weijnen, Garbrand Wiersema, Charlotte Willemse, Dick Willemse, Willeke Wisse, Charles Wijnands.

Door de nieuwe samenstelling van het VO per 1 september heeft aan het einde van het jaar geen zelfevaluatie plaatsgevonden, wat volgens het SPH-evaluatiebeleid had moeten gebeuren. De evaluatie zal voor de eerste keer in het najaar van 2021 plaatsvinden.

Vergaderingen

Het VO heeft zes keer vergaderd, waarvan drie keer met het bestuur. In de vergadering met het bestuur waarin het jaarwerk 2019 is besproken, was ook de RvT aanwezig. De RvT heeft hierbij verantwoording afgelegd aan het VO door middel van zijn jaarverslag 2019. Ook zijn de bevindingen van de RvT ten aanzien van het functioneren van het bestuur besproken. Bij de bespreking van het jaarwerk waren ook de accountant en actuaaris aanwezig om hun verslagen toe te lichten.

Belangrijke gespreksonderwerpen in de vergaderingen van het VO en van het VO met het bestuur zijn de nieuwe pensioenregeling, de selectie van een nieuw pensioenadministratiesysteem en daarmee een nieuwe uitvoeringsorganisatie, de strategische heroriëntatie van het fonds en de opname van de huisartsen in opleiding in de SPH-regeling. Naar aanleiding van het jaarverslag 2019 is de reactie van het bestuur op het VO-oordeel besproken en zijn ook kostenverantwoording en kostenopbouw aan de orde gekomen.

Voor de bespreking van deze onderwerpen hebben we (voortgangs)rapportages van het bestuur ontvangen. Daarnaast zijn informeel besproken de haalbaarheidstoets 2021, de evaluatie van de certificerend actuaaris, de rapportages van de sleutelfunctiehouders over 2019, de opvolging van de aanbeveling van de accountant en actuaaris naar aanleiding van het jaarwerk 2019, het verslag van de periode dat de noodprocedure was ingesteld, de evaluatie van de noodprocedure en de stand van zaken van het balansbeheer en beleggingen.

Met de besproken onderwerpen legt het bestuur niet alleen verantwoording af aan het VO; de ontvangen informatie en de bespreking ervan neemt het VO ook mee in de bevindingen over het (voorgenomen) beleid en de uitvoering daarvan door het bestuur.

Raad van toezicht (RvT)

De leden van de RvT worden door het bestuur benoemd op bindende voordracht van het VO. De RvT legt verantwoording af aan het VO over de uitvoering van taken en bevoegdheden. Het verslag en het oordeel 2019 van de RvT zijn besproken in een gezamenlijke vergadering van VO en RvT, net als de speerpunten van het toezicht 2020. Gedurende het jaar heeft periodiek afstemming plaatsgevonden tussen de voorzitters van het VO en de RvT.

Adviesaanvragen en gegeven adviezen

Wij hebben drie adviesaanvragen ontvangen. Een adviesaanvraag betrof de hervorming van het VO, inclusief gewijzigde profielschets van een VO-lid en het VO-reglement. Er waren twee advies-aanvragen met betrekking tot de premie(hoogte). Een ervan betrof het voornemen van het bestuur de premie van de huidige regeling per 1 januari 2021 niet te wijzigen en de rekenrente te verlagen. De andere betrof de premie van de nieuwe (tussen)regeling per 1 januari 2022 en het voorgenomen advies van het SPH-bestuur aan de

beroepspensioenvereniging om de premie te bepalen op basis van de fondsspecifieke marktrentestafel. Het VO heeft over alle drie de aanvragen een positief advies uitgebracht.

Naar aanleiding van de ontvangen adviesaanvragen is besloten in het vervolg de tijdspanning voor de verschillende advies- en beoordelingstaken beter met het bestuur af te stemmen en vast te leggen.

Deskundigheidsbevordering

Met de komst van het nieuwe VO zijn afspraken gemaakt over de gewenste kennis en competenties van de VO-leden. In de profielschets is vastgelegd dat individuele leden qua kennis en competenties aansluiten bij de Beleidsregels Geschiktheid van DNB en dat het VO als collectief moet voldoen aan geschiktheidsniveau A als bedoeld in de Handreiking Geschikt pensioenfondsbestuur 2017.

In 2020 heeft het VO als collectief het SPO-programma 'Fundament voor Verantwoordingsorganen' gevolgd. Daarnaast is aan het eind van het jaar een externe adviseur gestart met de begeleiding van het VO bij de invulling van de nieuwe rol. Deze begeleiding duurt tot eind 2021.

Voor het opmaken van ons oordeel hebben wij mede gebruikgemaakt van het jaar-verslag en met name het bestuursverslag, van de oordelen van de RvT, accountant en actuaaris en van de rapportages van de sleutelfunctiehouders.

Bestuursverslag

Wij hebben met belangstelling en plezier kennisgenomen van het jaarverslag. In het bestuurs-verslag doet het bestuur uitgebreid verslag van wat er in 2020 is gedaan en is gebeurd. Op een aantal onderwerpen zouden we graag hebben gelezen welke strategie is gevolgd en wat de te realiseren doelen waren. Als illustratie noemen we het MVB-beleid, de bekendheid bij deelnemers met de veranderingen in het kader van de nieuwe pensioenregeling en de communicatie met deelnemers.

Aanbevelingen

Naar aanleiding van het bestuursverslag hebben wij een drietal aanbevelingen:

- *In het vervolg in het bestuursverslag explicieter vermelden welke strategie is gevolgd, welke doelen zijn nagestreefd en in hoeverre deze doelen zijn bereikt.*
- *Laten zien hoe tot bepaalde keuzes is gekomen, welke belangenafweging heeft plaatsgevonden bij het maken van de keuzes en wat is bereikt.*

- *Vertalen van de communicatiestrategie naar meetbare doelstellingen en een concreet meerjarenplan en hierover via een nulmeting en vervolgmetingen verantwoording afleggen. Het inzicht dat hierdoor ontstaat, zal bijdragen aan een betere oordeelsvorming door het VO.*

Verslag en oordeel Raad van Toezicht

De RvT oordeelt positief over de besturing als geheel. Wat betreft de nieuwe pensioenregeling heeft het bestuur in zijn regie op dit buitengewoon complexe proces in goed overleg met bestuur en VvA voortdurend oog gehouden voor evenwichtige belangenafweging en draagvlak. De RvT constateert, dat het per 1 januari 2021 opnemen van de deelnemers uit pensioenfonds HAIO goed is verlopen. De RvT beveelt aan, dat het bestuur expliciet maakt welke uitgangspunten het hanteert en wat de onderliggende filosofie is. Gegeven de toenemende complexiteit van activiteiten binnen verschillende projecten, heeft de RvT aangegeven het van belang te vinden aandacht te houden voor de consequenties van de strategie voor het bestuursmodel. Ook heeft de RvT aangegeven dat het beheersen van de kosten per deelnemer nadrukkelijker onderdeel behoort te zijn van de strategie.

Actuariel rapport en verslag van accountant

Zowel de actuaaris als de accountant zijn van mening dat bestuur en bestuursbureau uitstekend functioneren. Het fonds werkt professioneel en in het belang van de deelnemers. Het beleid is uitgebreid en zorgvuldig onderbouwd. Het fonds heeft voldoende verandervermogen, en heeft een goede ambitie om zich voor te bereiden op de ontwikkelingen in de nabije toekomst. Risico's worden goed gemonitord. De integratie van pensioenfonds HAIO is prima verlopen. In de crisis door de Covid-19-pandemie is goed gehandeld en het al bestaande crisisplan is met succes gevolgd. De accountant signaleert geen significante risico's of overige significante bevindingen en zal een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening afgeven. De actuaaris concludeert dat de vermogenspositie van het fonds voldoende is.

Aanbeveling

Een aanbeveling is om bij de beide majeure transities naar een nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie en nieuwe pensioenregeling de datakwaliteit zowel vooraf als achteraf goed te monitoren.

Bevindingen over (voorgenomen) beleid en uitvoering

OVER BELEID

Strategie

Missie, visie en strategie van het fonds zijn gebaseerd op 'van, voor en door huisartsen'. Een van de doelen van het strategisch plan 2020-2025 is te transformeren naar een online pensioendienst-verlener. Het fonds blijft zich primair richten op huisartsen maar sluit zijn ogen niet voor 'samenwerking binnen de zorg en met andere beroepspensioenfondsen'.

Het VO gaat graag in gesprek met het bestuur over hoe samenwerking binnen de zorg en met andere beroepspensioenfondsen aansluit bij de huidige missie, visie en strategie van het fonds.

Aanbeveling

Wij bevelen het bestuur aan strategische doelen explicieter vast te leggen en over de uitvoering gedurende het jaar verantwoording af te leggen aan het VO.

Kosten en serviceniveau

De kostenstructuur van SPH heeft, vanwege de relatief hoge kosten, de aandacht van het VO. De pensioenbeheerkosten zijn in 2020 hoger dan vorig jaar en naar verwachting zullen deze in 2021 ook hoger zijn dan dit jaar door de transitie naar een nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie met een nieuw pensioenadministratiesysteem.

Het is ons opgevallen dat het toetreden van de huisartsen in opleiding geleid heeft tot een extra opslag voor toekomstige kosten. Wij vragen ons af hoe deze bevinding vertaald kan worden naar de ambities van het bestuur om enerzijds de kosten te beperken en anderzijds om mogelijk andere beroepsgroepen in het fonds onder te brengen.

Het VO heeft waardering voor het hoge serviceniveau van het fonds. Dit brengt echter ook hoge pensioenbeheerkosten met zich mee. Wij vragen het bestuur ook meer inzicht te geven in de doelstelling ten aanzien van de service-ambitie bij de nieuwe premieregeling.

Aanbevelingen

Wij bevelen het bestuur aan concreet te maken wat de kostenambitie is – ook in relatie tot het serviceniveau - en in hoeverre deze haalbaar blijft als meer zicht ontstaat op het structurele kostenniveau bij overgang naar de nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie met het nieuwe pensioenadministratiesysteem.

Ook bevelen wij het bestuur aan bij majeure projecten zoals Pensioenregeling 2.0 en nieuw pensioenadministratiesysteem een kosten-batenanalyse te maken en daarbij aan te geven wat eenmalige lasten en structurele baten zijn.

Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB)

Een van de doelen van het fonds in 2020 was de doorontwikkeling van het MVB-beleid door verdere aanscherping en implementatie van het beleid. Het bestuur heeft het VO in de gezamenlijke vergaderingen geïnformeerd over MVB. Die informatie is onvoldoende om een oordeel te kunnen vormen over het nieuwe, doorontwikkelde, beleid. Deelnemers hechten veel belang aan MVB. Het is ons ook onvoldoende duidelijk hoe het nieuwe beleid zich verhoudt tot de mogelijk veranderende houding van deelnemers ten aanzien van MVB.

Aanbeveling

Wij bevelen het bestuur aan het MVB-beleid concreter uit te werken en daarbij objectief meetbare criteria vast te leggen, gekoppeld aan doelstellingen op de middellange termijn. Wij bevelen het bestuur tevens aan toenadering tot deelnemers te zoeken om het gewenste draagvlak voor MVB te bevorderen en de deelnemers positief betrokken te houden bij de opbouw van hun pensioen. Hierin kan bijvoorbeeld inzicht worden gekregen door aan deelnemers te vragen welke maatschappelijke thema's het meest belangrijk worden gevonden.

Communicatie

Op het gebied van pensioencommunicatie zijn vier lange termijndoelstellingen geformuleerd:

- Deelnemers van SPH zijn goed voorbereid op hun financiële situatie.
- Deelnemers van SPH ervaren een optimale dienstverlening door SPH.
- Deelnemers hebben gefundeerd vertrouwen in SPH en in de pensioenregeling.
- SPH is in control wat betreft de pensioenuitvoering op het gebied van communicatie en financiële planning.

Het VO constateert dat indicatoren en te behalen doelen per 2022 zijn vastgesteld. Uit het bestuursverslag kan het VO echter niet opmaken in hoeverre het behalen van de doelen op schema ligt.

Aanbeveling

Wij bevelen het bestuur aan bij langetermijndoelstellingen in het bestuursverslag te vermelden in hoeverre de doelen per einde van het betreffende jaar (deels) zijn behaald.

Pensioenfondsbestuur

Het bestuur heeft de governance in 2020 verbeterd, onder andere door de professionalisering van het VO en door mandatering van operationele besluiten aan een beleidsadviescommissie en het bestuursbureau. De discussie over de governance van het fonds is eind 2020 nog niet afgerond. Wij zien met belangstelling uit naar de voortgang in die discussie.

Aanbeveling

Wij bevelen het bestuur aan aandacht te houden voor het bestuursmodel van het fonds en specifiek voor voldoende expertise in het bestuur, ook op ict-gebied, die past bij de transitie naar een online pensioendienstverlener.

OVER UITVOERING

Pensioenregeling 2.0 en nieuw pensioenadministratiesysteem

Het bestuur heeft in 2020 een aantal reglementswijzigingen doorgevoerd voor de huidige pensioenregeling. Daarnaast zijn er belangrijke stappen gezet op weg naar de nieuwe premierregeling. De BPV heeft, op voordracht van het bestuur, hiervoor een aantal belangrijke beslissingen genomen en de contouren van de nieuwe regeling zijn vastgelegd. Dit is een grote stap, waarbij het fonds vooroploopt in de ontwikkeling van een nieuwe regeling in het kader van het nieuwe pensioenstelsel. Parallel aan dit proces is een weloverwogen keuze gemaakt voor een nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie met een nieuw pensioenadministratieplatform. Voor de uitvoering van de nieuwe premierregeling is dit de belangrijke backbone.

Wij hebben waardering voor de zorgvuldige en projectmatige aanpak door het bestuur wat betreft de overgang naar de nieuwe regeling. Ook de regelmatige terugkoppeling over de voortgang geeft vertrouwen in het verdere beloop. Of de overgang richting het nieuwe administratieplatform ook op schema ligt is het VO onvoldoende duidelijk. Sleutelfunctiehouders, de RvT, accountant en actuaire vestigden al de aandacht op het overzetten van de uitgebreide datasets als een kritische stap. Zij zullen dit verder monitoren.

Wij vragen ons af in hoeverre eventuele complicaties rond de overgang naar het nieuwe platform zullen interfereren met de aangekondigde online pensioendienstverlening.

Gezien de vele en grote veranderingen is het essentieel dat de deelnemers voldoende meegenomen worden in het proces en

de benodigde informatie en voorlichting krijgen.

Aanbeveling

Wij bevelen het bestuur aan daarvoor gebruik te maken van de in het communicatieplan voor de nieuwe regeling opgenomen uitgangspunten en middelen zoals communiceren over onzekere toekomst, gebruik maken van narratieve evidentie en van een deelnemerspanel.

Datakwaliteit

In het jaarverslag wordt door de RvT gesproken over de complexiteit van de transitie. Het bestuur geeft in het verslag aan dat het de operationele risico's van de transitie onderkent. Het is het VO niet duidelijk hoe het bestuur de kwaliteit van de bestaande afspraken met de huidige uitvoeringsorganisatie vaststelt en waarborgt bij de nieuwe uitvoeringsorganisatie. Het VO benadrukt het belang van de zekere beschikbaarheid van juiste en volledige data van deelnemers.

Aanbeveling

Wij bevelen het bestuur aan, gelet op het grote belang van de transities naar de nieuwe pensioenregeling en naar de nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie, het assuranceproces goed in te richten en ervoor te zorgen dat tijdens het transitieproces steeds sprake is van een beheerste bedrijfsvoering.

Covid-19

Wij hebben kennisgenomen van de inwerkingtreding van het crisisplan in 2020 tijdens de Corona-uitbraak. Er is door het bestuur en bestuursbureau hard gewerkt om te faciliteren dat de gestelde doelen ook tijdens de pandemie niet te veel vertraging zouden oplopen. Het VO waardeert deze inspanning van het bestuur en complimenteert het bestuur met de inzet en het goede verloop van alle (digitale) aanpassingen die zijn gedaan om de voortgang van de lopende projecten niet te belemmeren. Daarnaast spreken we onze waardering uit voor het ondertekenen van een investor statement met betrekking tot Covid-19 en de publicatie daarvan op de [website](#). Daarmee toont het bestuur maatschappelijke betrokkenheid en laat het zien het belang van communicatie hierover te onderkennen.

Oordeel over (voorgenomen) beleid en uitvoering

Het VO is verheugd over de positieve beoordelingen van RvT, accountant, actuaire en sleutelfunctiehouders en onderschrijft deze.

Op basis van onze bevindingen hebben wij ook een aantal aanbevelingen aan het bestuur. Hieronder zetten wij deze op een rij:

- Leg strategische doelen explicieter vast.

- Maak doelstellingen, onder meer bij MVB en Communicatie, meetbaar.
- Concretiseer de kostenambitie, ook in relatie tot het gewenste serviceniveau.
- Maak bij majeure projecten een kosten-batenanalyse.
- Zorg voor een bestuursmodel dat passend is bij de nieuwe strategisch koers.
- Zorg voor draagvlak onder deelnemers voor het MVB-beleid.
- Neem deelnemers mee in het proces van vernieuwing en verandering door hen te informeren en voorlichting te geven.
- Richt het assuranceproces goed in ten behoeve van de beschikbaarheid van juiste en volledige deelnemersdata bij de nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie.

Wij zijn van mening dat het bestuur in het afgelopen jaar adequaat heeft gereageerd op de uitdagingen van Covid-19 en de aanstaande transities naar de nieuwe pensioenregeling en naar de nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie. Dit ondanks dat nagenoeg alle besluitvorming digitaal moest plaatsvinden en het voorbereidende werk door het bestuursbureau in een thuiswerksituatie moest worden uitgevoerd. Dat verdient een compliment aan het bestuur en de medewerkers van het bestuursbureau.

Wij oordelen positief over het (voorgenomen) beleid en uitvoering in 2020. Wij zijn van mening dat het bestuur het fonds in dynamische omstandigheden goed heeft bestuurd en zich met de juiste onderwerpen heeft beziggehouden.

Speerpunten 2021

Het VO zal zich in 2021 – naast de wettelijke en statutaire taken – op de volgende speerpunten richten:

1. Implementatie pensioenregeling 2.0/ introductie van het nieuwe pensioenstelsel
2. Transitie van de pensioenuitvoering naar Achmea Pensioenservices
3. Maatschappelijk verantwoord beleggen
4. Executie van de strategische koers 2020 – 2025, marketing, propositie en governance
5. Communicatie(beleid)

Met het bestuur zijn afspraken gemaakt over de informatievoorziening vanuit het bestuur over deze thema's.

Tot slot

Wij spreken onze waardering uit voor de ondersteuning die wij van het bestuur hebben gekregen om onze rol in een nieuw VO te ontwikkelen en vorm te geven. Daarnaast bedanken we het bestuur, de RvT en het bestuursbureau voor de prettige samenwerking in een, in vele opzichten, bijzonder jaar. We kijken uit naar een constructieve en prettige voortzetting van de samenwerking in 2021.

Driebergen, 27 mei 2021

Roeland van Vledder, *onafhankelijk voorzitter*

Dick Koster, *secretaris*

Herbert Barkema, *lid*

Marloes Bosker, *lid*

Bop Dijkstra, *lid*

Carlijn Laauwen, *lid*

Peter van Liere, *lid*

Jaap Schreuder, *lid*

Marjon Vrouwenvelder, *lid*

Paul van de Vijver, *lid*

11.2 Reactie van het bestuur

Het bestuur bedankt het Verantwoordingsorgaan voor het positieve oordeel en de gedane aanbevelingen. De gedegenheid van het oordeel laat zien dat het VO in nieuwe omvang en samenstelling een positief kritische bijdrage aan het functioneren van het fonds leveren kan. Ten aanzien van de aanbevelingen merkt het bestuur op dat een groot deel daarvan al onderdeel is van bestaand beleid. Daar waar dat nog niet het geval is, nemen wij de aanbeveling ter harte. Dat zullen wij ook zeker doen met de suggesties naar aanleiding van het bestuursverslag.

De aanbevelingen hebben met name betrekking op de speerpunten 2021 van het VO. De bespreking daarvan is standaard onderdeel van de agenda van de vergaderingen van het bestuur met het VO. Wij zullen aan de gedane aanbevelingen in de bespreking van en de informatie over deze speerpunten expliciete aandacht geven.

Vooruitlopend daarop geven wij een korte reactie op de volgende aanbevelingen:

Strategie

Met het VO vinden wij dat strategische doelen concreet en meetbaar moeten worden vastgelegd. Over het doorontwikkelde MVB-beleid met doelstellingen voor de middellange termijn, staat de besluitvorming medio 2021 geagendeerd; in het beleid is een concrete uitwerking opgenomen met objectief meetbare criteria. Ook is een start gemaakt met het monitoren van de strategische doelstellingen van het fonds aan de hand van een dashboard met kpi's (kritieke prestatie-indicator).

Met betrekking tot onze strategische koers, lichten wij graag toe hoe samenwerking binnen de zorg en met name met beroepspensioenfondsen de doelstellingen van het fonds kan ondersteunen.

Voor eventuele complicaties rond de overgang naar het nieuwe platform zijn voldoende waarborgen aanwezig om de voortgang in de ambitie ten aanzien van online pensioendienst-verlening te kunnen realiseren. In het hele transitieproces heeft het beperken van risico's de hoogste prioriteit.

Kosten- en serviceniveau

Het VO vraagt terecht aandacht voor het kostenniveau van het fonds. De gemaakte opmerkingen over de geambieerde hoogte van de kosten mede in relatie tot het geambieerde serviceniveau onderstrepen de noodzakelijke aandacht hiervoor van het bestuur.

Wij zijn ons bewust van het hoge kostenniveau en kijken naar het integrale niveau van zowel vermogens- als pensioen-beheerkosten. In de afgelopen jaren is een reductie van de kosten van vermogensbeheer naar een aanvaardbaar niveau gerealiseerd. Het bestuur streeft ook voor de kosten van pensioenbeheer naar een aanzienlijk lager niveau. Met de nieuwe, vereenvoudigde pensioenregeling is daarin een eerste stap gezet. Ook de overgang naar een andere pensioenuitvoerder moet een lager kostenniveau met zich meebrengen.

De extra kostenopslag als gevolg van de toetreding van de huisartsen in opleiding als nieuwe deelnemers van het fonds heeft geen invloed op de werkelijke kosten van het fonds. Het betreft de verhoging van de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten van 2,25% naar 2,60%. De verhoging is opgenomen vanuit prudentie op advies van de adviserend actuaris.

Ict

Het VO vraagt in het kader van de governance en de data-transitie aandacht voor beschikbare ict-expertise. Het bestuur is van mening dat zowel in het bestuur als binnen het bestuursbureau voldoende expertise beschikbaar is, maar is met het VO van mening dat het een belangrijk aandachtspunt is en blijft.

Het bestuur kijkt uit naar voortzetting van een open en constructief overleg met het VO. En het vertrouwt erop de voordelen van de ingezette strategische keuzes voor de deelnemers nog meer zichtbaar te maken.

11.3 Verslag en bevindingen van de Raad van Toezicht

Algemeen

De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht op het bestuursbeleid en op de algemene gang van zaken in het fonds. De RvT ziet erop toe dat het bestuur risico's adequaat beheerst en belangen evenwichtig afweegt, staat het bestuur met raad terzijde, en heeft bij sommige voorgenomen besluiten goedkeuringsrecht. De RvT legt verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan (VO) en in het jaarverslag.

De RvT vindt het voor een beheerste bedrijfsvoering essentieel dat bestuurlijke processen op orde zijn, dat het bestuur goed functioneert en dat de bestuurssamenstelling past bij de taken en ontwikkelingen waarmee het fonds in de voorzienbare toekomst wordt geconfronteerd. De RvT beschouwt het bewaken van de kwaliteit en professionaliteit van de bestuurders als een van de belangrijkste pijlers van goed toezicht.

Bij zijn toezichthoudende taak hanteert de RvT als normenkader de wet- en regelgeving, de Code Pensioenfondsen, de SPH-statuten, SPH-reglementen en de SPH-gedragscode.

De samenstelling van de RvT, met zittingstermijnen en nevenfuncties van de leden, staat in de bijlage.

Speerpunten 2020

- Pensioenregeling 2.0/ Pensioenakkoord
- Nieuw Pensioenadministratieplatform
- Pensioenfonds huisartsen in opleiding (HAIO)
- Deelnemerscommunicatie
- Raamwerk balansbeheer

Daarnaast diende zich onverwacht de Covid-19-pandemie aan. Het toezicht heeft zich daardoor ook gericht op hoe het bestuur in deze crisis de beheerste bedrijfsvoering heeft gewaarborgd.

Vergaderingen

De RvT vergaderde in 2020 acht keer, waarvan vier keer met het bestuur. Daarnaast is er maandelijks een bilateraal overleg tussen de voorzitters van RvT en SPH-bestuur, en overleggen individuele leden van de RvT tussentijds met individuele bestuurders. Er is ook overleg geweest met sleutelfunctiehouders. Naast de benoemde speerpunten is een belangrijk gespreksonderwerp de strategieontwikkeling van het fonds geweest. Bespreking van de verschillende onderwerpen heeft zo veel mogelijk plaatsgevonden aan de hand van inleidingen en/of presentaties en door het bestuur

ingebrachte dilemma's. Naar aanleiding van het jaarwerk 2019 is ook met de accountant en de certificerend actuaaris overlegd. Er is een keer overlegd met DNB; op verzoek van de toezichthouder vindt jaarlijks een zogenaamd jaar-gesprek plaats. Er is een keer overlegd met het VO over de verantwoording van de RvT.

Goedkeuring besluiten

De RvT heeft zijn goedkeuring gegeven aan voorgenomen besluiten van het bestuur ten aanzien van het internal audit-plan 2020-2022, het jaarverslag 2019, de statutenwijziging in verband met de toetreding van de huisartsen in opleiding per 1 januari 2021. Ook heeft de RvT ingestemd met de herbenoeming van de heer Bram Stegeman als bestuurslid, aan de hand van het eerder goedgekeurde profiel.

Eigen functioneren

Permanente educatie en het eigen functioneren zijn belangrijk voor de RvT. De leden hebben in 2020 individueel verschillende relevante conferenties en seminars bijgewoond. Als gevolg van de Covid-19-pandemie is de geplande zelfevaluatie 2020 pas begin 2021 uitgevoerd. De RvT voert jaarlijks een zelfevaluatie uit, waarvan eens in de drie jaar onder begeleiding van een onafhankelijke, derde partij. Dat was dit keer. De conclusies en aanbevelingen zijn besproken en overgenomen door de RvT. De kern is dat de RvT het toezicht op de relatie met het bestuur nog verder wil uitwerken en verbeteren.

Bevindingen en aanbevelingen

Opvolging aanbevelingen 2019

In de aanbevelingen 2019 is aandacht van het bestuur gevraagd voor de volgende onderwerpen:

- Evaluatie van de opzet en werking van IORP II en van de werking van de commissiestructuur
- In de assetallocatie expliciet rekeninghouden met inflatie
- Bij de implementatie van het MVB-beleid oog houden voor de steeds verder schuivende ambitie binnen de sector door ook de relatieve voortgang te bewaken
- Opstellen van een raamwerk in de beheersing van de niet-financiële risico's
- Transparantie en uitlegbaarheid van de belangenafweging bij het wijzigen van de pensioenregeling

Deze onderwerpen worden toegelicht bij onderstaande thema's, net als onze bevindingen bij de speerpunten 2020.

Covid-19-pandemie

In het eerste kwartaal heeft de Covid-19-pandemie geleid tot de inwerkingstelling van de noodprocedure. De RvT heeft geconstateerd dat het bestuur en de organisatie adequate maatregelen hebben genomen waardoor de continuïteit binnen het bestuur, het bestuursbureau en de partijen waaraan wordt uitbesteed, is gewaarborgd. Daarnaast zijn ook maatregelen ingesteld voor herbalancering van de beleggingen en het aanbieden van betalingsregelingen aan deelnemers. Later in het jaar heeft het bestuur deze opzet geëvalueerd. De RvT heeft geconstateerd dat het bestuur voortvarend te werk is gegaan en complimenteert het bestuur met deze werkwijze.

Algemeen beleid

De RvT vindt het van belang dat het bestuur als uitvoerder van de pensioenregeling een visie heeft op hoe het de regeling toekomstbestendig kan vormgeven. Hierbij moet het bestuur transparant en expliciet maken welke uitgangspunten het hanteert en wat de onderliggende filosofie is. Het bestuur heeft het concept strategisch plan met de RvT besproken. Gegeven de toenemende complexiteit en activiteiten binnen verschillende projecten, heeft de RvT aangegeven het van belang te vinden om aandacht te blijven hebben voor de consequenties van de strategie voor het bestuursmodel. Ook heeft de RvT aangegeven dat het beheersen van de kosten per deelnemer, nadrukkelijker onderdeel behoort te zijn van de strategie. De RvT adviseert het bestuur hierop scherp te blijven sturen.

De nieuwe pensioenregeling heeft veel aandacht gevraagd van het bestuur. De RvT heeft in 2019 aangegeven dat transparantie en uitlegbaarheid van de belangenafweging bij het wijzigen van de pensioenregeling belangrijke speerpunten zijn in het toezicht. De RvT en het bestuur hebben dit meermaals besproken. Wij constateren dat het bestuur en de vergadering van afgevaardigden (VvA) van de beroepspensioenvereniging huisartsen (BPV) goed hebben overlegd over de nieuwe regeling.

Het bestuur heeft in zijn regie op dit buitengewoon complexe proces voortdurend oog gehouden voor evenwichtige belangenafweging en draagvlak.

Tot slot is de RvT verheugd te constateren dat het per 1 januari 2021 opnemen van de deelnemers uit pensioenfonds HAI O goed is verlopen.

Governance

In het kader van het toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken binnen het fonds, beoordeelt de RvT onder andere of de (bestuurs-)structuur van het fonds bijdraagt aan goede besturing. Ook beoordeelt de RvT of de bestuurders,

individueel én als geheel, geschikt zijn voor hun taak. Bestuurders moeten elkaar aanvullen en diversiteit weerspiegelen. De RvT beoordeelt tevens ook de inrichting en werking van de sleutelfuncties, van de beleidsadviescommissies en de relatie met het VO. Na de hervorming van het VO verwacht de RvT een professionalisering van de gesprekken tussen bestuur en VO. De inrichting van de sleutelfuncties en commissiestructuur zal in 2021 eerst door het bestuur worden geëvalueerd. Dit was een aanbeveling van de RvT uit 2019.

De RvT oordeelt positief over de besturing als geheel. Ook heeft de RvT geconstateerd dat alle sleutelfuncties in opzet, bestaan en werking zijn ingericht. Daarbij plaatst de RvT de kanttekening dat de werking van de interne auditfunctie nog niet volledig is waargenomen door het beperkte aantal audits dat gedurende 2020 heeft plaatsgevonden. De RvT vraagt om een analyse van de kosten van de gehele bestuursketen, inclusief de RvT, en over mogelijke kansen om die verder te reduceren.

De RvT vindt dat de relatie met het bestuur verder kan worden geprofessionaliseerd. De RvT en het bestuur hebben aandachtspunten in de samenwerking besproken en geven daar samen vervolg aan in 2021. De verbeterpunten in de samenwerking liggen op het vlak van verwachtingemanagement, het respecteren van elkaars rollen en open communicatie. De RvT heeft geconstateerd dat er een uitgebreide inventarisatie is gemaakt inzake de naleving van de Code Pensioenfonds, leidend tot een beperkt aantal aanscherpingen en actualisaties.

Al met al constateert de RvT dat het bestuur zijn taken en verantwoordelijkheden over 2020 met zorgvuldige en evenwichtige afweging van belangen heeft vervuld.

Het bestuur heeft aangegeven dat het stappen onderneemt om de effectiviteit te vergroten met als eerste stap een mandaat voor operationele zaken op basis van het strategisch beleid voor de beleidsadviescommissie balansbeheer en beleggingen (BCBB) en de afdeling balansbeheer en beleggingen van het bestuursbureau. De RvT ziet dit als een positieve ontwikkeling. De RvT adviseert bij het maken van het geschiktheidsjaarplan en de evaluatie van het governancemodel expliciet te blijven kijken naar de ontwikkeling van bestuurlijke competenties en relevante kennis, en de noodzakelijke samenstelling en grootte van het bestuur. De door het bestuur ingezette evaluatie van het bestuursmodel kan hier handvatten voor bieden.

Risicomanagement

We hebben geconstateerd dat het bestuur een cultuur waarborgt die risicobewustzijn stimuleert, de organisatie daarop heeft ingericht en er in de bedrijfsvoering expliciet

aandacht aan besteedt. In 2019 heeft de RvT geconstateerd dat het raamwerk voor de beheersing van niet-financiële risico's nog aandacht behoeft. In 2020 zijn hiertoe stappen ondernomen. De RvT heeft kennisgenomen van de eigen risicobeoordeling (ERB) en de vastgestelde risicobereidheid van de niet-financiële risico's.

Evenwichtige belangenafweging

De RvT ziet, op basis van de verslaggeving en documentatie binnen het fonds, dat het bestuur bij het nemen van beleidsbeslissingen de belangen van de diverse betrokkenen op een evenwichtige wijze afweegt. Wel constateren we dat, door de toenemende complexiteit binnen de wereld van pensioenfondsen alsmede de diversiteit van de deelnemers, het bieden van transparantie en uitlegbaarheid een uitdaging vormen. Dit heeft de aandacht van het bestuur. De RvT moedigt het bestuur aan hier continu feedback op te blijven vragen.

Uitbesteding en Informatietechnologie

We achten het van belang dat het bestuur in control is ten aanzien van de uitbestede processen. Daarbij is het belangrijk dat het bestuur een duidelijk visie heeft, zorgvuldig is in de keuze voor partijen en adviseurs en zicht houdt op de kosten. In 2020 hebben we het proces gevolgd rondom het overstappen naar een nieuw pensioenplatform, het aangaan van de letter of intent en het opstellen van het transitie- en implementatieplan. We hebben geconstateerd dat het bestuur in dit besluitvormingsproces adequaat en zorgvuldig alle risico's heeft afgewogen.

Wij zijn verheugd dat de verwachte kosten per deelnemer aanzienlijk zullen dalen zonder dat daarbij concessies worden gedaan aan de beoogde kwaliteit. We zien de transitie naar een nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie als een zeer uitdagend en complex traject dat we nauwlettend volgen.

Het bestuur heeft aangegeven, mede op basis van een IT-self assessment, het IT-beleid verder vorm te geven en de IT-controlraamwerken over de verschillende uitvoeringsorganisaties te harmoniseren. Wij zien dit, mede in het licht van de transitie, als een goede stap om in control te blijven van de uitbestede processen.

Balansbeheer en beleggingen

In 2019 heeft de RvT aanbevolen in het raamwerk expliciet rekening te houden met inflatie. Het bestuur heeft bij de doorontwikkeling van het raamwerk hierover besloten niet meer of minder risico te nemen dan nodig is om de reële ambitie te behalen. Wij zijn van mening dat het bestuur hier een goed proces heeft gevolgd, met een juist oog voor risico's en ambitie.

Het MVB-beleid is verder geïmplementeerd en publiekelijk gedeeld via de [website](#). In 2019 heeft de RvT aanbevolen oog te houden voor de steeds verder schuivende ambitie binnen de sector door ook de relatieve voortgang te bewaken. Deze aanbeveling geldt doorlopend. De RvT heeft kennisgenomen van de plannen om beleid en thema's verder te concretiseren, waarbij het bestuur in 2021 meer beleggingscategorieën zal voorzien van ESG-criteria of drempels. Ook vragen wij aandacht voor het periodiek blijven meten van de duurzaamheidswensen van de deelnemers. De ideeën en wensen hierover evolueren namelijk snel in de samenleving. Wij zien dat het bestuur daar aandacht voor heeft.

Financiële opzet

De RvT heeft meermaals gesproken met het bestuur over de nieuwe premieregeling met een stabiel uitkeringscollectief en, daarna, de impact van het Pensioenakkoord.

Daarnaast is het toeslagbeleid een belangrijk element in de huidige regeling. De RvT is van mening dat het bestuur een goede stap heeft gezet door een toeslagperspectief te formuleren dat beter past bij de gewijzigde marktomstandigheden. Hiermee wordt meer duidelijkheid gegeven aan de deelnemers. Wij kunnen ons ook vinden in het besluit de premie niet te wijzigen en de rekenrente te verlagen ten behoeve van een robuuste financiering van het normpensioen.

Communicatie

We hebben regelmatig gesproken met het bestuur over de communicatie met deelnemers en ook over de hulp die het fonds de BPV geboden heeft bij het communiceren over de nieuwe regeling. Net als het bestuur vinden wij goede communicatie cruciaal voor het fonds en de deelnemers. Hierbij hoort ook het inzetten van instrumenten, zoals een deelnemersonderzoek, om te kunnen bepalen wat passend is. Ook moet het fonds gebruikmaken van verschillende communicatievormen en -middelen om te voorzien in een diversiteit aan deelnemersbehoeften. Naar ons oordeel heeft het bestuur dit adequaat gedaan.

Speerpunten 2021

De speerpunten in het toezicht over 2021 zijn mede gebaseerd op verwachte ontwikkelingen op middellangere termijn en op onze bevindingen in het toezicht over 2020. Voor 2021 zijn onze speerpunten de volgende

- De toekomstige governance, naar aanleiding van de strategie en het voorsorteren op toekomstige wijzigingen in het bestuur. Wij letten daarbij op efficiëntie, slagkracht, beschikbare kennis en competenties, en draagvlak van de

governancestructuur. De governance betreft met name RvT, bestuur, commissies, directie en bestuursbureau.

- De transitie naar het nieuwe pensioenadministratieplatform
- Pensioenregeling 2.0 en het Pensioenakkoord.

De speerpunten zijn afgestemd met het bestuur.

Tot slot merken wij op dat ondanks de Covid-19-pandemie de inzet en flexibiliteit van het bestuur, de medewerkers op het bestuursbureau en alle dienstenorganisaties ertoe hebben geleid dat het werk professioneel is uitgevoerd. Wij hebben er dan ook vertrouwen in dat het fonds toekomstige uitdagingen op passende wijze het hoofd kan bieden.

Driebergen, april 2021

Diane Griffioen
Margreet Haandrikman
Tjark Tjin-A-Tsoi (*voorzitter*)

11.4 Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft kennisgenomen van het verslag en van de bevindingen en aanbevelingen. Het is verheugd over het uitgesproken oordeel en kan zich vinden in de gedane aanbevelingen.

De raad vraagt het bestuur in het kader van de strategie van het fonds aandacht voor een toekomstbestendig bestuursmodel en voor kostenbeheersing. Uitwerking van het in 2020 vastgestelde strategisch plan is een van de bestuurlijke speerpunten in 2021; beide aspecten maken daar deel van uit. Niet alleen de evaluatie van het huidige bestuursmodel maar ook de governance van het fonds in brede zin wordt daarbij betrokken, waaronder de inrichting van de sleutelfuncties.

Ook kostenbeheersing en –verlaging zijn expliciete doelen van de nieuwe strategie. Iedere euro die we uitgeven aan kosten kunnen we niet besteden aan het pensioen van onze deelnemers. We blijven daarom kritisch kijken naar de kosten in relatie tot de opbrengsten. Het bestuur hanteert daarbij een integrale visie; zowel de bestuursketen alsook de kosten van het bestuursbureau en de uitbestedingen worden daarbij betrokken.

Goed pensioenfondsbestuur en een transparante, evenwichtige belangenafweging zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het bestuur maakt graag gebruik van het aanbod zich daarop te laten challengen door de RvT.

In 2021 krijgen de transitie naar een nieuw pensioenuitvoeringsplatform en de overgang naar een nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie hun beslag. Het bestuur zal de raad over de voortgang van beide trajecten blijven informeren en zo nodig dilemma's delen. Dat geldt ook voor ontwikkeling en implementatie van het MVB-beleid, waarbij het bestuur oog zal blijven houden voor de wensen van de deelnemers. In zijn algemeenheid hecht het bestuur aan een goede communicatie tussen het fonds en zijn deelnemers zodat zij goed zijn voorbereid op hun financiële situatie, nu en in de toekomst. Communicatie met deelnemers over het wijzigen van de pensioenregeling is een van de prioriteiten in 2021.

Tot slot vertrouwt het bestuur op een voortzetting van de prettige samenwerking. Het werkt graag in het nieuwe verslagjaar samen met de raad aan de aandachtspunten die uit de gehouden zelfevaluaties naar voren zijn gekomen.

Bijlage: Personalia
per 31 december 2020

Bijlage: Personalia per 31 december 2020

Bestuur

	<i>Functie</i>	<i>Zittingsduur</i>
Bram (B.) Stegeman (1958)	Voorzitter	2 ^e termijn t/m 31 augustus 2024
Hein (H.J.) Schreuder (1955)	Secretaris	3 ^e termijn t/m 31 december 2023
Edwin (E.T.) de Vaal (1972)	Penningmeester	1 ^e termijn t/m 31 maart 2022
Thom (T.R.M.Q.) Enneking (1944)	Lid	2 ^e termijn t/m 31 december 2022
Christine (C.A.) Lindeboom (1977)	Lid	1 ^e termijn t/m 31 maart 2022
Alfred (A.M.H.) Slager (1967)	Lid/extern deskundige	3 ^e termijn t/m 31 maart 2023
Marie-Laurence (M.L.) van der Steen-Jacquet (1975)	Lid/externe deskundige	1 ^e termijn t/m 31 augustus 2023

Bestuursbureau

Alex (A.V.) de Waal	Directeur
---------------------	-----------

Nevenfuncties bestuur en directeur bestuursbureau

Thom (T.R.M.Q.) Enneking	- Gepensioneerd huisarts
Christine (C.A.) Lindeboom	- Huisarts
Hein (H.J.) Schreuder	- Huisarts
Alfred (A.M.H.) Slager	- TIAS School for Business and Society, hoogleraar
	- Pensioenfonds SNS Reaal, extern lid beleggingscommissie
	- Pensioenfonds PME, extern adviseur commissie balans- en vermogensbeheer
	- Pensioenfonds PGB, lid Raad van Toezicht
	- Pensioenfonds Mars, lid Raad van Toezicht
	- Monitoringcommissie IMVB, lid
	- Pensioenfonds Rail & OV, extern lid Vermogensbeheer en Balanscommissie
Marie-Laurence (M.L.) van der Steen-Jacquet	- Bedrijfspensioenfonds Zoetwaren, voorzitter Raad van Toezicht
	- Stichting ASKO, lid Raad van Toezicht
Bram (B.) Stegeman	- Huisarts
	- Stichting Eerstelijnscentrum Maarssenbroek (ELMC), voorzitter
	- Pensioenfederatie, lid federatiebestuur
	- Bestuur Pensioen & Management, lid Raad van Advies
Edwin (E.T.) de Vaal	- Huisarts

Nevenfuncties directeur bestuursbureau

Alex (A.V.) de Waal	- MatchingLink, adviseur
---------------------	--------------------------

Raad van Toezicht

	<i>Functie</i>	<i>Zittingsduur</i>
Tjark (T.B.P.M.) Tjin-A-Tsoi (1966)	Voorzitter	1 ^e termijn t/m 30 juni 2022
Diane (D.) Griffioen (1971)	Aandachtsgebieden: Balansmanagement en Vermogensbeheer	1 ^e termijn t/m 30 juni 2022
Margreet (G.M.) Haandrikman (1965)	Aandachtsgebieden: Governance, Risicomanagement, Compliance en Juridische zaken	1 ^e termijn t/m 30 juni 2022

Raad van Toezicht

Tjark (T.B.P.M.) Tjin-A-Tsoi

Diane (D.) Griffioen

Margreet (G.M.) Haandrikman

Hoofdfunctie

Voorzitter Raad van Bestuur Sanquin

Hoofd beleggingsbeleid

pensioenfonds ABP

Onafhankelijk toezichthouder

Nevenfuncties

- Stichting ICT Uitvoeringsorganisatie (ICTU), voorzitter
- Koninklijke Marechaussee, lid Raad van Nesteliers
- UvA Institute of Advanced Studys (IAS), lid Board of Trustees
- Maatschappelijke Alliantie, lid Raad van Advies
- Hivos Triodos Fonds, lid Raad van Toezicht
- Monuta Holding N.V., lid Raad van Commissarissen en lid Audit- en renumeratiecommissie
- NSI NV, lid Raad van Commissarissen en voorzitter Auditcommissie
- Scildon N.V. en Waard Verzekeringen, lid Raad van Commissarissen en voorzitter Audit- en renumeratiecommissie
- Centramed, lid Raad van Commissarissen en lid Audit- en renumeratiecommissie
- De Onderlinge van 1979, voorzitter Raad van Commissarissen
- De Regenboog Groep, lid Raad van Commissarissen en voorzitter Auditcommissie

Verantwoordingsorgaan

Roeland (R.H.A.) van Vledder (1959)

Herber (H.E.) Barkema (1971)

Marloes (M.) Bosker-van Rossum (1980)

Bop (R.H.) Dijkstra (1955)

Dick (T.G.C.) Koster (1959)

Carlijn (C.J.M.) Laauwen (1963)

Peter (P.J.A.) van Liere (1957)

Jaap (J.L.M.) Schreuder (1946)

Marjon (M.A.H.) Vrouwenvelder (1965)

Paul (P.P.) van de Vijver (1954)

Voorzitter

Lid

Lid

Lid

Secretaris

Lid

Lid

Lid

Lid

Lid

1^e termijn t/m 28 februari 2023

1^e termijn t/m 31 augustus 2024

1^e termijn t/m 31 augustus 2024

1^e termijn t/m 31 augustus 2024

1^e termijn t/m 31 augustus 2024

1^e termijn t/m 31 augustus 2024

1^e termijn t/m 31 augustus 2024

1^e termijn t/m 31 augustus 2024

1^e termijn t/m 31 augustus 2024

1^e termijn t/m 31 augustus 2024

Beleidsadviescommissie Balansbeheer en Beleggingen (BCBB)

Alfred (A.M.H.) Slager

Christine (C.A.) Lindeboom

Anne (A.) Gram

Jeroen (L.J.) van der Put

Voorzitter

Lid

Externe deskundige

Externe deskundige

Beleidsadviescommissie Pensioenen en Communicatie (BCPC)

Hein (H.J.) Schreuder	Voorzitter
Edwin (E.T.) de Vaal	Lid
Annemarie (A.) van Hekken	Externe deskundige
Jeroen (J.H.H.) Tuijp	Externe deskundige

Beleidsadviescommissie Risicomanagement en Compliance (BCRC)

Marie-Laurence (M.L.) van der Steen-Jacquet	Voorzitter
Thom (T.R.M.Q.) Enneking	Lid
Dennis (W.M.F.) Bams	Externe deskundige
Cor (C.H.) Broekhuizen	Externe deskundige

Beleidsadviescommissie Audit en Governance (BCAG)

Hans (J.H.M.) Janssen Daalen	Voorzitter / externe deskundige
Monica (M.H.C.) Vervark	Externe deskundige

Sluitfuncties

	Houder	Vervuller
Actuariële functie	Rajish (R.K.) Sagoenie	Milliman
Interne auditfunctie	Monica (M.H.C.) Vervark-Straathof	BDO
Risicobeheerfunctie	Marie-Laurence (M.L.) van der Steen-Jacquet	Cardano

Geschillencommissie

Peter (P.M.) van der Zanden	Voorzitter
Hein (H.J.W.) van Gemert AAG	Actuaris
Rolf (R.) Pekelharing	Huisarts
Jordy (J.R.) Hurenkamp	Griffier

Onafhankelijke accountant

Marc (M.) van Luijk	Deloitte Accountants
---------------------	----------------------

Certificerend actuaris

Rajish (R.K.) Sagoenie	Milliman Pensioenen
------------------------	---------------------

Adviseur actuaris

Rien (M.A.J.) van der Linden	PGGM
Hans (J.C.) Staring	PGGM

JAARREKENING

12.1. Balans (na bestemming saldo baten en lasten)

Balans per 31 december 2020 (in mln €)	Toelichting	2020	2019
Activa			
Beleggingen voor risico pensioenfonds	13.3.1		
Vastgoedbeleggingen		875	1.061
Aandelen		2.852	2.994
Vastrentende waarden		8.084	7.274
Derivaten		649	329
Overige beleggingen		456	428
		12.916	12.086
Vorderingen en overlopende activa	13.3.2	21	40
Overige activa	13.3.3	10	18
Totaal activa		12.947	12.144
Passiva			
Eigen vermogen *)	13.3.4		
Bestemmingsreserve		1.465	1.720
Solvabiliteitsreserve		1.423	1.417
		2.888	3.137
Technische voorzieningen *)	13.3.5		
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds		9.377	8.644
Schulden en overlopende passiva			
Derivaten voor risico pensioenfonds	13.3.1	89	64
Overige schulden en overlopende passiva	13.3.6	593	299
Totaal passiva		12.947	12.144
*) Vermogenspositie			
Eigen vermogen	13.3.4	2.888	3.137
Voorziening pensioenverplichtingen	13.3.5	9.377	8.644
Pensioenvermogen		12.265	11.781

12.2. Staat van baten en lasten

<i>Staat van baten en lasten over 2020 (in mln €)</i>	<i>Toelichting</i>	2020	2019
Baten			
Premiebijdragen	13.4.1	200	190
Inkomende waardeoverdrachten		5	12
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	13.4.2	652	1.665
Totaal		857	1.867
Lasten			
Pensioenuitkeringen	13.4.3	360	352
Uitgaande waardeoverdrachten		0	0
Pensioenuitvoeringskosten	13.4.4	13	11
Mutaties in de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds			
• pensioenopbouw		165	131
• toeslagverlening		136	180
• rentetoevoeging		-28	-19
• onttrekking voor pensioenuitkeringen		-358	-351
• onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten		-9	-9
• wijziging markttrente		894	901
• saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten		5	14
• aanpassing overlevingsgrondslagen		-100	-
• aanpassing overige actuariële grondslagen		34	-
• overige wijzigingen		-6	-25
Totaal		1.106	1.185
Saldo van baten en lasten		-249	682

Toelichting

Bestemming van het saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten is verwerkt in de bestemmingsreserve.

12.3. Kasstroomoverzicht

(in mln €)	2020	2019
Kasstroom uit pensioenuitvoeringsactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen	196	185
Ontvangen waardeoverdrachten	4	13
Ontvangen uitkeringen voor rekening en risico van derden	38	38
Betaalde uitkeringen voor rekening en risico van derden	-38	-38
Betaalde pensioenuitkeringen	-355	-348
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-11	-12
Totaal kasstroom uit pensioenuitvoeringsactiviteiten	-166	-162
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	9.333	4.664
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	198	244
Aankopen beleggingen	-9.684	-5.302
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-21	-14
Mutaties collateral management	314	190
Overige mutaties	9	72
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	149	-146
Netto-kasstroom	-17	-308
Saldo liquide middelen 1 januari (pensioenkas)	18	9
Saldo liquide middelen 1 januari (vermogensbeheerkas)	47	364
Saldo geldmiddelen 1 januari	65	373
Saldo liquide middelen 31 december (pensioenkas)	10	18
Saldo geldmiddelen 31 december (vermogensbeheerkas)	38	47
Saldo geldmiddelen 31 december	48	65
Mutatie geldmiddelen	-17	-308

13. Toelichting op de jaarrekening

13. Toelichting op de jaarrekening

13.1. Inleiding

Het doel van Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen, statutair gevestigd te Utrecht, hierna 'het fonds', is het voorzien in pensioen voor huisartsen en nabestaanden volgens de in de pensioenregeling te stellen regels.

13.1.1. Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de

Jaarverslaggeving. Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar. Het bestuur heeft op 15 juni 2020 de jaarrekening 2020 opgemaakt.

13.2. Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

13.2.1. Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld in euro's. Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op actuele waarde. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Vergelijking met vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar, tenzij anders is toegelicht bij de grondslagen. Zie ook de paragraaf inzake Schattingen en veronderstellingen.

13.2.2. Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

Bij de bepaling van de Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds is rekening gehouden met

de meest recente actuariële grondslagen en de verwachte toekomstige sterftetrend. De daadwerkelijke ontwikkeling van de sterftetrend kan hiervan afwijken. In 2020 heeft een herziening van de schatting plaatsgevonden voor de voorziening pensioenverplichtingen. Dit betreft de overgang naar de in september 2020 gepubliceerde prognosetafel AG 2020 (voorheen AG prognosetafel 2018), kostenopslag en fondsspecifieke ervaringssterfte. De wijzigingen van deze actuariële grondslagen hebben per saldo een verlagend effect op de voorziening pensioenverplichtingen van € 66 miljoen. Zie 12.3.5 voor een nadere uiteenzetting. In 2019 hebben geen schattingswijzigingen plaatsgevonden.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek beoordeeld.

Herzelingen van schattingen worden opgenomen:

- in de periode waarin de schatting wordt herzien, als de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of
- in de periode van herziening en toekomstige perioden, als de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

13.2.3. Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een

uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat (nagenoeg) alle toekomstige economische voordelen en (nagenoeg) alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post 'Nog af te wikkelen transacties'. Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

13.2.4. Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen als sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden ook gesaldeerd opgenomen.

13.2.5. Waardering

Bijna alle activa en enkele passiva van SPH betreffen financiële instrumenten. Financiële instrumenten worden op het moment van verkrijging gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs: de reële waarde van het actief of de verplichting, vermeerderd met de transactiekosten. Daarna worden financiële activa en financiële verplichtingen op het volgende waarderingmoment gewaardeerd tegen reële waarde, tenzij anders vermeld.

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen

goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid zijn en die onafhankelijk van elkaar zijn. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de transacties niet in het kader van executie of liquidatie worden uitgevoerd.

De verplichtingen hebben voornamelijk betrekking op de 'Voorziening pensioenverplichtingen' die wordt gewaardeerd tegen reële waarde. De reële waarde betreft de contante waarde van de nominaal opgebouwde pensioenrechten. Bij de bepaling van de voorziening worden de actuariële bestandsgrondslagen gehanteerd. Voor de disconteringsvoet wordt uitgegaan van de nominale rentetermijnstructuur per balansdatum zoals die door DNB wordt gepubliceerd.

13.2.6. Dekkingsgraden

De beleidsdekkingsgraad wordt, conform de regels van het Financieel Toetsingskader, vastgesteld als het gemiddelde van de twaalf actuele dekkingsgraden op de maandeinden. De actuele dekkingsgraden gedurende het jaar worden bepaald op basis van de in de betreffende maand door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur en de overige waarderinggrondslagen per die datum. Per einde jaar worden de in deze jaarrekening beschreven grondslagen gebruikt. De actuele dekkingsgraad wordt berekend uit de aanwezige solvabiliteit en technische voorzieningen voor risico fonds. De wettelijk voorgeschreven waarde van de reële dekkingsgraad is de verhouding tussen de huidige beleidsdekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad waarbij volledig toekomstbestendig met prijsinflatie geïndexeerd kan worden.

13.2.7. Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten verwerkt in de beleggingsresultaten die in de 'Staat van baten en lasten' zijn opgenomen.

13.2.8. Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen actuele waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum.

<i>Wisselkoersen ultimo jaar van de belangrijkste valuta t.o.v. € 1</i>	2020	2019	2018	2017	2016
Amerikaanse dollar	1,2236	1,1225	1,1432	1,2008	1,0548
Britse pond	0,8951	0,8474	0,8975	0,8877	0,8536
Japanse yen	126,3255	121,9877	125,4207	135,2701	123,0208
Zwitserse franc	1,0816	1,087	1,1269	1,1702	1,072
Australische dollar	1,5856	1,5969	1,6238	1,5353	1,4566

13.2.9. Beleggingen voor risico pensioenfondsen

Algemeen

In overeenstemming met de Wet verplichte beroeps-pensioenregeling zijn beleggingen gewaardeerd op marktwaarde. Onder marktwaarde wordt de actuele of reële waarde verstaan. Slechts indien de actuele waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs. Participaties in beleggingsinstellingen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen, worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde vastgoedbeleggingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde vastgoedbeleggingen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde welke is bepaald op (verwachte) intrinsieke waarde op basis van laatst beschikbare jaarrekeningen, c.q. schattingen door de fundmanager of gebaseerd op door onafhankelijke deskundigen jaarlijks verrichte taxaties. Indien daartoe aanleiding is, wordt bij de waardering rekening gehouden met de feitelijke verhuursituatie, renovatie-activiteiten en kosten als gevolg van belastinglatenties. Resultaten door wijziging in reële waarde zijn in de 'Staat van baten en lasten' verantwoord.

Aandelenbeleggingen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. De actuele waarde van niet-beursgenoteerde aandelen, private equity en participaties in beleggingsfondsen is bepaald op benaderde beurswaarde.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd op de per balansdatum geldende beurskoersen, verhoogd met de lopende rente. Indien vastrentende waarden of participaties in beleggingsinstellingen niet-beursgenoteerd zijn, vindt waardebeoordeling plaats op basis van de geschatte toekomstige nettokasstromen (rente en aflossingen) die uit de beleggingen

zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de geldende markttrenten en rekening houdend met het risicoprofiel (kredietrisico; oninbaarheid) en de looptijd.

Geldmarktbeleggingen

Het saldo van de bankrekeningen en geldmarktinstrumenten op naam van PGGM Vermogensbeheer B.V. wordt gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde het aandeel van SPH in de reële waarden van de financiële instrumenten die PGGM Vermogensbeheer B.V. aanhoudt voor rekening en risico van haar opdrachtgevers. De beleggingen in liquiditeitsfondsen zijn gewaardeerd op reële waarde.

Derivaten

Derivaten zijn gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen, verhoogd met de lopende rente. Indien een derivatenpositie negatief is, wordt het bedrag onder de schulden verantwoord.

Overige beleggingen

Dit betreft beleggingen via participaties in hedgefondsen en infrastructuurfondsen. De beleggingen in hedgefondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde. Niet-beursgenoteerde infrastructuurbeleggingen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde welke is bepaald op (verwachte) intrinsieke waarde op basis van laatst beschikbare jaarrekeningen, c.q. schattingen door de fundmanager of gebaseerd op door onafhankelijke deskundigen jaarlijks verrichte taxaties. Resultaten door wijziging in reële waarde zijn in de 'Staat van baten en lasten' verantwoord.

Securities lending

Het fonds is begin 2012 gestopt met actieve deelname aan een securities lending programma, waarbij bepaalde effecten voor een korte periode worden uitgeleend aan andere marktpartijen. Wel vindt nog securities lending plaats in een aantal beleggingsfondsen waarin SPH participeert.

13.2.10. Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden opgenomen

tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde. Voor zover noodzakelijk is een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht. Hieronder zijn mede begrepen de belegde middelen uit hoofde van ontvangen contante zekerheden. Deze post is onder 'Af te wikkelen beleggingstransacties' gepresenteerd.

13.2.11. Overige activa

Banktegoeden worden gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde de nominale waarde.

Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas- en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan 12 maanden hebben. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingen worden gepresenteerd als geldmarktbelegging onder de beleggingen.

13.2.12. Eigen vermogen

Bestemmingsreserve

Dit betreft het voor voorwaardelijke toekomstige toeslagverlening en alle andere resultaten beschikbare vermogen.

Solvabiliteitsreserve

Dit betreft een reserve bestemd voor het ondervangen van beleggings- en verzekeringsrisico's (vereist eigen vermogen). Deze reserve is gebaseerd op de door de wetgever vastgestelde standaardmethode.

13.2.13. Technische voorzieningen

De VPV wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van prudente actuariële grondslagen en de markttrente.

Bij de berekening van de VPV is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken en rechten. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten worden verhoogd. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening inbegrepen. Bij de berekening van de VPV wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de verwachte toekomstige premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid. Deze wordt vermeerderd met 50% van de in

het boekjaar ontvangen netto-premie ter dekking van de in het boekjaar ontstane, maar nog niet gemelde schaden.

Bij de berekening van de voorziening voor arbeidsongeschiktheidspensioen wordt rekening gehouden met ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen vermeerderd met de in het boekjaar en vorig boekjaar ontvangen premies ter dekking van de ontstane, maar nog niet gemelde schaden.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van, voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in levensverwachting.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- Markttrente: gebaseerd op de nominale zero-coupon rentetermijnstructuur ultimo berekeningsjaar zoals gepubliceerd door DNB.
- Overlevingstafel AG-prognosetafel 2020 met een fondsspecifieke correctie van de sterftetekansen o.b.v. het ervaringssterftemodel 2020 van Willis Towers Watson (2019: AG prognosetafel 2018 met een fondsspecifieke correctie op de sterftetekansen SPH 2018). Hierbij is geen rekening gehouden met een eventuele afwijking in verband met COVID-19.
- Tarief onbepaalde partnersysteem voor actieve en gewezen deelnemers met partner.
- Voor nog niet ingegaan partnerpensioen is aangenomen dat de vrouwelijke partner drie jaar jonger is dan de verzekerde man en de mannelijke partner drie jaar ouder dan de verzekerde vrouw.
- Het partnerpensioen is gebaseerd op opbouw.
- Voor het latente wezenpensioen is met ingang van 2016 een voorziening opgenomen op basis van de verwachte toekomstige wezenpensioenuitkeringen uit hoofde van de opgebouwde pensioenaanspraken. Eventuele schades worden uit de premie gedekt.
- Kostenopslag ter grootte van 2,6% (2019: 2,25%) van de totale VPV in verband met toekomstige administratie- en excassokosten. Hierbij is ook rekening gehouden met uitbetalingskosten uit hoofde van uitkeringen van keuzeverzekeraars.

13.2.14. Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

13.2.15. Premiebijdragen

De premiebijdragen worden ten gunste van het resultaat gebracht in de periode waarin de daarmee samenhangende pensioenaanspraken worden opgebouwd.

13.2.16. Beleggingsresultaten

De beleggingsresultaten worden ten gunste of ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarop zij betrekking hebben. Hierop worden de kosten van vermogensbeheer in mindering gebracht. Onder de directe beleggingsresultaten zijn vooral dividend en rente opgenomen. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling, waarbij rekening wordt gehouden met niet-terugvorderbare dividendbelasting. Resultaten uit beleggingen in beleggingsfondsen worden verantwoord als indirecte beleggingsresultaten. De kosten van vermogensbeheer van

indirecte beleggingen zijn al in mindering gebracht op de indirecte beleggingsresultaten.

13.2.17. Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen worden in de 'Staat van baten en lasten' opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

13.2.18. Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten worden in de 'Staat van baten en lasten' opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

De pensioenuitvoeringskosten worden gemaakt voor vermogensbeheer- en pensioenbeheeractiviteiten. Jaarlijks wordt een deel van de pensioenuitvoeringskosten op basis van directe kosten dan wel naar rato toegerekend aan vermogensbeheer activiteiten en in het beleggingsrendement verwerkt.

Mutaties in de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

13.2.19. Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot ouderdomspensioen en partnerpensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van pensioenaanspraken plaatsvindt. De verplichtingen met betrekking tot nabestaandenpensioen, arbeidsongeschiktheidspensioen en premieovername bij arbeidsongeschiktheid worden opgenomen in de periode waarin zij ontstaan.

13.2.20. Toeslagverlening

De verhoging van de technische voorzieningen uit hoofde van indexering wordt in de 'Staat van baten en lasten' opgenomen op het moment waarop de toezegging wordt gedaan.

13.2.21. Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur van interbancaire swaps op balansdatum (met een UFR voor de langere looptijden). Aan de technische voorziening wordt een rente van 0,324% onttrokken (2019: 0,235% onttrokken) op basis van de éénjaarsrente op de interbancaire swapmarkt primo verslaggevingsperiode.

13.2.22. Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval wordt ten gunste van de 'Staat van baten en lasten'

gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

13.2.23. Wijziging marktrente

De wijziging marktrente op balansdatum als gevolg van wijzigingen in de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur wordt in de 'Staat van baten en lasten' opgenomen.

13.2.24. Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Het saldo van de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten wordt toegerekend aan de periode waarop zij betrekking heeft.

13.2.25. Aanpassing actuariële grondslagen pensioenregeling

De mutatie van de voorziening als gevolg van aanpassing van actuariële grondslagen in het verslagjaar wordt in de 'Staat van baten en lasten' opgenomen.

13.2.26. Overige mutaties

De overige mutaties worden toegekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

13.2.27. Mutatie technische voorzieningen

Mutatie in de voorziening heeft betrekking op indexering,

rentetoevoeging, onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten, wijziging marktrente en overige mutaties.

13.2.28. Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij

als zodanig gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten, beleggingsactiviteiten en overige activiteiten. Bij de aankopen en verkopen van beleggingen zijn de FX Forwards ten bedrage van € 26.685 mio niet meegenomen. Het saldo liquide middelen ultimo boekjaar is het saldo uit hoofde van pensioen- en vermogensbeheeractiviteiten.

13.3. Toelichting op de balans

13.3.1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

Het verloop van de post beleggingen, gesplitst naar beleggingscategorie, is als volgt:

Verloop beleggingen naar beleggingscategorie

2020 (in mln €)	Stand per 31 december 2019	Aankopen/verstrekkingen	Verkopen/aflossingen	Overige mutaties	Waarde verandering	Stand per 31 december 2020
Vastgoedbeleggingen	1.061	73	-177	-	-82	875
Aandelen	2.994	1.983	-2.079	-	-46	2.852
Vastrentende waarden	5.566	4.231	-3.017	-	172	6.952
Overige beleggingen	428	24	-3	-	7	456
Subtotaal	10.049	6.311	-5.276	-	51	11.135
Geldmarktbeleggingen	1.708					1.132
Derivaten activa	329					649
Totaal beleggingen activa	12.086					12.916
Derivaten passiva*	-64					-89
Totaal	12.022					12.827

2019 (in mln €)	Stand per 31 december 2018	Aankopen/verstrekkingen	Verkopen/aflossingen	Overige mutaties	Waarde verandering	Stand per 31 december 2019
Vastgoedbeleggingen	932	68	-73	4	130	1.061
Aandelen	2.035	640	-231	-4	554	2.994
Vastrentende waarden	5.883	1.456	-2.305	-	532	5.566
Overige beleggingen	349	81	-65	-	63	428
Subtotaal	9.199	2.245	-2.674	0	1.279	10.049
Geldmarktbeleggingen	1.079					1.708
Derivaten activa	93					329
Totaal beleggingen activa	10.371					12.086
Derivaten passiva*	-32					-64
Totaal	10.339					12.022

* Dit betreft derivaten met een negatieve marktwaarde ultimo jaar, die separaat in de jaarrekening dienen te worden opgenomen.

De totale beleggingsportefeuille is in 2020 met € 805 miljoen gestegen door per saldo aankopen en positieve waardeveranderingen op de beleggingen.

Vastgoedbeleggingen

Het zwaartepunt van de vastgoedportefeuille ligt in de regio's Europa en Verenigde Staten.

Aandelen

Het investering in de totale portefeuille is toegenomen als gevolg van de positieve aandelenontwikkeling.

Vastrentende waarden

transacties binnen de obligaties en leningen worden veroorzaakt door benchmarkbijstellingen. Onder de vastrentende waarden zijn eveneens geldmarktbeleggingen in de vorm van banktegoeden in rekening courant en beleggingen in liquiditeitsfondsen opgenomen.

Overige beleggingen

De overige beleggingen bestaan uit beleggingen in hedgefondsen en infrastructuur. De allocatie is in het verslagjaar in overeenstemming met het beleggingsbeleid verder afgebouwd. Gedurende het verslagjaar is het belang in infrastructuur gelijk gebleven.

Derivaten

De derivaten bestaan uit rente-, valuta- en aandenderivaten. De waardering van deze derivaten is sterk afhankelijk van ontwikkelingen in rentes en valuta's.

Schattingen en oordelen

Zoals vermeld in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn de beleggingen van het fonds nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen actuele waarde per balansdatum. Als er geen directe marktnotering beschikbaar is, is het in het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de actuele waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en -schulden, geldt dat de boekwaarde de actuele waarde benadert als gevolg van het korte termijn karakter van de vorderingen en schulden.

De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de actuele waarde. Schattingen van de actuele waarde zijn een momentopname, gebaseerd op de marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Deze schattingen zijn per definitie subjectief, bevatten onzekerheden en vergen significante oordeelsvorming (bijvoorbeeld over de rentestand, volatiliteit en kasstromen). De waardering kan daarom niet met precisie worden vastgesteld. Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van het fonds kan gebruik worden gemaakt van afgeleide marktnoteringen. Echter, bepaalde financiële instrumenten zijn gewaardeerd door gebruik te maken van waarderingssystemen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten. Wegens de hiermee gepaard gaande onzekerheden zijn specifiek voor niet-beursgenoteerde beleggingen aanvullende controles uitgevoerd.

Voor niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen die onderdeel zijn van de beleggingscategorieën aandelen, vastrentende waarden, vastgoedbeleggingen en overige beleggingen (hedgefondsen) zijn de waarderingen vastgesteld op basis van de 'beste inschatting' opgaven per balansdatum van de fondsmanager van het beleggingsfonds, omdat een door een externe accountant goedgekeurde jaarrekening nog niet beschikbaar was. Om een goede inschatting te kunnen maken van de juistheid van deze 'beste inschatting' is een vergelijking gemaakt tussen de 'beste inschatting' opgave over 2019 en de jaarrekening 2019 van het betreffende fonds. Het hiermee verkregen inzicht heeft niet tot aanpassingen van de waarderingssystematiek ultimo 2020 geleid. Daarnaast zijn alle 'beste inschatting' opgaven van de fondsmanager beoordeeld op de algemene marktontwikkelingen.

De gebruikte waarderingssystematiek voor niet-beursgenoteerde derivaten (swaps) is getoetst met vergelijkbare financiële instrumenten.

Wijze van waardebeoordeling

In nevenstaande tabel is een overzicht opgenomen van de boekwaarde onderscheiden naar de verschillende waarderingmethoden afhankelijk van de beschikbaarheid van objectieve gegevens.

Per 31 december 2020 (in mln €)	Toelichting	Directe markt-noteringen	Afgeleide markt-noteringen	Waarderingsmodellen en technieken	Totaal
Vastgoedbeleggingen	13.3.1.1	90	-	785	875
Aandelenbeleggingen	13.3.1.2	2.851	-	1	2.852
Vastrentende waarden	13.3.1.3	5.351	1.845	888	8.084
Derivaten	13.3.1.4	-	649	-	649
Overige beleggingen	13.3.1.5	-	3	453	456
Totaal beleggingen activa		8.292	2.497	2.127	12.916
Derivaten	13.3.1.4	-	-89	-	-89
Totaal		8.292	2.408	2.127	12.827

Per 31 december 2019 (in mln €)	Toelichting	Directe markt-noteringen	Afgeleide markt-noteringen	Waarderingsmodellen en technieken	Totaal
Vastgoedbeleggingen	13.3.1.1	258	-	803	1.061
Aandelenbeleggingen	13.3.1.2	2.992	-	2	2.994
Vastrentende waarden	13.3.1.3	5.025	1.661	588	7.274
Derivaten	13.3.1.4	-	329	-	329
Overige beleggingen	13.3.1.5	-	4	424	428
Totaal beleggingen activa		8.275	1.994	1.817	12.086
Derivaten	13.3.1.4	-	-64	-	-64
Totaal		8.275	1.930	1.817	12.022

13.3.1.1. Vastgoedbeleggingen

De samenstelling van de post 'Vastgoedbeleggingen' is als volgt:

(in mln €)	2020		2019	
Direct vastgoed	691	78,90%	711	67,00%
Indirect vastgoed beleggingsfondsen	95	10,90%	92	8,70%
Indirect vastgoed aandelen	89	10,20%	258	24,30%
Totaal	875	100,00%	1.061	100,00%

Toelichting

Onder vastgoed worden indirecte beleggingen via deelnemingen, joint ventures en participaties in beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde vastgoedfondsen verantwoord. De volgende toelichtingen zijn voor deze beleggingsfondsen op basis van 'look through' tot stand gekomen.

Vastgoed naar regio

(in mln €)	2020		2019	
Europa	318	36,40%	326	30,70%
Noord-Amerika	332	37,90%	478	45,10%
Global	-	-	13	1,20%
Asia Pacific	171	19,50%	176	16,60%
Australasia	8	0,90%	12	1,10%
Opkomende markten	46	5,30%	56	5,30%
Totaal	875	100,00%	1.061	100,00%

Niet beursgenoteerd vastgoed naar sector

(in mln €)	2020		2019	
Kantoren	59	6,70%	62	5,90%
Winkels	128	14,60%	152	14,30%
Woningen	136	15,60%	129	12,10%
Industrieel vastgoed	209	23,90%	185	17,50%
Diversen	148	16,90%	174	16,40%
Overig	10	1,10%	9	0,80%
Participaties in vastgoedmaatschappijen	185	21,20%	350	33,0%
Totaal	875	100,00%	1.061	100,00%

13.3.1.2. Aandelen beleggingen

De samenstelling van de post 'Aandelen' is volgt:

(in mln €)	2020	2019
Zelfstandig beursgenoteerde aandelen	2.851	2.992
Private equity	1	2
Totaal	2.852	2.994

Toelichting

Onder aandelen zijn beursgenoteerde aandelen en participaties of aandelen in niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen, die overwegend in beursgenoteerde aandelen beleggen, verantwoord. Onder private equity zijn indirecte beleggingen via fondsen in durfkapitaal en overnames verantwoord.

Aandelen naar regio

(in mln €)	2020		2019	
Europa	537	18,80%	503	16,80%
Noord-Amerika	1.422	49,90%	1.506	50,30%
Global	1	0%	2	0,10%
Asia Pacific	288	10,10%	301	10,0%
Australasia	53	1,90%	57	1,90%
Opkomende markten	551	19,30%	625	20,90%
Totaal	2.852	100,00%	2.994	100,00%

Aandelen naar sector

(in mln €)	2020		2019	
Beleggingsinstellingen	-	-	-	-
Financiële dienstverlening	431	15,10%	516	17,20%
Nijverheid en industrie	805	28,20%	645	21,50%
Handel	670	23,50%	538	18,00%
Overige dienstverlening	901	31,60%	1.042	34,80%
Diversen	45	1,60%	253	8,50%
Totaal	2.852	100,00%	2.994	100,00%

13.3.1.3. Vastrentende waarden

De samenstelling van de post 'Vastrentende waarden' is volgt:

(in mln €)	2020	2019
Staatsobligaties	4.043	3.353
Bedrijfsobligaties	1.260	1.612
Hypotheke	4043	588
Kortlopende vorderingen op banken	889	-
Overige	14	13
Subtotaal Obligaties en leningen	6.952	5.566
Geldmarktbeleggingen	1.132	1.708
Totaal	8.084	7.274

Toelichting

Onder obligaties zijn beursgenoteerde obligaties en participaties of aandelen in niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen, die overwegend in beursgenoteerde obligaties beleggen, verantwoord. In de post 'Geldmarkt-beleggingen' zijn begrepen het saldo van bankrekeningen en geldmarktinstrumenten.

Vastrentende waarden naar sector

(in mln €)	2020		2019	
Nederlandse overheidsinstellingen	1.050	15,10%	528	9,50%
Buitenlandse overheidsinstellingen	2.994	43,10%	2.825	50,70%
Financiële instellingen	1.948	28,00%	954	17,10%
Handel- en industriële bedrijven	417	6,00%	760	13,70%
Andere instellingen	543	7,80%	499	9,00%
Totaal	5.566	100,00%	5.566	100,00%

Vastrentende waarden naar regio

(in mln €)	2020		2019	
Volwassen markten	6.483	93,30%	4.959	89,20%
Opkomende markten	469	6,70%	607	10,80%
Totaal	6.952	100,00%	5.566	100,00%

Geldmarktbeleggingen

(in mln €)	2020	2019
Banktegoeden in rekening-courant	38	47
Liquiditeitsfondsen	1.094	1.661
Totaal	1.132	1.708

Toelichting

Van banktegoeden in rekening-courant staat een bedrag van €24,4 miljoen (2019: €26,3 miljoen) niet ter vrije beschikking. Dit betreft saldi op margin accounts die worden aangehouden in verband met futureposities.

13.3.1.4. Derivaten

Derivaten worden ingezet uit hoofde van het beleggingsbeleid. Op strategisch niveau worden deze gebruikt om het valutarenterisico deels af te dekken. Daarnaast worden met futurecontracten en/of met swaps strategische portefeuilles ingenomen bij aandelen, vastrentende waarden en commodities teneinde allocatie te verkrijgen naar de strategische benchmark.

Derivatenposities per 31 december

2020 (in mln €)	Contract omvang	Marktwaaarde derivaten activa	Marktwaaarde derivaten passiva	Totale marktwaaarde
Valutaderivaten	2.801	60	-5	55
Rentederivaten	2.375	589	-84	505
Commodityderivaten				
Futures	-5	-	-	-
Stand per 31 december 2020		649	-89	560

2019 (in mln €)	Contract omvang	Marktwaaarde derivaten activa	Marktwaaarde derivaten passiva	Totale marktwaaarde
Valutaderivaten	3.170	35	-18	17
Rentederivaten	2.245	294	-46	248
Commodityderivaten	-	-	-	-
Futures	19	-	-	-
Stand per 31 december 2019		329	-64	265

Toelichting

De in bovenstaande tabel genoemde 'contractomvang' geeft per derivatenproduct de nominale waarde (exposure) weer. In de kolommen 'marktwaaarde derivaten activa en passiva' worden de derivaten weergegeven zoals deze op de balans zijn opgenomen.

In de categorie grondstoffen maakt SPH uitsluitend gebruik van derivaten waarbij de ingenomen positie (exposure) wordt afgedekt met een gereserveerde cashpositie. De marktwaaarde van de categorie commodities is derhalve onder derivaten opgenomen. De benodigde 'cash-backing' om leverage te vermijden is opgenomen onder geldmarktbeleggingen.

De contractomvang van de futures is per saldo € 5 miljoen negatief, voornamelijk in zijn geheel bestaande uit rentefutures.

13.3.1.5. Overige beleggingen

Overige beleggingen

(in mln €)	2020	2019
Infrastructuur	453	424
Hedgefondsen	3	4
Totaal	456	428

Toelichting

Onder infrastructuur worden indirecte beleggingen via deelnemingen, joint ventures en participaties in niet-beursgenoteerde infrastructuurfondsen verantwoord.

Gezien de juridische en operationele structuur van de portefeuillemanagers van een tweetal fund of hedgefonds beschikt SPH over twee beleggingsfondsen op de Kaaimaneilanden (Mesirow V Domtoren Fund Ltd en Prisma Domtoren Fund Ltd). SPH streeft hiermee geen fiscale doelen na. Op basis van het karakter van deze beleggingsfondsen worden ze verantwoord in de beleggingscategorie 'Hedgefondsen'.

13.3.2. Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overige activa

(in mln €)	2020	2019
Vordering op deelnemers	4	4
Vorderingen uit hoofde van beleggingen	16	35
Overige vorderingen	1	1
Totaal	21	40

Toelichting

Alle vorderingen en overlopende activa hebben een verwachte resterende looptijd van korter dan één jaar.

Vorderingen uit hoofde van beleggingen

(in mln €)	2020	2019
Af te wikkelen beleggingstransacties	6	2
Vordering uit hoofde van collateral management	-	-
Te vorderen dividenden	5	5
Te vorderen bronbelastingen	5	3
Overige vorderingen en overlopende activa	-	25
Totaal	16	35

13.3.3. Overige activa

Overige activa

(in mln €)	2020	2019
Liquide middelen	10	18
Totaal	10	18

Toelichting

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen, die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn.

13.3.4. Eigen vermogen

Eigen vermogen

(in mln €)	Bestemmings-reserve	Solvabiliteits-reserve	Totaal
Stand per 31 december 2019	1.720	1.417	3.137
Wijziging solvabiliteitsreserve	-6	6	-
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-249	-	-249
Stand per 31 december 2020	1.465	1.423	2.888

(in mln €)	Bestemmings-reserve	Solvabiliteits-reserve	Totaal
Stand per 31 december 2018	1.183	1.272	2.455
Wijziging solvabiliteitsreserve	-145	145	-
Uit bestemming saldo van baten en lasten	682	-	682
Stand per 31 december 2019	1.720	1.417	3.137

Toelichting

Het stichtingskapitaal bedraagt € 45,38.

De solvabiliteitsreserve is gebaseerd op de door de wetgever vastgestelde standaardmethode. De ultimo 2020 berekende buffer valt hoger uit dan de solvabiliteitsreserve ultimo 2019. Het verschil ad € 6 miljoen is onttrokken aan de bestemmingsreserve.

Solvabiliteit

De FTK-regelgeving stelt eisen aan berekeningen van vereist en minimaal vereist eigen vermogen om inzicht te geven in de solvabiliteit van een pensioenfonds.

De berekeningen van de solvabiliteit geven de volgende cijfers, waarin de technische voorzieningen zijn opgenomen.

Solvabiliteit

(in mln €)	2020	2019
Minimaal vereist vermogen	9.803	9.026
Vereist vermogen	10.800	10.061
Aanwezig (pensioen)vermogen	12.265	11.781

Toelichting

Dit wordt toegelicht in paragraaf 12.3.7. De solvabiliteit per balansdatum wordt door de certificerend actuaaris toereikend genoemd.

13.3.5. Technische voorzieningen

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

Met de toepassing van het FTK worden uitsluitend onvoorwaardelijke pensioentoezeggingen als voorziening opgenomen. Het deel van de voorziening dat bestemd is voor de toekomstige welvaartsvastheidsbescherming is opgenomen in de bestemmingsreserve.

Mutatieoverzicht voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

(in mln €)	2020	2019
Stand 1 januari	8.644	7.822
Pensioenopbouw	165	131
Toeslagverlening	136	180
Rentetoevoeging	-28	-19
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-358	-351
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-9	-9
Wijziging marktrente	894	901
Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten	5	14
Aanpassing overlevingsgrondslagen	-100	-
Aanpassing overige actuariële grondslagen	34	-
Overige wijzigingen	-6	-25
Stand 31 december	9.377	8.644

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is de actuariel berekende waarde van de opbouw bij deelneming opgenomen op basis van de DNB-rentetermijnstructuur voor toevoeging aan de VPV (conform kostendeekkende premie). Dit is het effect op de VPV van de in het verslagjaar opgebouwde nominale aanspraken op ouderdomspensioen en partnerpensioen alsmede de risicodekkingen voor arbeidsongeschiktheid en (tijdelijke) nabestaandenpensioenen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele inkomensontwikkeling.

Toeslagverlening

SPH streeft ernaar om de pensioenrechten en de pensioenaanspraken de inkomensontwikkeling te laten volgen, conform hetgeen daarover vastgelegd is in de pensioenregeling en ABTN. Het streven is om de op 1 januari opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten aan te passen met de toeslagcoëfficiënt plus een extra verhoging van 2,25%. Uitgangspunt voor het vaststellen van de zogenoemde toeslagcoëfficiënt (voorheen aanpassingscoëfficiënt) is de stijging van het CBS-indexcijfer voor de overheid. Deze ontwikkeling wordt getoetst aan de ontwikkeling van de winst uit onderneming van de huisarts. De som van de toeslagcoëfficiënt en de extra verhoging wordt de geambieerde verhoging genoemd. Of en in welke mate het bestuur de geambieerde verhoging of toeslag toekent, hangt af van de financiële positie van het pensioenfonds op 30 september. Het bestuur beslist hier jaarlijks over. SPH stelt de toeslag in beginsel vast op basis van de 'Balansbeheer-staffel' tenzij de wettelijke randvoorwaarde van toekomstbestendige indexering (artikel 15, lid 3 en 4 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen), of het fiscale kader, beperkend is.

De totale toeslag over 2020 bedraagt 1,41% (2019: 2,00%). Het tijdelijk aanvullend partnerpensioen dat is ingegaan, wordt jaarlijks per 1 januari verhoogd met 2,00%, tot een maximum van het gezamenlijke bedrag van 8/7 maal de nominale ANW-uitkering op 1 juli van het voorafgaande kalenderjaar verhoogd met de vakantiewetuitkering. Het extra aanvullend wezenpensioen dat is ingegaan, wordt jaarlijks per 1 januari verhoogd met 2,00% tot respectievelijk een maximum van 50% voor een wees en 100% voor een volle wees van het gezamenlijke bedrag van 8/7 maal de nominale ANW-uitkering op 1 juli van het voorafgaande kalenderjaar verhoogd met de vakantiewetuitkering. Het arbeidsongeschiktheidspensioen kent een gegarandeerde toeslag van 2%. Aanspraken en rechten uit waardeoverdracht kennen een gegarandeerde toeslag van 3,75% of 2,25%. Bij de bepaling van de VPV wordt hiermee rekening gehouden, afhankelijk of de overdrachtsdatum voor of na 1 januari 2015 ligt.

Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen

Rentetoevoeging aan de VPV in 2020 vindt plaats op basis van de voorgeschreven éénjaarsrente uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 31 december 2019 (DNB-RTS) van -0,324% per 1 januari 2020 (per 1 januari 2019: -0,235%). Door de negatieve rente is sprake van een afname van de VPV.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de VPV. De onder dit hoofd opgenomen afname van de VPV betreft het bedrag van de verwachte uitbetaling van de pensioenen in de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (excassokosten) worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de VPV. De onder dit hoofd opgenomen afname van de VPV betreft het bedrag dat vrij is gekomen ten behoeve van de uitbetalingskosten van de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de VPV herrekend door toepassing van de actuele DNB-RTS. De bijbehorende gewogen rekenrente bedraagt 0,09% ultimo 2020 (ultimo 2019: 0,62%). Het effect van de verandering van de DNB-RTS wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten

Het fonds heeft zoals bekend voornamelijk te maken met inkomende waardeoverdrachten. De ontvangen overdrachtswaarden waren in 2020 lager dan de benodigde toevoeging aan de VPV. Het resultaat ontstaat door het verschil in grondslagen (overlevingstafels en rekenrente) die van toepassing zijn bij de berekening van de waardeoverdrachten (wettelijke grondslagen) en de grondslagen die van toepassing zijn bij de berekening van de VPV.

Aanpassing overlevingsgrondslagen

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte en langlevens met werkelijke waarnemingen zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van het fonds. Deze beoordeling

leverde in 2020 de wijziging van de overlevingsgrondslagen op. Bij het vaststellen van de VPV per 31 december 2020 is rekening gehouden met de AG-prognosetafel 2020 en met een fondsspecifieke correctie van de sterftekansen op basis van het ervaringssterftemodel 2020 van Willis Towers Watson voor zowel verzekerden als nabestaanden (31 december 2019: AG-prognosetafel 2018 en met een fondsspecifieke correctie van de sterftekansen op basis van het ervaringssterftemodel 2018 van Willis Towers Watson voor zowel verzekerden als nabestaanden).

Aanpassing overige actuariële grondslagenoverlevingsgrondslagen

Bij het grondslagenonderzoek 2021, uitgevoerd in 2020, is de opslag voor toekomstige uitvoeringskosten onderzocht. In de bestuursvergadering van 26 november 2020 heeft het bestuur besloten om de opslag voor toekomstige uitvoeringskosten ultimo 2020 te verhogen van 2,25% naar 2,6%. Deze verhoging van de opslag heeft geresulteerd in een verhoging van de VPV met € 34,2 miljoen.

Overige wijzigingen

<i>(in mln €)</i>	2020	2019
Resultaat overlevingskansen (kort- en langlevens)	-2	1
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	2	3
Resultaat op uitruil	1	1
Mutatie voorziening arbeidsongeschiktheidspensioen	1	-
Resultaat op conversie, vervroeging en uitstel	-4	2
Wijziging grondslagen flexibiliseringsfactoren	-	-27
Overige mutaties	-4	-5
Totaal	-6	-25

Resultaat overlevingskansen (lang- en kortlevens)

Langlevensrisico

Op de pensioenvormen (ouderdomspensioen, ingegaan partnerpensioen en ingegaan tijdelijk aanvullend partnerpensioen) waarbij een uitkering alleen kan plaatsvinden zolang de hoofdverzekerde in leven is, wordt langlevensrisico gelopen. Onder de risicopremie langlevens wordt verstaan het maximale verlies dat op kan treden indien er in een boekjaar geen overlijdensgevallen plaatsvinden. In de voorziening wordt namelijk (door middel van sterftekansen) rekening gehouden met een verwacht aantal overlijdensgevallen.

Kortlevensrisico

Op de pensioenvormen (latent partnerpensioen, tijdelijk aanvullend partnerpensioen en wezenpensioen) waarbij de uitkering ingaat op het moment dat de hoofdverzekerde overlijdt, wordt kortlevensrisico gelopen. Onder risicopremie kortlevens wordt verstaan de maximale winst die optreedt indien er in een boekjaar geen overlijdensgevallen plaatsvinden. In de voorziening wordt namelijk (door middel van sterftekansen) rekening gehouden met een verwacht aantal overlijdensgevallen. Daarnaast bevat de

kostendekkende premie een component voor dekking van het nabestaandenpensioen bij overlijden waarvoor nog geen VPV is opgebouwd. Deze is beschikbaar voor financiering van het ingaande nabestaandenpensioen.

Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid

Het resultaat op premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is het saldo van de ontvangen netto premies voor het arbeidsongeschiktheidsrisico en de toe- en afname van de voorziening door nieuwe premieovername respectievelijk na beëindiging van premieovername door overlijden of reactivering.

Resultaat op uitruil

Als gevolg van een verschil tussen de gehanteerde grondslagen (overlevingstafels, toekomstige toeslag en rekenrente) bij de reglementair vastgelegde uitruilfactoren en de factoren op basis van de grondslagen die gehanteerd worden bij de bepaling van de VPV ontstaat een resultaat op uitruil.

Mutatie voorziening arbeidsongeschiktheidspensioen

Het resultaat op arbeidsongeschiktheidspensioen is het saldo van de ontvangen premies voor het arbeidsongeschiktheidspensioen en de toename van de voorziening door nieuwe

ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen respectievelijk de afname na beëindiging van arbeidsongeschiktheidspensioenen door overlijden of reactivering. In 2020 is het aantal deelnemers met een recht op een arbeidsongeschiktheidspensioen met 4 deelnemers toegenomen. Daarmee komt het totaal aantal op 8 deelnemers (2019: 4 deelnemers).

Resultaat op conversie, vervroeging en uitstel

Als gevolg van een verschil tussen de gehanteerde grondslagen (overlevingstafels, toekomstige toeslag en rekenrente) bij de reglementair vastgelegde flexibiliseringsfactoren en de factoren op basis van de grondslagen die worden gehanteerd bij de bepaling van de VPV, ontstaat een resultaat op conversie, vervroeging en uitstel. Voor verwachte toekomstige winsten en verliezen wordt tot eind 2020 een voorziening aangehouden. Met ingang van 2021 worden de flexibiliseringsfactoren vastgesteld op basis van de grondslagen van de VPV, met als gevolg de verlaging van de VPV toekomstig verlies conversie en vervroeging voor de nieuwe inkoop. In 2020 is het resultaat:

- Positief beïnvloed door het saldo van de resultaten bij pensioneren op conversie, vervroeging en uitstel (afname voorziening circa € 3,6 miljoen; 2019: afname circa € 0,3 miljoen).
- Positief beïnvloed door de afname van de voorziening

wegens inkoop (circa € 66 duizend; 2019: negatief door toename van circa € 3,3 miljoen).

- Positief beïnvloed door de afname van de voorziening als gevolg van de wijziging van de parameters vervroeging en conversie (circa € 0,3 miljoen; 2019: afname circa € 1,0 miljoen).

Wijziging grondslagen flexibiliseringsfactoren

De grondslagen (toekomstige jaarlijkse verhogingen en rekenrente) bij de individuele vervroeging en conversie sluiten niet aan bij de grondslagen die gehanteerd worden bij de bepaling van de VPV. Hierdoor ontstaat een negatief resultaat op individuele vervroeging en conversie. Hiervoor heeft SPH tot eind 2020 een voorziening aangehouden.

In de bestuursvergadering van 19 december 2019 heeft het bestuur besloten om de grondslagen voor de flexibiliseringsfactoren met ingang van 2021 zo veel mogelijk gelijk te trekken met de VPV-grondslagen. Bij de berekening van de technische voorziening, de voorziening voor verlies op vervroeging en conversie ultimo 2019, is hiermee rekening gehouden.

Technische voorzieningen naar categorie deelnemers

(in mln €)	2020	2019
Actieve deelnemers	3.042	2.799
Gewezen deelnemers	862	710
Pensioengerechtigden	5.214	4.927
Netto pensioenverplichtingen	9.118	8.436
Toekomstige kosten uitvoering pensioenregeling	259	208
Totaal	9.377	8.644

Toelichting

De verdeling naar categorie deelnemers ultimo 2019 is nagenoeg gelijk aan de verdeling ultimo 2019. Het percentage pensioengerechtigden nam met 1 procentpunt af ten gunste van het percentage gewezen deelnemers. Bij de bepaling van de VPV is rekening gehouden met uitbetalingskosten uit hoofde van uitkeringen van keuzeverzekeraars. Deze zijn opgenomen onder "Toekomstige kosten uitvoering pensioenregeling".

13.3.6. Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden

(in mln €)	2020	2019
Verplichtingen uit hoofde van beleggingen	581	288
Belastingen en premies sociale verzekeringen	11	10
Overige schulden	1	1
Totaal	593	299

Toelichting

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Verplichtingen uit hoofde van beleggingen

(in mln €)	2020	2019
Af te wikkelen beleggingstransacties	9	5
Schulden uit hoofde van collateral management	572	283
Overige schulden en overlopende passiva	-	-
Totaal	581	288

13.3.7. Risicobeheer

SPH wordt zoals elk pensioenfonds bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan, geconfronteerd met risico's. Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten voor zover dit passend is binnen het beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden. Het fonds gebruikt derivaten onder andere om de verschillende vormen van marktrisico af te dekken. De belangrijkste derivaten die worden gebruikt zijn:

- Futures
- Valutatermijncontracten
- Renteswaps
- Grondstoffencontracten.

Eén van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt doordat altijd met onderpand wordt gewerkt. Daarnaast worden alleen transacties aangegaan met bekende partijen.

De belangrijkste risicogebieden die op de uitvoering van het fondsbeleid van invloed zijn, worden hierna beschreven.

Solvabiliteitsrisico

Het solvabiliteitsrisico is het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen die door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor eventuele verhoging van opgebouwde pensioenrechten en -aanspraken. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenrechten en -aanspraken moet verlagen.

Het surplus wordt berekend op basis van de FTK-regels en geeft inzicht in de hoogte van de aan te houden buffers. De ontwikkelingen in 2020 worden in onderstaande overzichten weergegeven. In 2020 zijn de dekkingsgraad en het surplus gedaald.

Dekkingsgraad

(In %)	2020	2019
Dekkingsgraad per 1 januari	136,3	131,4
Premieresultaat	-0,3	0,2
Uitkeringen	1,6	1,5
Toeslagverlening	-2,1	-3
Wijziging rekenrente	-12,8	-13,6
Beleggingsresultaat	8	21,6
Wijziging overlevingstafel	1,6	-
Overige*	-1,5	-1,8
Dekkingsgraad per 31 december	130,8	136,3

* Onder 'Overige' zijn onder andere opgenomen de vrijgevallen excassokosten over de uitkeringen, de wijziging van de voorziening toekomstig resultaat conversie en vervroeging, saldo inkomende waardeoverdrachten en resultaat kanssystemen.

Surplus op FTK-grondslagen

(in mln €)	2020	2019
Voorziening pensioenverplichtingen (FTK-waardering) (a)	9.377	8.644
Buffers		
S1 Renterisico	4	50
S2 Risico zakelijke waarden	1.049	1.043
S3 Valutarisico	299	312
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	490	463
S6 Verzekeringstechnisch risico	276	251
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheer risico	-	-
Diversificatie-effect	-695	-702
Totaal vereiste buffer, bepaald op basis van standaardmethode (b)	1.423	1.417
Vereist vermogen (a + b)	10.800	10.061
Aanwezig vermogen (totaal activa - schulden = pensioenvermogen)	12.265	11.781
Surplus	1.465	1.720

Toelichting

De berekening van de benodigde buffers is gebaseerd op de door de wetgever vastgestelde standaardmethode. Het uitgangspunt voor de berekening van de buffer is het dynamische beleggingsbeleid. Bij de bepaling van de totaal vereiste buffer is uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie. Bij het verzekeringstechnisch risico is geen rekening gehouden met een eventueel risico in verband met COVID-19. Hierbij is de allocatie afhankelijk van de economische dekkingsgraad. De belangrijkste verschillen tussen de solvabiliteit per jaareinde 2020 en de solvabiliteit per jaareinde 2019 zijn als volgt:

- Per jaareinde 2020 is het renterisico lager dan per jaareinde 2019. Dit wordt veroorzaakt door de daling van de nominale rentetermijnstructuur. De richtlijnen van DNB schrijven relatieve renteschokken voor. Hierdoor dalen de op te leggen renteschokken naarmate het niveau van de rentetermijnstructuur lager ligt. Daarnaast is de renteafdekking per eind 2020 hoger dan per eind 2019 waardoor meer renterisico afgedekt wordt en het renterisico lager is.
- Per jaareinde 2020 is het zakelijke waarden risico hoger dan per jaareinde 2019. Dit komt doordat de allocatie naar aandelenrisico categorieën gedaald is van 37,3% naar 35,0%. De allocatie is gewijzigd omdat de allocatie dekkingsgraadafhankelijk is.
- Per jaareinde 2020 is het valutarisico gedaald ten opzichte van jaareinde 2019. Dit komt voornamelijk door verschuivingen binnen de categorieën.

Als het pensioenfonds een gediversifieerde beleggingsportefeuille aanhoudt, mag het pensioenfonds de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico in het DNB-standaardmodel gelijkstellen aan 0%. Omdat bij SPH sprake is van een gediversifieerde beleggingsportefeuille, wordt in de bepaling van het VEV geen buffer voor dit risico aangehouden. Onder meer door de verstrekking van Standaard 3402- en Standaard 3000A-verklaringen met betrekking tot de beheersing van processen bij Vermogensbeheer en Pensioenbeheer wordt het operationeel risico gemanaged. In de bepaling van het VEV wordt geen buffer voor dit risico aangehouden. Op periodieke basis wordt het liquiditeitsrisico onderzocht met stressscenario's om na te gaan of dit risico het totale risicoprofiel van SPH beïnvloedt. Dit is niet het geval geweest.

Marktrisico (prijsrisico)

Prijsrisico is het risico van waardeveranderingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde waarbij waardeveranderingen direct in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico kan worden gemitigeerd door diversificatie.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de wisselkoers van de vreemde valuta verandert zodat de bezittingen van het fonds luidende in vreemde valuta in waarde afnemen. Omdat de verplichtingen van het fonds in euro's gelden en een belangrijk deel van de beleggingen in buitenlandse valuta, kan dit tot ongewenste effecten leiden.

Het strategische beleid van het fonds is erop gericht om de valutaposities in de belangrijkste valuta's af te dekken, te weten de Amerikaanse dollar (USD), het Britse pond (GBP) en de Japanse yen (JPY).

Vreemde valuta ultimo 2020

2020 (in mln €)	Voor afdekking	Valutaderivaten	Na afdekking
Amerikaanse dollar	2.585	1.848	737
Britse pond	199	202	-3
Japane yen	246	167	737
Australische dollar	130	130	0
Overige valuta's	1.383	386	997
Totaal	4.543	2.733	1.810

Toelichting

De waarde in dit overzicht is het totaal van de waarde van beleggingen, vorderingen, schulden en kasposities die in vreemde valuta door SPH worden gehouden.

Vreemde valuta ultimo 2019

2019 (in mln €)	Voor afdekking	Valutaderivaten	Na afdekking
Amerikaanse dollar	3.089	2.220	869
Britse pond	250	249	1
Japane yen	268	184	84
Australische dollar	130	131	-1
Overige valuta's	1.552	363	1.189
Totaal	5.289	3.147	2.142

Toelichting

Het gedeelte van de beleggingsportefeuille dat buiten de euro wordt belegd, bedraagt ultimo 2020 37,2% (2019: 59,5%) en hiervan is 60,2% (2019: 38,8%) afgedekt ten opzichte van de euro.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarde van de pensioenverplichtingen verandert als gevolg van wijzigingen in de markrente. De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. Dit is de maatstaf die weergeeft hoeveel procent de waarde verandert bij 1%-punt verandering van de rente. Het effect op de pensioenverplichtingen bij 1%-punt rentestijging is: -/-13,7%. Bij een 1%-punt rentedaling is het effect: +17,7%.

Duration

(in mln €)	Balanswaarde 2020	Duration 2020	Balanswaarde 2019	Duration 2019
Pensioenverplichtingen	9.377	15,5	8.644	14,8
Vastrentende waarden (excl. rentederivaten)	6.951	9,4	5.614	7,8
Vastrentende waarden (incl. rentederivaten)	7.456	15,92	5.714	13,49
Totale beleggingsportefeuille	12.789	10	11.869	8,6

Vastrentende waarden (obligaties en leningen) naar looptijd

(in mln €)	2020		2019	
Resterende looptijd < 1 jaar	838	12,10%	171	3,10%
Resterende looptijd > 1 < 5 jaar	1.754	25,20%	1.377	24,70%
Resterende looptijd > 5 jaar	4.360	62,70%	4.018	72,20%
Totaal	6.952	100,00%	5.566	100,00%

Toelichting

SPH dekt het renterisico van de pensioenverplichtingen gedeeltelijk af door middel van obligaties en rentederivaten. De kasstromen van de verplichtingen (en de rentehedge) worden afhankelijk van hun looptijd gewogen gegroepeerd in negen looptijdsegmenten: 5 jaar, 7 jaar, 10 jaar, 15 jaar, 20 jaar, 25 jaar, 30 jaar, 40 jaar en 50 jaar. De hoogte van de rente-afdekking van SPH wordt middels een staffel vastgesteld. Hierbij geldt dat bij stijgende rente de afdekking wordt verhoogd. Ultimo 2020 werd door SPH 68% (2019: 63%) van het renterisico strategisch afgedekt. Bij een rentedaling zal de waarde van de verplichtingen harder stijgen dan de waarde van de bezittingen, waardoor de dekkingsgraad daalt. Bij een rentestijging zal de dekkingsgraad toenemen.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat SPH in tijden van stress niet over voldoende liquide financiële middelen beschikt om te voldoen aan de betalingsverplichtingen. SPH monitort de verhouding tussen de liquiditeitsbehoefte en de beschikbare liquiditeit in een sterk negatief stressscenario. SPH heeft voldoende mogelijkheden om zijn liquiditeitspositie te vergroten. Hierdoor is SPH in staat om op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen, ook in tijden van stress. Naast de behoefte aan liquide middelen is ook de stuurbaarheid in het belegd vermogen van belang. Die

stuurbaarheid is gedefinieerd als de mate waarin de verschillende beleggingscategorieën binnen de strategische bandbreedtes blijven. SPH investeert een deel van het vermogen in illiquide beleggingen, die goed aansluiten bij het langetermijnkarakter van pensioenen. Om te voorkomen dat deze illiquide beleggingen de stuurbaarheid verminderen, wordt in het herbalanceringsbeleid expliciet rekening gehouden met de posities in illiquide beleggingen. Door genoemde beheersmaatregelen kan bij het bepalen van het vereist eigen vermogen de impact van dit risico als nihil worden verondersteld.

Concentratierisico

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen worden per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt.

Ultimo 2020 is bij beleggingen in Blackrock Institutional Euro Liquidity Fund (5,8%), Duitse (8,3%), Franse (8,0%), Nederlandse (8,2%), Oostenrijkse (2,3%), De Munt Nederlands Hypotheken Fonds (6,9%), PGGM (8,6%) sprake van beleggingen in een individuele tegenpartij groter dan 2% (2019: Duitse 6,6%, Nederlandse 4,5%, Franse 6,4%, Oostenrijkse 4,1%, Finse staatsobligaties 2,5%, De Munt Nederlands Hypotheken Fonds 5,0%, Blackrock Institutional Euro Liquidity Fund 14,2%, PGGM 9,6%).

Naast het risico van te veel concentratie van posities bij bepaalde debiteuren is er ook aandacht voor concentratierisico bij tegenpartijen waar Over The Counter (OTC) derivatenposities open staan. Er wordt gebruikgemaakt van acht tegenpartijen waarmee ISDA-overeenkomsten, en als onderdeel daarin een Credit Support Annex (CSA), zijn afgesloten. Openstaande OTC-derivatenposities worden zoveel mogelijk evenwichtig gespreid over meerdere tegenpartijen. Zie hierna ook de toelichting bij het kredietrisico.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die

obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst of marktpartijen waarmee OTC-derivatenposities worden aangegaan.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen, waarmee het fonds transacties is aangegaan, niet meer in staat zijn hun daaruit voortvloeiende financiële verplichtingen na te komen waardoor het fonds verliezen kan lijden. Beheersing vindt bij SPH plaats door:

- Het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft ten opzichte van het fonds;
- Het opvragen van zekerheden zoals onderpand (collateral) die de actuele marktwaarde overstijgen. Dit onderpand wordt zowel in obligaties met een minimale rating van AA als in liquiditeitsposities (euro of Amerikaanse dollar) ontvangen. Toetsing van de volledige dekking wordt dagelijks opnieuw uitgevoerd om onderdekking te voorkomen;
- Het beleggen in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied;
- Bij niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, wordt door het fonds enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand.

Naast het settlementrisico wordt ook dagelijks gekeken naar de kredietwaardigheid van debiteuren in de beleggingsportefeuille. In het volgende overzicht wordt de kredietwaardigheid van de debiteuren van de portefeuille vastrentende waarden weergegeven.

Obligaties (inclusief leningen)

(in mln €)	2020		2019	
AAA	3.003	43,20%	1.885	33,90%
AA	1.585	22,80%	1.570	28,20%
A	489	7,0%	561	10,10%
BBB	834	12,0%	887	15,90%
< BBB	452	6,50%	600	10,80%
Geen rating	589	8,50%	63	1,10%
Totaal	6.952	100,00%	5.566	100,00%

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's)

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens en van arbeidsongeschiktheid.

Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de VPV. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. SPH houdt bij de bepaling van de VPV rekening met de AG-prognosetafel 2020 met een fondsspecifieke sterftecorrectie (o.b.v. ervaringssterftequotienten Willis Towers Watson 2020). Bij het verzekeringstechnisch risico is geen rekening gehouden met een eventueel risico in verband met COVID-19. Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ('schadereserve'). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Bij de berekening van de voorziening voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit. Deze voorziening wordt berekend op basis van de contante waarde van de verwachte toekomstige premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid. Vervolgens wordt deze voorziening vermeerderd

met 50% van de in het boekjaar ontvangen netto premie ter dekking van in het boekjaar ontstane, maar nog niet gemelde schaden. Bij de berekening van de voorziening voor arbeidsongeschiktheidspensioenen wordt rekening gehouden met ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen. Deze voorziening wordt vermeerderd met de in het boekjaar en vorige boekjaar ontvangen premies ter dekking van de ontstane, maar nog niet gemelde schaden.

Operationeel risico

Operationeel risico betreft het risico dat ontstaat als gevolg van het falen of tekortschieten van processen, menselijke en technische tekortkomingen en onverwachte externe gebeurtenissen.

SPH heeft in de afgelopen jaren stappen gezet richting een meer volwassen risicomanagement. Onder meer door de ontvangst van Standaard ISAE3402- en Standaard ISAE 3000A-verklaringen met betrekking tot de beheersing van processen bij vermogensbeheer en pensioenbeheer wordt het financieel operationeel risico gemanaged. Daarom wordt bij het bepalen van het vereist eigen vermogen geen buffer voor dit risico aangehouden.

13.3.8. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Ontvangen en verstrekte zekerheden en garanties

Uit hoofde van beleggingstransacties in derivaten zijn door en aan SPH in 2020 zekerheden gesteld en ontvangen in de vorm van in onderpand ontvangen cash ter waarde van € 572,7 miljoen (2019: 282,9 miljoen).

Ten behoeve van Maatschap Overhorst is voor 2020 een bankgarantie afgegeven voor € 16.900 (2019: € 16.900).

Uit hoofde van beleggingstransacties in renteswaps zijn door SPH in 2020 zekerheden gesteld ter waarde van € 27,5 miljoen (2019: 27,5 miljoen).

Investeringsverplichtingen

Ten aanzien van beleggingen in infrastructuur bestaan nog investeringsverplichtingen tot een bedrag van € 141 miljoen (2019: € 166 miljoen). Met betrekking tot beleggingen in niet-beursgenoteerd vastgoed en hypotheeklen bestaan ultimo boekjaar geen investeringsverplichtingen (2019: nihil).

Langlopende contractuele verplichtingen

SPH heeft het coördinerend vermogensbeheer ondergebracht bij Achmea Investment Management (AIM). AIM coördineert de implementatie van het beleid en rapporteert daarover aan SPH. De contractuele verplichting bedraagt tot 1 april 2023 € 1,8 miljoen per jaar.

Het fonds is per 1 april 2013 met PGGM N.V. een uitbestedingsovereenkomst aangegaan voor de uitvoering van pensioenbeheer-, bestuursondersteuning- en vermogensbeheeractiviteiten voor een termijn van vijf jaar. Het contract voor pensioenbeheer en bestuursondersteuning is een doorlopend contract met een opzegtermijn van 12 maanden.

In 2020 is besloten alle pensioenbeheeractiviteiten, waaronder ook communicatie-activiteiten, vanaf 1 januari 2022 over te dragen aan APS.

Per 1 oktober 2018 is er een nieuw contract inzake het vermogensbeheer tussen SPH en PGGM met een onbepaalde looptijd en het contract eindigt wanneer SPH alle participaties heeft verkocht.

De financiële omvang van de uitbestedingsovereenkomst bedroeg € 9,1 miljoen in 2020. De verplichting inzake de uitbestedingsovereenkomst met PGGM N.V. is € 9,6 miljoen voor 2021.

SPH huurt haar kantoorruimte aan de Hoofdstraat 256 in Driebergen. Op basis van het tot 1 maart 2022 doorlopende huurcontract bedraagt de huurverplichting ultimo 2020 ca. € 0,02 miljoen.

Juridische procedures

In 2015 is tegen SPH, als oud-aandeelhouder, een vordering ingesteld van Amerikaanse curatoren en schuldeisers van een onderneming. SPH heeft in het verleden betreffende aandelen verkocht in een 'leveraged buy-out', waarna de onderneming failliet is gegaan. Deze zaak is in 2020 nog niet afgerond.

Er is bezwaar gemaakt tegen de btw-heffing en de Belastingdienst verzocht om de toepassing van een vrijstelling op grond van de criteria zoals die door het Europese Hof van Justitie zijn gesteld in de zogenaamde ATP-casus. De definitieve zienswijze van de Belastingdienst ten aanzien van dit bezwaar is ook in 2020 nog niet ontvangen.

13.4. Toelichting op de staat van baten en lasten

13.4.1. Premiebijdragen

Onderscheid kan worden gemaakt naar de volgende soorten premiebijdragen:

- feitelijke premie
- kostendekkende premie
- gedempte kostendekkende premie.

De feitelijke premie is de premie die bij de deelnemer in rekening wordt gebracht. De kostendekkende premie fungeert

als (wettelijk) ijkpunt bij de beoordeling van de feitelijke premie. In het FTK is het toegestaan om de kostendekkende premie te dempen. Het pensioenfonds heeft met ingang van 2016 gekozen voor een demping op basis van de 10-jaarsgemiddelde rente. In het kader van het FTK dienen deze premies te worden gepresenteerd.

Premiebijdrage

(in mln €)	2020	2019
Feitelijke premie	200	190
Kostendekkende premie	195	155
Gedempte kostendekkende premie	134	120

Feitelijke premie

(in mln €)	2020	2019
Normpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen	103	97
Premie voor bijdrage aan bestemmingsreserve	91	87
Opslag solvabiliteit	-	-
Premieovername bij arbeidsongeschiktheid	6	6
Totaal	200	190

Toelichting

De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord.

Kostendeekkende premie

(in mln €)	2020	2019
Actuarieel benodigde premie	165	131
Opslag kosten	3	3
Opslag solvabiliteit	27	21
Totaal	195	155

Gedempte kostendeekkende premie

(in mln €)	2020	2019
Actuarieel benodigde premie	112	101
Opslag kosten	3	3
Opslag solvabiliteit	19	16
Totaal	134	120

13.4.2. Beleggingsresultaten risico pensioenfondsen

Beleggingsresultaten 2020

(in mln €)	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogensbeheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	5	-82	0	-77
Aandelen	47	-46	-4	-3
Vastrentende waarden	122	173	-8	287
Derivaten	24	422	-6	440
Overige beleggingen	-	7	-2	5
Totale beleggingsresultaat 2020	198	474	-20	652

Beleggingsresultaten 2019

(in mln €)	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogensbeheer	Totaal
Vastgoedbeleggingen	11	129	0	140
Aandelen	73	554	-3	624
Vastrentende waarden	134	542	-3	673
Derivaten	26	145	0	171
Overige beleggingen	0	65	-8	57
Totale beleggingsresultaat 2019	244	1.435	-14	1.665

13.4.3. Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen

(in mln €)	2020	2019
Ouderdomspensioen	285	278
Nabestaandenpensioen (partnerpensioen)	70	69
Wezenpensioen	1	1
Totaal pensioenuitkeringen	356	348
Overgenomen premies bij arbeidsongeschiktheid	4	4
Totaal	360	352

13.4.4. Pensioenuitvoeringskosten

Pensioenuitvoeringskosten

(x € 1.000,-)	2020	2019
Kosten bestuur, verantwoordingsorgaan, VvA en Beroepspensioenvereniging	1.505	1.544
Kosten bestuursbureau (personeel en huisvesting)	3.167	3.059
Controle- en toezichtskosten	700	671
Advieskosten	510	564
Overige kosten	2.110	1.475
Totaal kosten bestuur en bestuursbureau	7.992	7.313
Waarvan kosten t.b.v. vermogensbeheer	-3.246	-3.649
Totaal pensioenuitvoeringskosten bestuur en bestuursbureau	4.746	3.664
Kosten uitvoeringsorganisatie pensioenuitvoering	9.118	8.811
Waarvan kosten t.b.v. vermogensbeheer	-1.121	-1.103
Totaal pensioenuitvoeringskosten	12.743	11.372

Toelichting

De kosten bestuur, Verantwoordingsorgaan en VvA/Beroepspensioenvereniging zijn in 2020 licht gedaald. De kosten bestuursbureau (personeel en huisvesting) zijn in 2020 € 0,1 miljoen hoger dan in 2019. De overige kosten zijn met 0,6 miljoen toegenomen door de uitgevoerde projecten.

Door deze ontwikkelingen stijgen de kosten bestuur en bestuursbureau naar € 8,0 miljoen (eind 2019: € 7,3 miljoen). Vanuit de Pensioenfederatie is het belang van kostentransparantie aangegeven. Om de totale kosten van het bestuur en bestuursbureau zo inzichtelijk en transparant mogelijk te verdelen over het vermogensbeheer en uitvoeringskosten zijn de kosten die direct toerekenbaar zijn aan het vermogensbeheer direct toegerekend en de overige kosten zijn op basis van een marge toegerekend.

De totale pensioenuitvoeringskosten stijgen met € 1,4 miljoen tot € 12,7 miljoen (eind 2019: € 11,4 miljoen).

Overeenkomstig de Wet verplichte beroepspensioenregeling wordt vermeld dat het pensioenfonds in het afgelopen jaar geen dwangsommen of boetes zijn opgelegd.

In het boekjaar zijn de volgende honoraria van Deloitte Accountants B.V. ten laste gekomen bij het pensioenfonds:

Honoraria accountant

(x € 1.000,-)	2020	2019
Wettelijke controles boekjaar	95	86
Overige controles	-	-
Belastingadvies	-	-
Overige dienstverlening	-	15
Totaal (inclusief btw)	95	101

Toezicht

De jaarlijkse kosten van het extern toezicht (DNB en AFM) bedragen in 2020 € 453.150 (2019: € 435.559).

Aantal personeelsleden

Bij het bestuursbureau van SPH zijn eind 2020 binnen Nederland 16 werknemers in dienst (eind 2019: 14); uitgedrukt in Full-time Equivalents (FTE) waren eind 2020 13,7 FTE in dienst (2019: 12,2 FTE). Buiten Nederland zijn dit er 0 (2019: 0). Daarnaast zijn medewerkers voor langere tijd aan het bestuursbureau verbonden op basis van een overeenkomst van opdracht. Dit betreft eind 2020 2,25 FTE (2019: 2,25 FTE).

Personeelskosten

De lonen en sociale lasten zijn in 2020 € 1.306.487 (2019: € 1.234.379). De pensioenpremies zijn € 444.649 (2019: € 376.438).

Vergoedingen bestuurders

De vergoeding aan de bestuurders van het fonds bedraagt in totaal € 748.693 (2019: € 712.828). Er zijn geen leningen verstrekt aan bestuurders noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

De bestuursleden, met uitzondering van de externe deskundigen, nemen zelf deel aan de pensioenregeling van SPH en hebben daarbij geen afwijkende condities. Er hebben geen transacties plaatsgevonden met verbonden partijen op niet-zakelijke grondslagen.

Vergoedingen raad van toezicht

Vanaf 1 juli 2018 is er een Raad van Toezicht ingesteld. De vergoeding aan de leden bedraagt in 2020 € 90.665 (2019: € 92.170).

Vergoedingen verantwoordingsorgaan

De vacatievergoeding en reiskostenvergoeding aan de leden van het verantwoordingsorgaan bedragen in totaal € 53.936 (2019: € 120.141).

Belastingen

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

13.4.5. Bestemming van het saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het

fonds. Het negatieve saldo over 2020 van € 249 miljoen is verwerkt in de bestemmingsreserve.

13.4.6. Gebeurtenissen na balansdatum

Op 6 juni 2019 adviseerde de Commissie Dijsselbloem om de Ultimate Forward Rate (UFR) meer aan te laten sluiten op de markttrentes. DNB heeft aangekondigd dit advies over te nemen en deze gefaseerd in te voeren in de rentetermijnstructuur in vier gelijke stappen van 1 januari 2021 tot 1 januari 2024.

Door de aanpassing van de UFR per 1 januari 2021 (de eerste stap) daalt de actuele dekkingsgraad na balansdatum met 0,9 procentpunt van 130,8% naar 129,9%. Indien alle vier de stappen doorgevoerd zouden worden zou de actuele dekkingsgraad dalen met 3,8 procentpunt naar 127,0%.

Driebergen, juni 2021

Bestuur:

B. Stegeman (*voorzitter*)
H.J. Schreuder (*secretaris*)
E.T. de Vaal (*penningmeester*)
T.R.M.O. Enneking (*lid*)
C.A. Lindeboom (*lid*)
A.M.H. Slager (*lid*)
M.L. van der Steen – Jacquet (*lid*)

Toezicht:

T.B.P.M. Tjin-A-Tsoi (*voorzitter*)
D. Griffioen (*lid*)
M.G.M. Haandrikman (*lid*)

14. Overige gegevens

14. Overige gegevens

14.1. Actuariële gegevens

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen te Utrecht is aan Milliman Pensioenen B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Wet verplichte beroepspensioenregeling over het boekjaar 2020.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen zoals vereist conform artikel 143 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Dit geldt tevens voor andere actuarissen en deskundigen die werkzaam zijn bij Milliman Pensioenen B.V.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op 27.500.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven 550.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 142 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling.

De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen. Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen. Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende.

Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Amsterdam, 15 juni 2021

Drs. R.K. Sagoenie AAG
verbonden aan Milliman Pensioenen B.V.

14.2. Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

Aan het bestuur van Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2020.
2. De staat van baten en lasten over 2020.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 110.000.000. De materialiteit is gebaseerd op 1% van het pensioenvermogen. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de organen belast met governance overeengekomen dat wij aan de organen belast met governance tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 2.750.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van onze controle

Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen kent een aantal activiteiten welke grotendeels zijn uitbesteed aan serviceorganisaties. De stichting heeft het beheer van de beleggingen en de pensioenadministratie uitbesteed aan respectievelijk Achmea Investment Management B.V. en PGGM N.V. (hierna gezamenlijk: 'de uitvoeringsorganisatie'). De jaarrekening wordt opgesteld op basis van informatie over de beleggingen en beleggingsopbrengsten die is verstrekt door Achmea Investment Management B.V. en informatie over de

voorziening pensioenverplichtingen, premiebijdragen, pensioenuitkeringen en overige financiële posten die is verstrekt door PGGM N.V.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de uitvoeringsorganisatie verleende diensten en het effect hiervan op de voor de controle relevante interne beheersing van de stichting. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang, bepalen wij de aard en omvang van de uit te voeren controlewerkzaamheden en voeren wij controlewerkzaamheden uit om op deze risico's in te spelen.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants inzake de voor de stichting relevante interne beheersingsmaatregelen van de uitvoeringsorganisatie, zoals weergegeven in de specifiek daarvoor opgestelde (Standaard 3402 type II en 3000A-) rapportages. Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne beheersingsmaatregelen. Verder evalueren wij de in de Standaard 3402- en 3000A-rapportages beschreven interne beheersingsmaatregelen, de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2020 en de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan de uitvoeringsorganisatie.

In aanvulling hierop hebben wij eigen controlewerkzaamheden uitgevoerd, waaronder werkzaamheden ten aanzien van de aanwezige beheersingsmaatregelen op het niveau van het bestuur en het bestuursbureau.

Wij hebben voor de controle van de jaarrekening gebruik gemaakt van een andere accountant. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden bepaald, rekening houdend met de omvang en het risicoprofiel van deze activiteiten, en deze vastgelegd in instructies. Daarnaast hebben wij een kwaliteitsreview uitgevoerd met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten daarvan.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij de significante activiteiten, gecombineerd met zelfstandig verrichte werkzaamheden op het totaalniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van het geheel verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

Reikwijdte van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

Overeenkomstig de Nederlandse controlestandaarden zijn wij verantwoordelijk voor het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de financiële overzichten als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevatten die het gevolg zijn van fraude of fouten. Het niet naleven van wet- en regelgeving kan leiden tot boetes, rechtszaken of andere gevolgen voor de entiteit die een van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de financiële overzichten.

Overwegingen ten aanzien van fraude

Bij het identificeren en inschatten van de risico's op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude, hebben wij inzicht verworven in Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen en haar omgeving, met inbegrip van haar interne beheersing. Wij hebben de frauderisicoanalyse van Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen beoordeeld en het bestuur, de met governance belaste personen en de Sleutelfunctiehouders om inlichtingen verzocht. Wij hebben overwogen of er frauderisicofactoren zijn geïdentificeerd die een aanwijzing vormen voor risico's op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude.

Op basis van deze werkzaamheden en het in de controlestandaarden veronderstelde risico, hebben wij de veronderstelde fraude risico's overwogen met betrekking tot het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het bestuur, inclusief of er indicaties zijn voor tendentie bij het bestuur van de entiteit die mogelijk een risico vormt op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude.

Onze controlewerkzaamheden ten aanzien van deze fraude risico's zijn gericht op een evaluatie van de opzet en de implementatie van de relevante interne beheersingsmaatregelen om deze risico's te beperken.

Wij hebben tevens aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd, waaronder het toetsen van journaalboekingen, het beoordelen van schattingen op tendenties (inclusief een retrospectieve beoordeling van significante schattingen uit vorige boekjaar) en de onderbouwing van de tijdens het opstellen van de financiële overzichten aangebrachte aanpassingen. Onze inschatting van de risico's op een afwijking van materieel belang ten gevolge van fraude hebben niet geresulteerd in een kernpunt van de controle.

Overwegingen ten aanzien van naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben een algemeen inzicht verworven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op het pensioenfonds door inlichtingen in te winnen bij het bestuur, het lezen van notulen en rapporten van internal audit.

Voor zover materieel voor de gerelateerde financiële overzichten, hebben wij op basis van onze risico-analyse, en rekening houdende met dat het effect van niet-naleving van wet- en regelgeving aanzienlijk varieert, naleving van het belastingrecht en regelgeving voor financiële verslaggeving, de vereisten in het kader van Titel 9 van Boek 2 BW en de Wet verplichte beroepspensioenregeling aangemerkt als wet- en regelgeving met een directe invloed op de financiële overzichten.

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de financiële overzichten.

Daarnaast is het pensioenfonds onderworpen aan overige wet- en regelgeving, zoals ook benoemd in de NBA Handreiking 1144 'Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen' waarvan de gevolgen van niet naleving een van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de financiële overzichten, bijvoorbeeld ten gevolge van boetes of rechtszaken. Gezien de aard van de activiteiten van het pensioenfonds en de complexiteit van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme en de Algemene Verordening Gegevensbescherming bestaat het risico dat niet wordt voldaan aan de vereisten van deze wet- en regelgeving.

Ten aanzien van deze wet- en regelgeving die geen direct effect hebben op de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening, zijn onze werkzaamheden beperkter. Naleving van wet- en regelgeving kan van fundamenteel belang zijn voor de operationele aspecten van het pensioenfonds, voor de mogelijkheid van het pensioenfonds om haar activiteiten voort te zetten, dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang; niet-naleving van dergelijke wet- en regelgeving kan daarom van materieel belang zijnde invloed hebben op de financiële overzichten. Onze verantwoordelijkheid is beperkt tot het uitvoeren van gespecificeerde controlewerkzaamheden ter bevordering van het identificeren van niet-naleving van wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten. Onze werkzaamheden ter bevordering van het identificeren van gevallen van niet-naleving van overige wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten, zijn beperkt tot (i) het bestuur en, in voorkomend geval, de met governance belaste personen vragen of de stichting dergelijke wet- en regelgeving naleeft; (ii) de eventuele correspondentie met de desbetreffende vergunningverlenende of regelgevende of toezichthoudende instanties inspecteren.

Uiteraard zijn wij gedurende de controle alert op indicaties van (vermoedens) van niet-naleving van wet- en regelgeving.

Ten slotte hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen dat alle bekende gevallen van niet-naleving of vermoede niet-naleving van wet- en regelgeving, ons ter kennis zijn gebracht.

Vanwege de kenmerken van fraude, met name wanneer het gaat om geraffineerde en zorgvuldig opgezette plannen om de fraude te verhullen, zoals valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen of het opzettelijk voorstellen van zaken en samenspanning, blijft er een onvermijdbaar risico bestaan dat wij niet alle fraudes detecteren tijdens onze controle.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de organen belast met governance gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Waardering van beleggingen welke gewaardeerd zijn op basis van waarderingmodellen en technieken

De beleggingen zijn een significante post op de balans van Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen. Deze beleggingen dienen volgens de Wet verplichte beroepspensioenregeling te worden gewaardeerd op marktwaarde.

Voor een groot deel van de beleggingen is de marktwaarde te toetsen aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten. Illiquide beleggingen zijn beleggingen die worden gewaardeerd op basis van waarderingmodellen. Het met behulp van deze modellen bepalen van de marktwaarde is complex en bevat subjectieve elementen die bij de berekening worden gehanteerd.

Hierdoor neemt de waarderingonzekerheid inherent toe bij beleggingen zonder genoteerde markt-prijzen en hangt dit samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens.

In de toelichting op de grondslagen voor waardering van activa en passiva geeft Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen inzicht in de gehanteerde waarderingmethoden van de beleggingen. Een beschrijving van deze modellen en technieken is weergegeven in noot 13.3.1. Uit deze toelichting blijkt dat voor 64% van de beleggingen van het pensioenfonds de waardering is gebaseerd op directe marktnoteringen, voor 19% van de beleggingen van het pensioenfonds de waardering is gebaseerd op afgeleide marktnoteringen en voor 17% op basis van waarderingmodellen en – technieken.

Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole geïdentificeerde risico is dat illiquide beleggingen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.

Om het risico te ondervangen hebben wij onder meer:

- De opzet, het bestaan en de werking van de beheersingsmaatregelen rondom waardering van beleggingen beoordeeld;
- Vastgesteld of de in de grondslagen voor waardering van activa en passiva beschreven modellen en technieken geschikt zijn om, binnen de geldende wettelijke bepalingen en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, te kunnen komen tot een marktwaarde van deze beleggingen. Hierbij hebben wij ook de impact van Covid-19 op de gehanteerde modellen en technieken beoordeeld;
- Getoetst of de toepassing van deze modellen en technieken bij het bepalen van de marktwaarde overeenkomstig de beschreven uitgangspunten heeft plaatsgevonden;
- Vastgesteld dat de waarderinggrondslagen en waarderingonzekerheid van de beleggingen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening.

Onze observatie bij dit kernpunt:

Wij achten de waardering van de illiquide beleggingen en de daarbij behorende toelichting in de jaarrekening per 31 december 2020 aanvaardbaar. Wij hebben geen significante bevindingen te rapporteren.

Gevoeligheden ten aanzien van de waardering van de technische voorzieningen

De technische voorziening, waaronder de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het fonds, betreft de belangrijkste verplichting in de balans van het pensioenfonds en vormt één van de belangrijkste componenten voor de berekening van de actuele dekkingsgraad en de beleids-dekkingsgraad. De technische voorziening wordt, conform de vereisten van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, gewaardeerd op marktwaarde. Deze marktwaarde wordt berekend op basis van actuariële grondslagen en schattingselementen en is dan ook gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. De certificerend actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de voorziening pensioenverplichtingen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen uit de Wet verplichte beroepspensioenregeling.

Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen heeft in de toelichting op de grondslagen voor waardering van activa en passiva de grondslagen voor de waardering van de technische voorziening toegelicht. In noot 13,3,5 is een verdere detaillering van de technische voorziening gegeven.

Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole geïdentificeerde risico is dat actuariële grondslagen met betrekking tot de fonds specifieke ervaringssterfte en kostenopslag niet juist worden toegepast en toegelicht en/of dat actuariële berekeningen onjuist zijn.

Om het risico te ondervangen hebben wij onder meer:

- De certificerend actuaris instructies gestuurd over de te volgen controleaanpak en attentiepunten;
- De redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen (actuariële) veronderstellingen en de gehanteerde waarderingsgrondslagen getoetst en besproken met de certificerend actuaris. Hierbij hebben wij ook de impact van Covid-19 op de gekozen (actuariële) veronderstellingen en de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld;
- De rapportage van de certificerend actuaris geëvalueerd en de uitkomsten besproken;
- Controlewerkzaamheden uitgevoerd op de pensioen-aanspraken van de deelnemers om de gehanteerde administratieve basisgegevens te toetsen;
- Vastgesteld dat de waarderingsgrondslagen van de technische voorzieningen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening.

Onze observatie bij dit kernpunt:

Wij achten de waardering van de technische voorzieningen en de daarbij behorende toelichting in de jaarrekening per 31 december 2020 aanvaardbaar. Wij hebben geen significante bevindingen te rapporteren.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- De kerncijfers
- Het bestuursverslag
- Verslag van het Verantwoordingsorgaan en Raad van Toezicht
- De overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE DOOR WET- OF REGELGEVING GESTELDE VEREISTEN

Benoeming

Wij zijn door de organen belast met governance benoemd als accountant van Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen vanaf de controle van het boekjaar 2015 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang geleverd.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De organen belast met governance zijn verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de entiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het bestuur en de organen belast met governance onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. In dit kader geven wij ook een verklaring aan het bestuur op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan het bestuur en de organen belast met governance dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur en de organen belast met governance over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur en de organen belast met governance hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amsterdam, 15 juni 2021

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend:

Drs. M. van Luijk RA

Postadres

Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen
Postbus 184
3970 AD Driebergen-Rijsenburg

Overig

Telefoon 030 - 277 96 40
E-mail info@huisartsenpensioen.nl
www.huisartsenpensioen.nl
Inschrijvingsnummer KvK 41177476